

מוסדות הגמנסיה

תוכן העניינים

מוסדות הגמנסיה 2

לזכרם 3

ברכות

מר עזר ויצמן - נשיא המדינה 4

מר יצחק רבין - ראש הממשלה

דר' אמנון רובינשטיין - שר החינוך 5

פרופ' שבה וייס - יו"ר הכנסת

מר אברהם בורג - יו"ר הסוכנות היהודית 6

מר רוני מילוא - ראש עיריית ת"א

מר משה נתיב - יו"ר הוועד המפקח 7

מר רון חולדאי מנהל הגמנסיה

פרופ' חיים הררי - נשיא מכון ויצמן למדע 8

פרופ' אהרון קציר - הנשיא הרביעי של מדינת ישראל

מר אהרון שלוש - יו"ר התאחדות הבוגרים 9

מר יאיר אופק - יו"ר ועד ההורים המרכזי

אורי כהן (י"ב 3) יו"ר מועצת התלמידים

ד"ר כ. יוגב - נשיא הגמנסיה 10

אירועי יובל ה-90 11

היתה לי הזכות להכיר את האדם הקדמון - 12

ימימה טשרנוביץ אבידר (ט"ז)

בני שמונים כבני שמונה עשרה (י"ט) 13

שלומית אהרונוביץ - כהנא

ספורה של משפחה - שלושה דורות 14

דן מרגלית (מ"ד) מראיין את פרופ' יובל נאמן (כ"ח)

קטע מתוך "הכנור והחרב" - אהרון אמיר (כ"ח) 16

אלמלא הגעתי לגמנסיה - הייתי אדם שונה - שלמה הלל (כ"ט) 17

מתוך "אתי מלבנון" הוצאת מסדה אמנון שמוש (ל"ד) 18

להרצליה ליובל ה-90 - רחל כנען קייפן (מ"ה) 19

כוחו של חינוך - פוצ'ו (ל"ד) 20

זו היתה הגמנסיה בשבילי - לאה בן שחר זלצר (ל"ז) 21

תכניה 22

חיידק הפעילות הציבורית דבק בו כבר בגמנסיה - 24

נתן וולוך (מ"ב) ראינה - ג'ניס פולון (כתה י.)

אח! איך הזמן עובר - פרופ' שלמה לאניאדו (מ"ב) 25

המורים היו כמו דודים - נועם שריף (מ') 26

אני רוצה להגיד כך - נתיבה בן יהודה (ל"ד)

אז היה נדמה כי לא יהיו עוד מלחמות - יוסי ביילין (נ"ד) 27

תלמיד מסודר הוא תלמיד טוב - גיורא שפיגל (נ"ג) 28

על הגמנסיה יש לי רק מילים טובות - ארי מילשטיין (ס"א) 29

אצל ציונה במזכירות - ראינה ליאת מוקדם (י"ב.5) 30

משני צידי המתרס - מורים שהיו תלמידים בגמנסיה 31

הגמנסיה בעיני התלמידים כיום 32

שיר - סיפור של גמנסיה - לילי קרמונה (כיתה י.) 33

על סף פרידה מהגמנסיה - ענת הולצר (כיתה י"ב) 34

שיר אהבה לגמנסיה - אורי ביילין (כיתה י"ב.5) 34

לזכר ראשונים - ד"ר כ. יוגב 35

הגמנסיה בשנת אלפיים 38

בכפולות השער:

הגמנסיה של היום

ותזכורות מהעבר -

הבנין הראשון ביפו

והגמנסיה ברח' הרצל

חברי הוועד המפקח של הגמנסיה העברית "הרצליה"
נציגי מוסדות: מר משה נתיב - מנכ"ל הסוכנות, יו"ר הוועד המפקח

מר משה ריבלין - נציג הקק"ל

גב' לאה רוזנברג - נציגת מנהל החינוך, עיריית ת"א

הנהלת בית הספר: מר רון חולדאי - מנהל

נציגי מורים: גב' שרה דרור

גב' נילי ציוני

גב' בברלי טופז

גב' חנה רצ'בסקי

גב' דליה מורל

נציגי הורים: מר יאיר אופק

עו"ד יורם דנציגר

עו"ד מוריאל מטלון

עו"ד שאול ברגרזון

גב' קליה צור

נציגי תומכים: עו"ד משה פורת

מר אליהו רטנר

מר אפרים אילין

מר רוני מאיר

עו"ד חנן מלצר

נוספים: מר ליאון רקנאטי

מר שלוש אהרון

נשיא הגמנסיה - דר' כרמי יוגב

הנהלת הגמנסיה: מר רון חולדאי - מנהל

גב' ורה גלזברג - מנהלת פדגוגית

גב' קרנית גוטוורג - מנהלת חטה"ב

גב' יעל קריגר - מנהלת חטה"ע

מר אלי בר-און - מנהל אדמיניסטרטיבי

מר חיים רונן - מנהל המשק

ועדת ההיגוי לארועי שנת ה-90:

נציגי העירייה: סגן ראש העיר, מר נתן וולוך (מ"ב) - יו"ר

מר יעקב אשרי

נציגי התאחדות הבוגרים: גב' גילה דובקין (מ"ד)

גב' הדסה צל-ציון (מ"ה)

נציג הוועד המפקח: מר אלי רטנר (נ"א)

נציגי מורים: מר רון חולדאי - מנהל

גב' גילה בירן (נ"ד)

גב' ציפי הרפז (נ"ד)

גב' אילה קידר (ס"ה)

נציגי הורים: גב' קליה צור

גב' עדה רנן (נ"ה)

אחרים: דר' אלון ליאל (נ"ד)

מר דובי סבידור (ס')

ועדת חוברת יובל ה-90 -

החוברת הינה הפקה משותפת של הגמנסיה העברית "הרצליה"
התאחדות הבוגרים.

עורכים: ג'ניס פולון - י. 1. אורי כהן - י"ב.3

מקלידים: קובי אופק - י. 1. רן טואג - י. 1. ארנון מצא - י. 1.

י. 1. דוד לאוס - י. 7.

ייעוץ למערכת: גילה בירן - גמנסיה "הרצליה"

הדסה צל-ציון - התאחדות הבוגרים

תודתנו החמה נתונה לפקר פלדה

על תרומתם הנדיבה בהפקת חוברת יובל ה-90

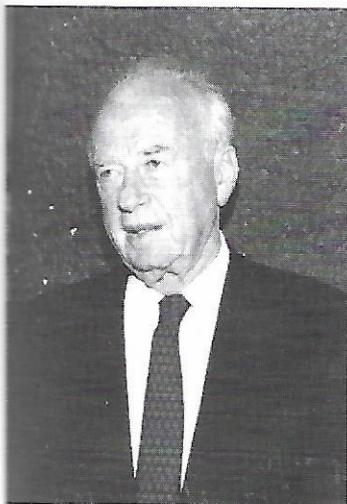
לזכרם

ביום חג יובל ה-90 מרכינה הגמנסיה העברית "הרצליה" ראש אל מול 214 חניכה ובוגריה. אשר העלו את נפשם על מזבח השחרור של אומתנו במלחמת העולם הראשונה. בנכר הגיוס העותומאני. בהגנה במחתרות. בצבא הבריטי. בבריגדה היהודית. במלחמת השחרור בשנת תש"ח. במבצע סיני. במלחמת ששת הימים. במלחמת ההתשה. במלחמת יום הכיפורים. במלחמת שלום הגליל ובצבא ההגנה לישראל.

כולם קדושים. כולם טהורים וכולם עלו באמונת תום על מוקד ההצלה של 'גולת ישראל' - מי בהתגוננות במחתרת ומי בקרב שדה. מי בתקיפה ומי במארב. מי בעוז התמודדות כנגד שלטון כושל ומי בחרוף נפש למען הצלת חברים. מי באהבה עם רעים אהובים ונעימים. מי במבצע נועז באופל הלילה ומי בחרוף נפש פנים אל פנים ביום. ירצה עם ישראל את קורבנם ויצרור את נשמות כולם בחזון גאולתו השלמה והמלאה.

בצילום - חלק מלוח הזכרון לנופלים בכניסה לגמנסיה

ברכת יצחק רבין ז"ל
ראש הממשלה

ברכת נשיא המדינה
מר עזר וייצמן

ירושלים, כ"ד באב התשנ"ה
20 באוגוסט 1995

רון חולדאי,

מנהל הגמנסיה העברית "הרצליה"

הורים, מורים ותלמידים יקרים,

לכבוד ולעונג הוא לי לברך את הגמנסיה העברית "הרצליה" ביום חג יום הולדתה התשעים. איחולי ממשלת ישראל, איחולי שלי לך - מנהל הגמנסיה, ולכם - המורים, התלמידים וההורים, המביטים אחורה בסיפוק וגאווה וקדימה - בתקווה גדולה.

תשעים שנותיה של הגמנסיה הן סיפור שיבת ציון של העם היהודי לארץ ישראל כאשר הגמנסיה "הרצליה" היא ציון דרך בבנייתו של עם, בכניסתו של מדינה. גמנסיה "הרצליה" היא המסד למערכת חינוך שראשיתה מצער ואחריתה תשגה מאוד.

אין לנו בית לורדים במדינת ישראל, לא כל שכן מעמד אצולה. וטוב שכך אבל, אילו היה לנו, זה גם זה, הרי שהגמנסיה, מייסדיה, מוריה ורבות תלמידיה היו נמנים עליהם: מיטב בני הארץ הזו ובנותיה למדו על הספסלים האלה, והבית ברחוב הרצל, כמו גם הבית הנוכחי, נשם הסטוריה וראי אותה בעשייתה. המורים והתלמידים הם חלק בלתי-נפרד מההסטוריה של מדינת ישראל, ולקסיקון האישים וספרי ה"יזכור" גדושים בשמות בוגרי הגמנסיה.

מה אאחל לכם? שתעמידו עוד דורות רבים של הוראה, של חינוך, של דרך-ארץ והצלחה. אלף ברכות לכולכם.

"הרצליה", אין כמוך!

יצחק רבין

ירושלים, כ"ג בסיון התשנ"ה
21 ביוני 1995

מורים, מחנכים, בוגרים

אין הרבה מוסדות במקומינו היכולים להשתבח במסורת של 90 שנות קיום ופעילות.

כאשר נוסד בית ספרכם, לא רבים האמינו שיהיה בכך חלק מתהליך שיביא לתחייתו של העם העברי במולדתו החדשה-ישנה. אחד הבודדים שכן ראו את הנולד היה בנימין זאב הרצל, המונצח בשמו של בית הספר. עירכם תל-אביב, אף היא הפכה ברבות הימים סמל להתחדשות והצמיחה של ישראל החדשה.

בית ספרכם הוא איפוא שלוב סמלי של חזרתנו למולדתנו יחד עם הערך המסורתי - החדש של חשיבות החינוך. מסורתי - כפי שראינו מאבותינו שלמדו בחדר וחדש - כמודגם במערכת החינוך המתקדמת שיצרנו בישראל העצמאית, מערכת ש"הרצליה" היא אחד מהיהלומים המנצנצים בכותרה.

אתם וודאי גאים בשייכותכם לגמנסיה - גאוותכם מוצדקת.

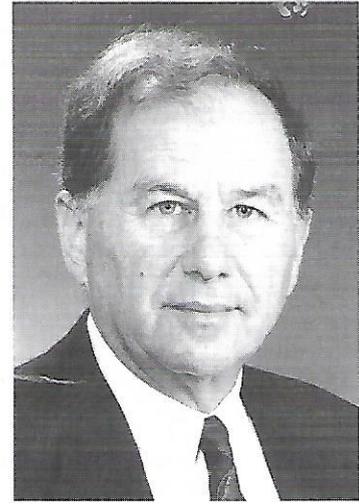
אני-משתתף בשמחתכם ביום חגכם.

מיטב ברכותיי

עזר וייצמן

ברכת יו"ר הכנסת פרופ' שבח וייס

ברכת השר אמנון רובינשטיין שר החינוך, התרבות והספורט

גמנסיה "הרצליה", בת 90 קשישה ורעננה

גמנסיה "הרצליה" היא עבורי ספור ילדות רחוק על ארץ ישראל המתחדשת. כאשר היינו ילדים בדרכינו לארץ, בין סוף מלחמת העולם השנייה לראשית עצמאותינו כאן, זכינו במחנות "הבריחה" למנה גדושה אינדוקרניזציה ציונית. ליקקנו את פצעי השואה, למדנו עברית, למדנו ידיעת הארץ ואת שירי המולדת המתחדשת וגמנסיה "הרצליה", היתה לאחד מסימני הדרך להתחדשות. עד עצם היום הזה עולים בתוכי קולות השיר העברי: "... גמנסיה יש בתל אביב וגם שעורי ערב. בחורים ובחורות לומדים שם בלי הרף". אורחים מארץ ישראל נהגו לבקרינו במחנות העקורים בהם המתינו שארית הפליטה לזינון לעלייה - בדרך כלל בלתי חוקית - לארץ ישראל. אני זוכר את ביקורו של ד"ר ברוך בן יהודה, מנהל הגמנסיה ומן המחנכים החשובים בארץ ישראל. הוא סיפר לנו על הגמנסיה, הוא תאר אותה בדרך כמוסד החינוך הגדול ביותר בארץ, על ההתחלות ביפו, על ד"ר חיים בוגרשוב (בוגר) ובן ציון מוסימזון ועל הסיוע שהעניק לממוש הרעיון, מנחם אוסישקין. על המערכה לכינון חינוך עברי מודרני בארץ ישראל, כמעט את כל האתוס הציוני העברי ד"ר בן יהודה דרך הצהר של "הגמנסיה". מאוחר יותר, כאשר עלינו ארצה והזדמנו לראשונה לתל אביב, כל כך התפעלנו מן הבניין, מה החל שחרב הפיתוח נפלה על ראשו והכחיזה מנוף תל אביב ומנוף ארצנו מבנה שכל כולו הסטוריה של כינון הבית השלישי.

מאוחר יותר, כאן בארץ, נתקלנו במרכזיותה של הגמנסיה בספוריהם של מנהיגי האומה וראשי הקהל: כמו משה שרת, ישראל גלילי, דוב הוז ושמואל יבין.

לימים, כאשר למדנו במוסד החינוכי "הדסים" הגיע אלינו מורה צעיר למוסיקה, גיל אלדמע, ודרכו שמענו את סיפורה של הגמנסיה מן הזווית של המשכן לאומנות, שמענו על אביו ורבו, המורה הנודע למוסיקה אלדמע - איש שכונת בורכוב ועל נחום גוסמן - מורה בגמנסיה ומגדולי הצעירים של ארץ ישראל.

ספורה של הגמנסיה כאמור, היה שזור עמוק בהווי של ארץ ישראל והוא עבר מדור לדור כמו ספורם של יתר הפנתיאונים שלנו, מסימני ההיכר של עיצוב החברה הישראלית החדשה, שקדמה להקמת מדינת ישראל וסייעה לעצם הקמתה, מן אבני דרך בנתיבי העצמאות. בשביל איש שכמותי, ילד ניצול שואה, שהגיע לחוף המבטחים ומרק לתוך מציאות חדשה ושונה לחלוטין, מעורר השם גמנסיה "הרצליה" את החינוך לחופש, לשפה נקייה ומתחדשת, כאשר המורים והתלמידים מחדשים אותה במשותף, של תל אביביות שוקקת ותוססת, של אזרחות חדשה, של התנדבות לצבא הבריטי ולבריגדה במסגרת המאמץ של בנות הברית למיגור הנאצים, של התנדבות לכוחות הבטחון של הישוב, של נוף תל אביב הקטנה והמופלאה שבחלקו נגדע ונרמס ע"י נסיבות של תכנון חדש המפנה גבו ליין עתיק וטוב.

לפני זמן לא רב, ערב יום העצמאות תשנ"ה, הזדמנתי לכינוס משותף של תלמידי הגמנסיה עם ניצולי שואה במוזיאון תל אביב הישן, בשדרות רוטשילד, במקום בו הכריז דוד בן גוריון על הקמת המדינה וקרא את מגילת עצמאותנו. השילוב המרגש והמרטיטי הזה, הושטת היד המשותפת בין ילידי הארץ לבין שריו שארית הפליטה, באולם דחוס זכרון הסטורי, השיט המשותף בשדות הזכרון של השואה והתקומה, כל זה סימל את ערכי היסוד של גמנסיה הרצליה. יצאתי מן המפגש והוא נרגש, נרגש מאד.

ברכתי לגמנסיה: המשך שימור המסורת, הייחוד והחיידוש!
פרופ' שבח וייס יו"ר הכנסת

מכובדי,

לכבוד הוא לי לברך את הגמנסיה העברית "הרצליה" במלאת 90 שנה להיווסדה.

תולדות הקמתה של הגמנסיה העברית "הרצליה" שזורים בתולדות הישוב העברי בארץ-ישראל, חוליה בשרשרת המפעל הציוני. הגמנסיה היא סמל לישראל המתחדשת, ראשית כוחה של תרבות עם ישראל בארצו, של מייסדים אִבונים בארץ חדשה.

אין לך עיר בעולם שנבנתה סביב הקמתו של בית-ספר. העיר העברית הראשונה בעולם, "תל-אביב", נולדה לצד הגמנסיה העברית הראשונה בעולם. הבית הישן ברחוב הרצל נשאר כעדות הסטורית לחזונם של חלוצים, חולמים ומגשימים.

הגמנסיה העמידה במרוצת הדורות תלמידים ותלמידי תלמידים, שלימים הפכו למנהיגי האומה, למשוררים, סופרים ידועי שם ואנשי מדע מפורסמים: משה שרת, ראש הממשלה השני של מדינת ישראל, פרופ' חיים הררי, נשיא מכון ויצמן למדע, השופט בנימין כהן, אנשים אלה הם בבחינת דוגמא לבוגרים אנשי שם מבית האולפנא של הגמנסיה הרצליה.

אני רואה קשר בל יפרד בין עצמאות מדינת ישראל, שגשוגה וצמיחתה לבין המפעל החינוכי, בהעמדת דורות של תלמידים ומחנכים, שלמדו ולימדו בצד הגשמת הציונות, גם הגנה על הארץ, ואהבת המולדת.

על מפתן שנות ה-90 אני מאחל לגמנסיה העברית "הרצליה", שתמשיך ללכת בדרך בה היתוו לה מייסדיה.

בברכה

אמנון רובינשטיין

ברכת מר רוני מילוא
ראש עיריית תל-אביב-יפו

כ"ד אב תשנ"ה
20/08/95

ברכת ראש העיר במלאת 90 שנה לגמנסיה "הרצלִיה" הרבה מעלות ו"יחוסים" לגמנסיה העברית "הרצלִיה", שהיתה בית ספר התיכון העברי הראשון של היישוב העברי בארץ ישראל.

לידתה בערב סוכות של שנת 1905, כאשר זרם העולים הלך וגבר, ונתעורר צורך להקים בית ספר תיכון, ששפת הלימוד בו תהיה עברית.

יפו נבחרה לשמש מעון ראשון למוסד, שהחל כבית ספר ל-17 תלמידים ומספר אנשי הסגל המלמדים בו מנה 3 מורות בלבד.

איש לא שיער, שכיתת לימוד מצומצמת זו תצמח למוסד לתפארת, המשמש מקור גאווה למדינה כולה.

היום, במלאת 90 שנה להיווסדה של הגמנסיה, אני מברך אתכם בהמשך הדרך המפוארת של המוסד החינוכי הזה, עתיר ההשגים.

אתם חוליה חשובה בשרשרת, שנמשכת כמעט מראשית המאה וחינכה בין כתליה את מלח הארץ: אנשי אקדמיה ידועי שם, אנשי חינוך וכלכלה, אלופי צה"ל, אנשי ההתיישבות העובדת, רופאים, מהנדסים, אמנים, שופטים, משפטנים, ועוד.

עיון בתכנית הלימודים, שמוצעת השנה לתלמידי הגמנסיה, מאשר, שאמנם המסורת של השאיפה להצטיינות נמשכת. התכנית עשירה ומגוונת ומזמנת שפע של אפשרויות לכל תלמיד ותלמידה למצות את כישוריהם ולהשתלב בהצלחה בעולם המודרני.

יש לזכור ביום זה, כי החינוך שהוענק בגמנסיה גרם לאלפים מבוגריה לתרום את מירב כישוריהם לחברה הישראלית ולבטחון המדינה.

אני מאחל לכם כי המורשת החשובה של המוסד תשמר עוד שנים רבות.

בברכה

רוני מילוא
ראש עיריית תל-אביב-יפו

ברכת מר אברהם בורג
יו"ר ההנהלה
בסוכנות היהודית

כ"ה אלול, תשנ"ה
20 ספטמבר, 1995

לתלמידי ומחנכי גמנסיה "הרצלִיה" בעבר ובהווה,

כל כך הרבה חלומות הגשימה התנועה הציונית במהלך מאה השנים האחרונות עד כי אין אנו מתפללים עוד שמה שהיה בתחילת המאה בגדר אוטופיה, הינו כיום דבר שבשיגרה. כדי להבין את גודלו של החזון שהדריך את מייסדיה של גמנסיה "הרצלִיה" אנו צריכים לשוב אל אותם ימים, לתקופה בה היישוב היהודי בארץ ישראל מנה רק כ- 50,000 איש, רבים מהם מבני "היישוב הישן". העברית עדיין היתה יותר "לשון קודש" מאשר שפת דיבור של ממש, והכל היה חדש ונועז, חלוצי במשמעות האמיתית והעמוקה של המונח.

כיום, כאשר מדי שנה מתמלאות כיתות הלימוד בישראל במאות אלפי תלמידים, כאשר העברית הינה שפה חיה, שוטפת וקולחת, וגמנסיה "הרצלִיה" הינה רק אחת ממאות ואלפי מוסדות חינוך עבריים ברחבי הארץ, נפרט החלום של אז למציאות יומיומית שמייסדי הגמנסיה ראו אותה רק בחלומותיהם הוורודים ביותר.

תשעים שנה חלפו, והגמנסיה, על אף שהועתקה ממקומה המקורי במרכז של "אחוזת בית", ממשיכה את מסורתם של המייסדים בחדשנות ובתעוזה, בפריצת דרכים ובשאיפה מתמדת לשנות ולהשתנות.

קורותיה של הגמנסיה שלובות בתולדות מדינת ישראל, תלמידיה ומחנכיה הטביעו את חותמם על כל מגזרי החיים בארץ, ושנה אחר שנה, יוצאים בוגרי הגמנסיה, כשהם טובים מקודמיהם, עשירים יותר בידיע, ונושאים עימם כלים למחשבה ולמחקר שילוו אותם כל חייהם.

כה לחי לגמנסיה ביום חגה והמשך הצלחה גם בתשעים השנים הבאות.

בברכה

אברהם בורג
יו"ר ההנהלה

ברכת מר רון חולדאי
מנהל הגמנסיה

ברכת מר משה נטיב
יו"ר הועד המפקח

ברכה לה-גמנסיה

אמנם כן-בהא הידיעה.

לאותה הגמנסיה של הזיזים וחולמים, הגמנסיה העברית "הרצליה",

בית הספר העברי הראשון שחרט על דגלו ככות ראשונים, ללמד
מקצועות הלימוד בעברית.

לך "הזקנה" בת ה-90 נאחל:

תיענה תפילתנו ובנו תראי, בני הדור, ממשיכי דרך ופורצי מסלולים
חדשים, מטפחים השכלה ומעצבים את הנוער לתפארת העם.

ושנוכל להישיר מבטנו קדימה, לשאת משא המורשת ואת בחיך של
זוית, תנידי ראשך, תרווי נחת.

רון חולדאי

מנהל הגמנסיה

במלאת לגמנסיה "הרצליה" - 90 שנה

חגה של הגמנסיה העברית "הרצליה" הוא חג לחינוך התיכון העברי וחג
לניצחון השאיפות התרבותיות של התנועה הציונית לגבש אידיאל חינוכי של
אדם עברי-חילוני, בעל זיקה לאומית, יודע מורשת אבות ובעל השכלה
כללית.

מייסדיה ומוריה של הגמנסיה היו חלוצי תרבות, ותלמידיה ובוגריה ראו
עצמם כבעלי יעוד מיוחד לעמם ולארצם.

היום, כשהחזון הציוני קרם עור וגידים, ובעיר תל-אביב - שתולדותיה
שזורים בתולדות הגמנסיה - ובמדינת ישראל כולה מתחנכים אלפי בני נוער
בבתי ספר תיכוניים עבריים כדבר המובן מאליו - חוגגת הגמנסיה
"הרצליה" את חגה ה-90.

לא עוד תיכון עברי יחיד, לא עוד התיכון הגדול - אבל תמיד, תמיד
הראשון.

בנקוף השנים, לא נס ליחה של הגמנסיה והיא מחדשת נעוריה מעת
לעת: משנסת מותניה מעשור לעשור ומוסיפה להלחם על ערכים חינוכיים
לאומיים וציבוריים, קשובה לקולות חדשים, נענית לרוחות תקופה חדשות,
קוראת תיגר על קיפאון, מסתגלת לעולם משתנה, זוכרת ומתרפקת בגאון
על האתמול ונערכת זקופה אל המחר, אל המאה ה-21.

דמותה הרשמית המיוחדת של הגמנסיה מיום היווסדה היא של חברה
ציבורית, שבראשה עומדים ועמדו אנשי ציבור נאמנים, הורים ומורים.
רכושה - הקרן הקיימת לישראל, ומנהגה - בתכניות הלימוד, בבחינות
הבגרות, בקליטת תלמידים ובהעסקת מורים, כמוסד ממשלתי. בדמותה זו
מוטל עליה לדאוג לקיומה.

אמונתם של ההורים ונציגי הצבור בצדקת דרכה של הגמנסיה, עמלם
ללא לאות של רבים מהם, נאמנותם ומסירותם שלא לשם טובת הנאה
לעצמם היו והינם המשענת להצלחתה של הגמנסיה אז והיום.

מוריה עשו ועושים נאמנה יום יום ושעה שעה בימים אפורים, בימי סערה
ובימים של התרוממות רוח.

עובדיה המסורים עושים לרווחת הבאים בשעריה והבאים איתה בקשרים.

מאות תלמידיה היום ואלפי בוגריה לדורותיהם - אלה מהווים את נשמת
חייה של הגמנסיה ומקור גאוותה.

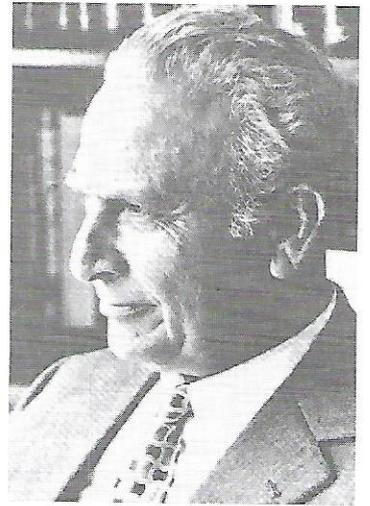
בהתרגשות ובגאווה אני מתכבד לברך בשמי ובשם חברי בוועד המפקח
את הגמנסיה העברית "הרצליה" במלאת לה 90 שנה.

"אבן מאסו הבונים היתה לראש פינה"

משה נטיב

פרופ' חייפ הררי
נשיא מכון ויצמן למדע

ברכת אפרים קציר
הנשיא הרביעי
של מדינת ישראל

בשנת 1905 היה חיים הררי למורה הראשון לספרות עברית וללשון עברית בגימנסיה העברית הראשונה. הוא העלה אז על דעתו שמקץ השנים שנה, נכדו הנושא אותו שם, יבין את הגימנסיה ליום חגה.

כנכד למיסדי הגימנסיה ומיסדיה אביב, כבן לבוגרי הגימנסיה (מחזור ס' וי"ד) וכבוגר הגימנסיה (משנת 1937) מאחל לגימנסיה המשך שגשוג והצלחה.

בתשעים שנה עברנו מהאספידי העותומנית בה נולדה הגימנסיה הימפריה הבריטית בה נולדה למדינת ישראל בה נולדו רוב תלמידי הגימנסיה הנוכחיים. אולי עד עת המאה, נזכה גם לשלום ולפיתוח המאה השנייה של הגימנסיה - של שלוה ופריחה.

ברכות מקרב לב להנהלה למורה לעובדים, לבוגרים ומעל לכל לתלמידים, שהם לבה של הגימנסיה

חיים הררי

ברכה לגימנסיה העברית "הרצליה" ביום הולדתה ה-90
אני שולח את מיטב הברכות והאיחולים להנהלה, למורים, לתלמידים ולבוגרים שלך הגימנסיה העברית "הרצליה" במלאת תשעים שנה למוסד.

תשעים השנים הללו היו תשעים שנותיו של בית-הספר התיכון העברי הראשון בעולם - בית-הספר ששפתו היתה עברית מראשית הקמתו. כבר מיומו הראשון לימדו בו, לפי עדות מייסדו, ד"ר יהודה לייב מטמן, "תנ"ך וליקוטי תלמוד, שפת-עבר וספרותה, השפות: צרפתית, גרמנית, אנגלית ורומית, חשבון, הנדסה ואלגברה, הערכת ספרי המסחר ומינרלוגיה, דברי-הימים וגיאוגרפיה, שרטוט וציור". אז, ולאורך כל הדרך, הקנו המורים לתלמידיהם השכלה כללית רחבה, ובראש ובראשונה את האהבה לעם ישראל ולארץ ישראל.

כל הבאים בשערי הגימנסיה, בתשעים שנותיה, וכל המתבוננים בה בתקופה הזאת מהצד, עמדו ועומדים על כך שהגימנסיה שומרת אמונים ליעדה - מעניקה לתלמידיה דעת וערכים, מעמידה אותם על חשיבות הדמוקרטיה והתרומה לחברה. מציינת אותם במיומנויות ובכישורים לקראת החיים וגם מחדשת בקביעות את שיטות עבודתה שלה.

זכינו לחיות בעיצומו של שלב היסטורי מרתק ומשלהב, בתוך תוכו של המעבר המהיר מהעידן התעשייתי לעידן האחר-תעשייתי. כחלק מקבוצת הארצות המפותחות של עולמנו, גם אנו כאן, בישראל, צועדים בטוחות לקראת מציאות חדשה שסימניה הם אוטומציה, רובוטיקה, מחשוב, רשתות מידע בין-לאומיות, מערכות תקשורת ותחבורה חובקות-עולם, רפואה משוכללת וביוטכנולוגיה ההופכת סדרי בראשית. המעבר הזה מבשר רמת חיים ואורחות חיים, שלא ידענו כמותם בעבר. המעבר הזה מותנה בקיומה של תשתית אנושית מעולה, ובמגוון נרחב של עיסוקים, שעיצובה צריך להתחיל בשלב מוקדם ככל האפשר - בודאי ברמת בית הספר התיכון. אם הגימנסיה העברית "הרצליה" נראתה להוגיה ולמיסדיה כגולת כותרת של מפעל חינוכי, הרי היום מקומה שמור לה כחוליה ראשונה בשרשרת חשובה של מעשים ואתגרים.

בדומה לרבים ממוקירי המוסד הזה אני משוכנע כי עתידו המבטיח לא יבייש את עברו המפואר. אני מעביר מול עיני את שמותיהם של בוגרים רבים שיצאו מהגימנסיה אל תחומי החיים השונים בישראל, ותרמו רבות לעיצובם. מובטחני כי מה שהיה הוא שיהיה. הגימנסיה העברית "הרצליה" זיכתה אותנו במנהיגים ובמורי דרך מאופק עד אופק: קברניטי מדינה, אנשי בטחון ומפקדים בהגנה, בעלייה ב' ובצה"ל, הוגי דעות ומדענים, סופרים, משוררים ואומנים, יזמים, מהנדסים ופרקליטים. בתוכה נולדו תנועות נוער תוססות. בוגריה נאחזו בכל חלקי הארץ, והשתתפו בקביעתה של מפת ההתישבות. אין לי ספק שכל סגולות היקר הטביעו בגימנסיה חותם שלא ימחה, נטמעו בתוך הצופן הגנטי שלה והיו לחלק מההומור ומההוויה שיצמיחו את הדורות הבאים ברוח קודמיהם.

להכרה הזאת מתלווה הידיעה שהגימנסיה העברית "הרצליה" אינה שוקטת על שמריה, שהעומדים בראשה נותנים ביטוי לעירנותם ולזריכותם גם בהכנסתם של מקצועות לימוד חדשים, שגלי העלייה החדשים נקלטים בין כתלי המוסד. אי אפשר שלא להתרשם עמוקות מן התוכנית החדשה של הגימנסיה ושל האוניברסיטה הפתוחה לשילוב כלים ואמצעים כדי לאפשר לתלמידים מצטיינים להשיג תואר אקדמי ראשון יחד עם תעודת הבגרות. אי אפשר שלא לראות בכך תמרור חשוב של חיוניות בדרך אל העתיד המסעיר.

כל בר-דעת מבין שהגימנסיה העברית "הרצליה" אינה בודדה במאמצי ובפוטנציאל שלה. אדרבה, טוב לדעת שיש לה "אחים", בתי ספר תיכוניים שונים ההולכים בעקבותיה ובמקביל לה. אנו מתברכים בעצם קיומה ומברכים את הסמל החי שלה - את הנהלה, המורים והתלמידים הממשיכים לחלום על ארץ-ישראל יפה ופורחת, ולהיערך בכל יום יום מחדש למימוש החלום הזה.

כה לחי

אפרים קציר

ברכת מר אורי כהן (י"ב 3)
יו"ר מועצת התלמידים

ברכת מר יאיר אופק
יו"ר ועד ההורים המוסדי

ברכת של מר אהרון שלוש
יו"ר התאחדות הבוגרים

ברכת יו"ר מועצת תלמידים של הגמנסיה "הרצליה"

כנציג תלמידי הגמנסיה "הרצליה" אני חש עונג וכבוד לברך את תלמידי הגמנסיה ובוגריה לרגל יום הולדתה התשעים.

אנו, בני דור ההווה, גאים להיות תלמידים במוסד מפואר זה, אשר בין בוגריו נמנים אישים רמי-מעלה בכל תחומי החיים: פוליטיקה, כלכלה, צבא, ספרות, חינוך, מוסיקה וכו'.

כתלמידי הגמנסיה אנו ממשיכים במסורת של פעילות חברתית בתוך הקהילה ומחוצה לה. בחג הפסח האחרון ארגנו משלוח של "קמחא דפסחא" לותיקי העיר תל-אביב.

אנו משתתפים בצורה פעילה באיסוף תרומות לאגודות רבות, ביניהן: הליגה למלחמה בסרטן, האגודה למען העוורים והחרשים וכדומה.

כמו כן פעלנו רבות בהפגנות ועצרות למען שחרורם של שבויי צה"ל ונעדריו, ובכללם רון ארד, הנמנה על בוגרי הגמנסיה.

אמצנו ילדים המאושפזים בבית"ח ושימחנו אותם בחגים, דאגנו לעזור לנוער במצוקה. בצד אלה אנו דואגים לפעילות חברתית ותרבותית עניפה ורצופה לכלל תלמידי הגמנסיה.

לסיום, בשם מועצת התלמידים של הגימנסיה אני מברך את בוגרי ביה"ס בעבר ואת התלמידים בהווה, שמזכה לשלום ולביטחון.

ולהתראות בחגיגות שנת ה-100 לגמנסיה.

אורי כהן
יו"ר מועצת התלמידים
של הגמנסיה העברית "הרצליה"

הגימנסיה העברית הראשונה עוטה חג. תשעים שנה מלאו לה, וזאת "הקשישה" עדיין צעירה. וכמאמר המשורר: "לעת בלותה היתה לה עדנה". הווה אומר, הגימנסיה העברית "הרצליה" לא רק בעלת עבר מפואר, אלא יש בה גם הווה מרשים ועתידי מזוהר. וכל הבא בשעריה אינו יכול שלא להבחין בחזוניה המפוארת, אשר יש בה כדי להעיד שאכן "תוכו כברו".

ייחודה של הגימנסיה הבא לידי ביטוי הן בתוכן והן בצורה הינו (בין היתר) תוצאה של שיתוף פעולה מסורתי בין הנהלת הגימנסיה וסגל המורים לבין ציבור הורי התלמידים באמצעות נציגיהם בוועד המוסדי ובוועד המפקח.

וכולנו, מורים, הורים ותלמידים יכולים להתברך במוסד (שהפך למושג) שהוא מהטובים בעיר ובארץ כולה. העדר אלימות וונדאליזם, המוטיבציה והשגיי התלמידים, שביעות הרצון, האוירה הטובה והתרבות הכוללת אכן מעידים על כך שהגימנסיה בכיוון הנכון.

כל אלה ועוד הושגו אל נכון כתוצאה מפועלו של מנהל רב פעלים ואיש חזון, עבודה מאומצת ומסורה של המורים והעובדים, וכאמור, בתמיכה ומעורבות ההורים, שבעזרת משאביהם נתאפשר הדבר.

על כל אלה ועוד יבורכו. ובשורה התחתונה, התוצאה היא, יש לנו ילדים מאושרים בגימנסיה. והיה זה שכרנו.

יאיר אופק
יו"ר ועד ההורים המוסדי
הגמנסיה העברית "הרצליה"

גדלנו איתה, והתבגרנו איתה. היא, שהציונות ילדתה, היא, שהפכה את אחוזת - בית לעיר תל - אביב, עיר ואם בישראל, ואת העברית, לשפה חיה ונושמת, והיא, שהייתה אימו הורתנו של כח המגן.

לעלייה והתיישבות התמסרו בוגריה - והם מסד ליישוב, שהקים את המדינה, הם שמלווים ומטפחים אותה עד היום, והם מההולכים קדימה בחברה, בתרבות ובכלכלה.

בת תשעים צעירה כתמיד, ותוססת מתמיד. תודה לך מכל בוגריך וחניכך, כעשרת אלפים אישה ואיש. הגימנסיה העברית "הרצליה", קדימה לקראת המאה העשרים ואחת.

אהרון שלוש
בשם התאחדות הבוגרים והחניכים
של הגימנסיה העברית "הרצליה"

ד"ר כ. יוגב
נשיא הגמנסיה "הרצליה"

ברכות לגמנסיה "הרצליה" במלאת לה תשעים שנה,

שלוש ברכות לי לגמנסיה "הרצליה" ביום הגה:
א. "זהו עיניך ראות את מוריק!" "לראות את המורים", פרושו בעיני הוא לא רק להזכר באישיותם של מורי הדורות הראשונים, אלא לחוש בתעוזתם ולהאמין ולבטוח בחזונם. מה היה חזונם של ראשונים? היטיב להביע זאת ד"ר יל. מטמן-כהן, מיסדה של הגמנסיה "הרצליה", שאמר בהנחת אבן-הפינה לבנינה של הגמנסיה "הרצליה", ברחוב הרצל, ביום א' באב תרס"ט (1909):

"אל-נא תלמידי ותלמידותי, אל-נא תחשבו שכל כוננתו היא לברוא עוד רופא, עוד אדריכל, עוד מלמד - כאלה אמנם נחוצים, אבל יש הרבה כמותם בעמנו... אנו דואגים לדור כולו ומקיים שהגמנסיה תקים לנו דור של משכילים עבריים שהיו ראויים עפ"י דעותיהם ורגשותיהם ללכת לפני העם להראות לו את דרכו."

תמיד בקשה הגמנסיה "הרצליה" ללכת בדרך שהתוו לה ראשונים, והציונות יקדה בליבה: היא לא שעתה לקשיי ההוראה האדירים בראשית ימיה (מחסור במורים ובספרי לימוד והעדר תכניות לימודים, בעת שהלשון העברית לא היתה רהוטה לא בפי המורים ובודאי שלא בפי התלמידים, ומכל שכן שלא בפי הוריהם), והורתה את כל המקצועות בעברית ורק בעברית; מראשית ימיה היא טיפחה בין תלמידיה ובכתליה את כח המגן העברי; היא הקימה במחיצתה את תנועת הנוער - הצופים והחוגים; היא יצרה את מסורת הטיולים בארץ; היא הצביעה על חשיבות החינוך החווייתי ועשתה לקידומן של זמרת היחיד, שירת המקהלה והשירה בציבור, היא הייתה ערה וקשובה לתלאות הישוב בעת השלטון הבריטי והפיחה בלבות תלמידיה את התקווה כי עוד יפציע השחר; היא ששה לתת ידה ומרצה לקידומם של תלמידים משכבות הלשות (האינטגרציה) ותמיד היתה נכונה להטות שכמה למשימות ציוניות ממשיות שונות.

אני מקווה ומצפה כי האמת הציונית תמשיך לשכון בין כתלי הגמנסיה על אף דהיית צבעה של הציונות בימינו, כי עוד נכוננו לציונות עתידות הן בגולה - מאבק בהתבוללות וחינוך לעליה - והן בארץ - הקמת חברה דמוקרטית, ליברלית, שיוויונית ופתוחה!

ב. מעולם לא ביקשה הגמנסיה "הרצליה" לחנך רק את המוכשרים ובודאי שלא רק את האמידים. נהפוך הוא: תמיד ביקשה הגמנסיה "הרצליה" לקדם את התלמידים שאתנו מזלם ומשפחותיהם לא היו מקדמות ומטפחות וקהילתם לא היתה מתקדמת. חברתנו זקוקה לא רק לחינוך למצוינות במובן של חינוך המצטיינים בלבד, אלא לחינוך מצטיין היודע ומשתדל להפיק מכל תלמיד את מלוא הפוטנציאל שחננו אלוהים. אני מצפה שהגמנסיה "הרצליה" תמשיך להיות נאמנה ליעדים חברתיים אלה!

ג. דרכי ההוראה משתנים והולכים בהתמדה: הדידקטיקה משתנה, החברה וצרכיה משתנים והולכים, הצטברות הידע המדעי מתעצמת בקצב מסחרר - תהליכים אלה מחייבים את המחנכים להתעדכן ולהתחדש תוך הבחנה וברירה בין חידוש עיקרי ומהותי ומקדם לבין חידוש תפל.

אני מצפה ומאחל לגמנסיה "הרצליה" כי תעמוד לה תבונתה ותתמיד להתחדש!

זיקתי לגמנסיה "הרצליה" מתמשכת על פני למעלה מששה עשורי שנים - כתלמיד, כמורה, כסגן-מנהל, כמנהל וכיום כנשיא הגמנסיה "הרצליה", תמיד האמנתי בכוחות המחנכים האצורים בגמנסיה "הרצליה" ובנכונותם להתמודד עם יעדים חברתיים וציוניים שחברתנו הציבה בפניה. אני ממשיך להאמין בכוחות גנוזים אלה!

ד"ר כ. יוגב
נשיא הגמנסיה "הרצליה"

ארועי יובל ה-90 לגמנסיה

■ בכ"ה בתשרי תשנ"ז התקיים הפנינג בחצר הגמנסיה לציון תחילת חגיגות יובל ה-90.

■ בשבת, 21.1.95, קיים ועד ההורים המוסדי בוקר תרבות להורים ולמורים בגנוך הגמנסיה. הנחה: יעקב אגמון. השתתפו: נשיא מכון ויצמן למדע, פרופ' חיים הרדי, העיתונאית ברוריה אבידן-בריר, יגאל שילון והזמר אילי גורליצקי.

■ במוצ"ש ה-27.5.95 נערך ערב תרבות על גבינות ויין בחסות ועד ההורים המוסדי. ראיין: גדעון רייכר. השתתפו: העיתונאית עמליה ארגמן-ברנע, המיסטיקן פרופ' יקובסון, הגב' נתיבה בן-יהודה והזמר אריק לביא.

■ ביצוע: גב' עדה רנן (יו"ר הוועדה), גב' ליאורה טוכטרמן, גב' אורית פוירשטיין, גב' קליה צור וגב' בת-שבע שטראוכלר.

■ במוצ"ש, 10.6.95, התקיים בגנוך הגמנסיה ערב זמר עברי בחסות ובבצוע התאחדות הבוגרים. אחראים: גב' גילה דובקין ומר' גיל אלדמע.

■ בחודשים תשרי-חשוון תשנ"ז עסקו כל תלמידי הגמנסיה בשיעורי חינוך בנושא: מקומה של הגמנסיה בחיי הישוב בארץ.

■ תודתנו נתונה לעופר יפת, לתמי אלרועי, לאהובי ולאיתי מצוות המורים ללימודי א"י על ארגון הסיורים "בעקבות הגמנסיה".

■ בחודש אוקטובר תשנ"ז הוקמה תערוכה בכניסה לגמנסיה לציון 90 שנות גמנסיה. אחראית: גב' ציפי הרפז.

■ בכ"ה בתשרי תשנ"ז, 19.10.95, התקיים טקס בחצר הגמנסיה לציון יום הולדתה ה-90, וכן התקיימו טקסי חידוש השלטים באתרים הקודמים בת"א-יפו בהם שכנה הגמנסיה. אחראית: גב' איילה קיזר, תודתנו נתונה למועצה לשימור אתרים, ובמיוחד לעופר רגב, על עזרתם.

■ ב-7.11.95 - דיון במליאת הכנסת בירושלים על תרומתה של הגמנסיה לחיי היישוב בארץ. לארוע מוזמנים - תלמידים, מורים ובוגרים של הגמנסיה.

■ ב-12.11.95 - מועצת העיר ת"א מצדיעה לגמנסיה העברית הראשונה בטקס חגיגי ובקבלת פנים ב"מרכז ענב" שבגן העיר.

■ ב-13.11.95 - אירוע חגיגי מפגש בוגרים ב"היכל התרבות".

ועדת ביצוע לכל אירועי שנת ה-90:
גילה בירן (יו"ר), ציפי הרפז, איילה קיזר.

היתה לי הזכות להכיר את האדם הקדמון של תל אביב

ימימה אבידר-טשרנוביץ. (ט"ז)

מבוססים, עם הורים דוברי עברית והעיליתא של המשפחות הספרדיות של דורות רבים בארץ, דווקא מהפיכה זו לא היתה קלה. להתנתק מבית חם, מחדר נאה, ולצאת כגרעין להתיישבות העובדת. אמנם העמק על חלוציו, משך אותנו כבר בימי החופשים, אך היה זה אחרת לצאת לתקופה קצרה לעזרת הקיבוצים, ולהחליט לבנות את ביתך בקיבוץ. בעצם היינו בניס להורים שפער הדורות ביניהם ובינינו לא היה גדול ביותר, ואז לפתע כתתנו הריאלית והקלסית שמנתה קרוב ל-100 תלמידים, קיבלנו לקרבו קבוצה של נערים אשר הגיעו מפולין, נערים שנראו בעינינו קצת מוזרים, "גלותיים" ששאפו מאוד להידמות לנו. לראשונה קיבלנו פתקים בכיתה שתוכנם היה: "אני אוהב אותך" ו"את-

ישנה", אלו מאתנו אשר ידעו רוסית נרתמו כמובן, לעזרת תלמידים אלו, אשר המרחק ביניהם לבין הוריהם. לא היה רחוב אחד בתל אביב הקטנה, אלא ים רחב וגדול, שהפריד ביניהם ובין הוריהם, שיחק לנו המזל ומחנך כיתתנו היה חיים הררי, אדם אשר טען שהוא מקנה לנו רק את המפתח לארון הספרים, ובהקראות הנפלאות שלו ידע להגביר בלב כלונו את האהבה לספר ולקריאה. ואם יצאו בקרב המחזור שלנו סופרים, מבקרים, מדענים ואנשי רוח, עלינו להודות לשעורים אלו, בהם שמענו מפי תרגומים קלסיים מהספרות הצרפתית, הגרמנית ודומני גם האנגלית.

זכורה לי השרשרת שהיתה עולה על ציריה, שעה שאחד-העם, שכן של הגימנסיה, היה יושב וכותב. שרשרת זו תמיד מזכירה לי את הכבוד לסופר, לאיש הרוח בתקופה ההיא ולא פלא שאנו - שנבחנו בחינות בגרות בעל פה, עמדנו בדחילו ורחימו בפני ביאליק, מוסינזון, שמעוני ועוד סופרים מכובדים, והם ששאלו אותנו את שאלותיהם בשעת המבחן.

שעורים ראשונים - 1909

זכורים לי החגים שהגימנסיה היתה עורכת. חג החנוכה והנרות הקטנים דולקים בידינו, כשהמנורה הגדולה מאירה מעל מגדל המים, זכורים לי נשפי הפורים העליזים על המשובות של הבוגרים מאיתנו, המחזורים אשר "הצטיינו" במעשי קונדס ובמעגלי ריקודים, שהיו יוצאים לרחובות וסוחפים עמם את קהל העוברים והשבים. באחת מהפגישות המשפחתיות, משמלאו 62 שנים לנשואי עם איש, יוסף אבידר, שאל אותנו הנין בן החמש אם הכרנו את האדם הקדמון. צחקנו למשמע שאלתו התמימה, אך בליבי חשבתי שאם היה שואל אותי ברגעים אלו שעה שאני רושמת כמה משפטים מהרהורי ליבי, על ימי מחזור ט"ז בגמנסיה הרצלית, הייתי משיבה לנין בזה הלשון:

"כן, ילדי, היתה לי הזכות להכיר את "האדם הקדמון" של תל אביב הקטנה, מהלך בפרוודורי הגמנסיה, אדם "קדמון" אשר ערכי הרוח היו טר לרגליו ועד היום נושאת אני, כשם שודאי נושאים חברי למחזור, את מפתח הפלא של כבוד לערכי הרוח ולאהבת אדם באשר הוא שם.

א הייתי רוצה להתפס לנוסטלגיה. אין לך דבר קל מזה בתקופה שהגמנסיה, הבניין אשר ברחוב הרצל, היה העורק התרבותי הראשי שסיפק את הדם לתל-אביב הקטנה. אך יש עובדה אחת שהיא בוודאי איננה ידועה לכל אותם כותבי הסטוריה לדורותיהם, שיש לציינה ולספר עליה. לכאורה: אין לך פרדוקס גדול יותר מאשר לומר: תנועת "החוגים", הגרעין שבנה את בית השיטה, נולד לאחר נאום של זאב ז'בוטינסקי. אכן, זו האמת ההיסטורית. זוכרת אני היטב את הערב בו התגנבנו לבית העם (בניין אלעל של עכשיו) והקשבנו לנואם הנפלא אשר בכוח רטורי בלתי רגיל זעק את הזעקה הגדולה: "היכן אתם, בני הנוער?

מה אתם עושים בשביל המפעל הציוני?" היינו קבוצה די גדולה מהכיתה שלנו, ולאחר ההרצאה, הגענו אלי, לחדר. גרתי אז "בבית הנופל", אחד הבתים של שגעונות הארכיטקטים של באוהאוז הגרמני שנראה עקב חלונותיו המלוכסנים, כאילו הבית מט ליפול. ישבנו מסביב לשולחן ערבי אדום(!), שתינו גוזה, שקנינו בדרך אצל רוביננקו- ושאלנו את עצמנו: "באמת! מה אנחנו, הנוער הלומד, עושים למען הציונות?" (ללא כל מרכאות בימים ההם...) והויכוחים הרקיעו שחקים והיות והיינו כיתה מורדת, אשר בשיעורים המשעממים היתה קוראת את פרויד (ועל כן קראו לנו סוציאלוסקסים), מרידה זו הניבה פירות חיוביים ביותר: באותה שנה, בעזרתו של ברוך בן-יהודה קיבלנו צריף בחצר הגימנסיה ולשם הבאנו את טובי המרצים דאז לספר על תולדות הציונות. הבנו שעל מנת ליצור מהפיכה - יש קודם כל ללמוד את המקורות (בבחינת: "דע מנין באת ולאן אתה הולך"). דווקא משום שרוב תלמידי הכיתה גדלו בתל-אביב, בבתים

בני 80 כבני 18

שולמית אהרנוביץ - כהנא (י"ט)

ביקור פרופסור איינשטיין בגימנסיה כסנת ה-30

שתי חברות ממחזורנו (מחזור י"ט שסיים את הגימנסיה בשנת 1931), תמר פרנק כהן ז"ל וטובה מאיר - הופמן, תבל"א, נפגשו לפני כעשר שנים במיקרה בחו"ל. ועל מה דיברו? כמובן, על הגימנסיה ועל החברים דאז. כך נולד הרעיון לקיים שוב מיפגש של בני המחזור, אשר התכנסו לאחרונה בשנת 1980 בגימנסיה, במסגרת יותר רחבה.

אל היוזמות הצטרפו עוד מספר חברות, ביניהן יהודית חוטאורי - קרסיק וכותבת שורות אלה, והוקמה ועדה שהחלה בפעולה.

לאחר עמל רב וחקירות מי זוכר ומי מכיר ובעזרת רשימת כל המסיימים שהשתמרה בידי תמר, התקיים בסוף 1988 מיפגש ראשון גדול בביתה של טובה בסביון. השתתפו כ-50 איש ואישה בלווית בנות או בני זוגם. ואגב, המחזור שלנו נתברך בכמה וכמה זוגות שנוצרו תוך ימי הלימודים בגימנסיה.

מובן כי רבה היתה ההתרגשות לראות כל כך הרבה חברים משכבר ולחדש קשרים ישנים. כתוצאה מכך העלתה יהודית הצעה לקיים מפגשים כאלה לעיתים מזומנות, אמנם בהיקף מצומצם יותר כדי שאפשר יהיה

להתארח בבתי החברים, כלומר כ-25 או 30 איש.

מאז אותה התחלה כבר קיימנו בהצלחה רבה כמה וכמה מפגשים כאלה, כשמדי פעם בפעם מצטרפים משתתפים נוספים, וזאת למרות פיזור החברים במקומות שונים בארץ, וגם למרות גילנו ההולך ומתקדם.

הפגישות קשרו את החבורה מחדש, וכולם נענים ברצון ומצפים לפגישה הבאה. מעניין לראות את המוצר שהצמיחה הגימנסיה שלנו, חתך אופיני של חניכי הארץ, עירוב של בעלי מקצועות שונים, כגון רופאים, משפטנים, אנשי מדע, פסיכולוגים, בעלי עסקים, מורות, אחיות ועיתונאיות - כמעט הכל, פרט לפוליטיקאים. חברי הקיבוצים בני מחזורנו כבר אינם יכולים להגיע, לצערנו.

התוכן של הפגישות הוא בעיקרו חברתי - נוסטאלגי. יש שחברים מביאים לשם בידור קטעי קריאה מתאימים, ופעם אורגנה מסיבת יום הולדת לחבר שלא הורגל בכגון אלה. לאחר פטירתה של תמר הוקדשה פגישה מיוחדת לזיכרה.

בפגישותינו השיחות קולחות, הזכרונות מתחדשים, וכולנו מרגישים כאילו משא השנים נשר מעלינו. לאור הצלחת הנסיון שלנו אנו ממליצים גם לבני המחזורים האחרים ללכת בדרכנו. שיהיה בהצלחה!

3 דורות. ספורה של משפחה

דן מרגלית (מ"ד) מראיין את פרופ' יובל נאמן (כ"ח)

בי אבא נאמן היה בין ששים המייסדים של "אחוזת בית". בתו הבכורה, יוכבד, לא הספיקה ללכת לגמנסיה. בתו השנייה, הינדה אלוף, רעייתו של יהושע אלוף, היתה מורה להתעמלות. היא כבר למדה בגימנסיה עד כמה שאני יודע. אבי הלך לגמנסיה (היה קודם בבי"ס לבנים). היה בן שש עשרה כאשר היה הגרוש של יהודית"א (1915-1916) הוא הלך לדמשק ומעולם לא גמר את הגמנסיה. אחיותיו, אסתר, דינה הררי (אמו של חיים הררי), פרידה שהיא עדיין בחיים, וצלה, שהייתה ציירת - כל אלה למדו בגמנסיה. אח"כ אני למדתי בגמנסיה, וילדי למדו בה."

אביך למד בגמנסיה ב 14-1918, האם ספר לך דברים שזכר משם? שמעתי יותר דברים יותר מדודותי. למשל המושג "אויסה בסיסה" - מסוג הדברים שהיום מתרעמים עליהם: כשבא מישהו חדש ומעבירים אותו מעין "מבחן קבלה". זה כנראה התחיל בגמנסיה. אח"כ אבי ספר לי על טיולים. הוא לא היה בטיולים הגדולים, אבל דודותי כן היו בטיולים, שהגיעו לפטרה וראו את א"י במשמעות ההסטורית שלה.

בן | | בגימנסיה

בוא נדבר עליך, מתי אתה נכנסת לגמנסיה? 1935. גמרתי ב - 40, מחזור כ"ח. הייתי בשלוש שנים צעיר מהמחזור. בן 11 נכנסתי לחמישית לגמנסיה.

איך קבלו אותך לחמישית בגיל 11? אנחנו באנו ממצרים. שם קפצתי כתות, ושלחו אותי לבי"ס של ממשלת צרפת, שיועד לבני פקידים של חברת תעלת סואץ. הכתה הייתה קטנה, והקפיצו אותי כתות. כשבאתי הנה הייתה בעיה למה משבצים אותי. דודתי דינה הציגה אותי בפני בוגרשוב ומוסינזון. הם ישבו ורצו אותי רכל התחומים והפסקה שלהם היה

פרופ יובל נאמן

לא נראה לי ועזבתי. הלכתי לדודי יזהר שידעתי שהוא בהגנה, והוא הבטיח לי, שכשאהיה בן חמש עשרה הוא יכניס אותי להגנה. אז כבר גמרתי את הגמנסיה (בן 15).

המורים שאני זוכר.

עיקר החוויות שלי היו עם המורים. היה לי קשר טוב מאד עם ברוך המורה למתמטיקה. אני ישבתי בשורה ראשונה, והוא ואני היינו כאילו בעולם אחר. איתו הייתה לי הדברות. גם עם המורה לאנגלית - ג'ין נורמן הייתה לנו הידברות טובה - למרות שלא היה לה חוש הומור. למדנו על יוליוס קיסר, והיא הסבירה, שיש ויכוח מי הגיבור: ברוטוס המייצג את היושר או אנטוניו או קיסר. אח"כ נתנה חיבור מיהו הגיבור ביוליוס קיסר. אני כתבתי שהפמידורוס הוא הגיבור. הפמידורוס עומד באמצע המרחק בפנינת רחוב ומקריא לעצמו פתק שהוא עומד לתת לקיסר. הוא יודע על כל הקשר, ויש לו רשימת כל הקושרים. בא קיסר והוא נותן לו את הפתק, קיסר שם אהבו בכיס ואומר לו:

'READ IT CEASER, IT TOUCHES THEE' אומר - מה שנוגע לי יבוא בסוף. אז אני הפכתי את זה שיווליוס קיסר הוא בן אדם שיכול היה לשנות את ההסטוריה ולא הלך לא. היא לא העריכה את זה. פעם אחרת נתנה לקרוא ספרים בבית ופחדה שהחברה יסרו אותה. יקראו סיפור של שלושה עשרים ויקראו לזה ספר, אז היא ביקשה את הספר העמודים של כל ספר. אותה תקופה הייתה לי בר מצווה, וביקשתי לבר מצווה את הבריטניקה. קיבלתי אותה, וביוליתי איתה כל השנה. כשבקשה חבור על ספר, כתבתי על הבריטניקה וכתבתי 24000 עמודים. זה כמובן, הרגזו אותה. מצד שני - היא באה לבר מצווה, שלי והביאה לי ספר שירים מאד יפה. שיש לי אותו עד היום. חלק גדול מהם אני יודע בע"פ.

מי הם אלה שאתה זוכר מהגמנסיה?

דוד שמעונוביץ, חיים הררי - סבו של פרופ' חיים הררי, הוא היה גם "שחקן" ובכתה תמיד בקשנו שיקרא לנו את ספורי "מוטל בן פייסי החזן", הוא היה מקריא ואנחנו היינו מתחמלים. דוד שמעונוביץ היה בשביעית ובשמינית. קבלתי אצלו פעם ציין "ספורי" בחיבור. מאז אני כותב בדרך הזאת שכתבתי שם. הוא נתן חיבור איתו גיבור לאומי. אני עשיתי ניתוח הסטורי, לקחתי רשימה של כעשרים גיבורים לאומיים ומצאתי מהן התכונות המשותפות וסיכמתי לבי זה. אח"כ עשיתי סינטזה מהו גיבור לאומי. הכתיבה שלי נשארה בעצם כזאת: קודם אנליזה של העובדות, ואח"כ סינטזה. היה עוד מורה צעיר, וחסיד לתנ"ך, ד"ר אברהם הלר. גם ממנו ינקתי ציונות.

מה העדיפו. ריאלית או הומנית?

הגימנסיה עודדה ללכת למקצועות הומנים או ריאליים?

הייתי בריאלית אבל בכל זאת היה פוריהודניק, שלמדתי אצלו ומרא. הוא קרא לי הרבי מקיקלילה. כי נכון שידעתי הרבה אבל בעצם מה לי ולמקצועות היהדות. למדנו אצל סופרמן הסטוריה והייתה לי התחממות טובה איתו.

אתה חשבת פעם על כוון של מדעי הרוח?

לא. היתה לי התעניינות אדירה בעיקר בהיסטוריה. ואני יודע עד היום הסטוריה. נסעתי במונית בניו יורק וראיתי על הנהג שהוא אלבן. זה דברתי איתו על אלבניה. ככה קורה לי עם כל מיני.

צריך להבין, הגמנסיה היתה נחמדה מבחינה חברתית. המורים היו טובים מבחינה זו שכשראו שמשעמם אותי מה שהולך, אז עודדו אותי לכתוב לספריית אחד העם, ולקרוא משהו מרתק.

כן. כל פעם שאני רואה את המגדל - ליבי נחמץ.
 כנראה בולם, כי גם אני.
 איזה חוסר תחושה הסטורית.
 הם אהבו את הגמנסיה או שזה כבר סיפור אחר?
 אני חושב שהם מאד אהבו. בתי מאד שמחה שהיה מפגש בימים האלה של המחזור שלה. הדואר אליהם מגיע אלי. לאחרונה בקשתי שיכתבו ישר אליהם ומסרתי את הכתובת. בתי שמחה מאד על חידוש הקשר.
 בנך גם בן היה תלמיד מצטיין? שם ידוע בגמנסיה, וגם בפיסיקה.
 כן, פיסיקה ומתמטיקה. הוא גמר אלקטרוניקה באוניברסיטת תל אביב שרת ביחידה האלקטרונית במחקר ופתוח של המודיעין ולפני שנה יצא לנהל איזה חברה באלקטרוניקה.
 אתה יודע להגיד משהו בשםם על הגמנסיה שהם ספרו לך? אתה יכול להשוות בין הגמנסיה שלך לשלהם?
 אני יודע שהייתה להם הרגשה טובה והרגישו חלק ממנה. לי עצמי כשהם היו בגמנסיה זה חדש את הקשר, נתתי הרצאה מדעית והשתתפתי בוועד המפקח.
 היית רוצה שהנכדים שלך ילמדו שם?
 כן, בהחלט. יש משהו במורשת הזאת, זו אותה ההרגשה - כשאני הולך לארכיאולוגיה פה ורואה את השורשים, זה קצת יותר רחוק.
 ארכיאולוגיה אנושית - משפחתית?
 כן.

המסר שלי - הגמנסיה צריכה למצא דרך לעורר את הסקרנות המדעית. לעודד תלמידים למדע והנדסה.

יש עוד משהו שאתה רוצה להגיד, מסר שאתה רוצה להגיד?
 יש היום תופעה שתלמידי ובן זווי, פרופ' חיים הררי, אמר אותה בתוכנית טלביזיה, כשהזכיר שיש היום בריחה של תלמידים ממדעי הטבע. מסתבר שזה אסון לאומה, שכולם ילמדו להיות עו"ד וסוחרים, ולא יהיו תלמידים במדע ובהנדסה. לדעתי, מסגרת כמו הגמנסיה - צריכה למצוא דרך לעורר את הסקרנות המדעית. המורים שלמדתי אצלם נתנו לי משהו לכוון הזה. לא הזכרתי את ביז'נסקי שהיה מורה לפיסיקה, קראו לו פרח, הוא היה מספר שגמר את הטכניון בציריך, וקבל משרת אסיסטנט שאיינשטיין לא קיבל. בחמישית היה לי מורה לפיזיקה בשם אהרוני, עשו לו את המוות ואח"כ נעלם ושנים לא שמעתי ממנו. אחר כך ראיתי ספר "תורת היהדות המצומצמת" של אהרוני וקניתי אותו. זה היה ספר מעניין. כשהייתי בלונדון נגש אלי הספרן, כשעשיתי דוקטורט, ושאל אותי אם אני יכול לעשות עבורם מה שד"ר אהרוני היה עושה, מתרגם חומר שהגיע מהארץ. מסתבר שהוא ברח מהתלמידים בארץ, ולימים נהיה פיזיקאי והגיע לאונסקו ותרם את תרומתו בתור ישראלי לגופים שעסקו במדע.
 פרופ' נאמן, תודה רבה לך.

גדליה נאמן - האב

צריך להזכיר שספריית אחד העם היתה בבית השכן לגמנסיה וגם מאחורי הייתה ספריית "שבי ציון". שתי ספריות.
 כשחברי היו נעלמים לראות קולנוע אני הייתי נעלם לשבת ב"שבי ציון" או בבית אחד העם.
 אתה לא הטאת אף פעם בכתיבה ספרותית?
 ספרותית לא, שירה - לפעמים. לא פרסמתי אף פעם, לא היה רציני, היה בוסר, מה שכן אהבתי לעשות: שירים באנגלית או בצרפתית שנהנתי מהם תרגמתי. פתאום אני רואה שמישהו אחר תרגם אותנו אז אני משווה ביניהם.

מצאתי שיר של ויקטור הוגו שנקרא "לה גינים" (השדים) אני יודע אותו בע"פ גם היום. ויקטור הוגו כתב אותו כך: בית ראשון - מילים של שתי הברות. בית שני שלוש הברות וכך מגיע עד 12 הברות. תרגמתי אותו לעצמי לעברית ולפני שנה ראיתי בכתב עת שמישהו תרגם את השיר הזה.

מסורת הטיולים.

חוסר המזל היה שהתחילו המאורעות ב-36 ויצאנו מעט מאד החוצה. בגלל המאורעות הפסיקו את הטיולים. מה ששכחתי להזכיר זה את חיים בוגרשוב וסברדלוב. בוגרשוב לימד אותי בשמינית גיאוגרפיה של ארץ ישראל ואני יודע ואוהב גיאוגרפיה של ארץ ישראל הודות לו.

המסורת של הטיולים בגמנסיה היתה כנראה חזקה מאד. בשנים שאני למדתי - בשנות החמישים - נפטר בטיול פסח תלמיד של הגמנסיה. כשחזרנו ללימודים - ד"ר בן יהודה ערך מפקד. כולם חשבו שיבכה, אבל הוא אמר כמה מלות צער, ועיקר הנאום שלו היה: אנחנו לא נפסיק ללכת בשבילי ארץ ישראל. היום בטח היו מקימים ועדת חקירה. את הגלעד והמואב והבשן אני מבחינה גיאוגרפית מכיר כמו את הגליל ואת הנגב. בזכות בוגרשוב, כי זו היתה ארץ ישראל ולמדנו על ארץ ישראל.

אתה ציוני כל כך מובהק בגלל הגימנסיה?

שתיים השפיעו עליי בעניין הציונות: אמי והגימנסיה. בעצם אתה אדם של העולם הרחב, וגם לא דתי - בעצם אתאיסט. אני אתאיסט ואני יודע שאנחנו כלום בתוך הקוסמוס הזה ובכל זאת אני לוחם את מלחמת השבט. עם עם ישראל יש לי הזדהות עמוקה.
 אני חושב שאני ציוני במידה רבה בגלל אמא שלי למרות שאתה ודאי לא רואה בי ציוני בגלל עמדותי, אבל אני מרגיש עצמי ציוני מובהק בגלל אמא ובמובן-הגמנסיה. הגמנסיה היתה...
 הגמנסיה תרמה תרומה גדולה לעניין הציוני.

אתה נפרדת מהגמנסיה ב-39?

40. היתה מלחמה. הייתי רק בן 15 אז הטכניון סרב לקבל אותי. אז שנה אחת ביליתי במפעל של סבי.

הדור הבא בגמנסיה - ילדי.

בתי הדור הבא שלך הגיע לגימנסיה? בתי ובני, כשחזרנו מארצות הברית ב-1965. כל השנים קודם היינו בתנועה: הייתי נספח צה"ל באנגליה, קודם - בפריז, כשעשיתי את ההסכמים החשאיים, אח"כ עברתי לפיזיקה באנגליה - כמעט ארבע שנים הייתי באנגליה, ואח"כ שתיים ברחובות במכון וייצמן. ב-65 בתי ענת הלכה לגמנסיה, ובני תדי שנתיים יותר מאוחר. שלחתם אותה לגמנסיה במורשת?
 כן, כמורשת.
 אבל הם כבר למדו בז'בוטינסקי?

ענת נאמן - הבת

הכינור והחרב

אהרון אמיר (כ"ח)

הקטע לקוח מתוך "הכינור והחרב" - מעין נובלה שנכתבה בשנת 1976 והוצאה בקובץ סיפורים בשם "פרודה" (הוצאת יריב - הדר 1978) הקטע לקוח מאחד מפרקי הנובלה ששמו "על הדברים האלה אין מדברים".

עומדים היינו אז בשבועות האחרונים של שנת הלימודים ואני נער בן חמש עשרה בכיתה השישית של הגימנסיה (במגמה החקלאית). הבוקר היה חם מאד ממילא, ועל החום נתוסף כמין מתח חשמלי בשיעורים ובהפסקות בחצרותיה הנרחבות של הגימנסיה הישנה. המתח עלה לשיאו, משהגיעה הידיעה כי גזר הדין אכן בוצע, הנהלת הגימנסיה פסקה - ודאי בפקודתם של מוסדות "היישוב המאורגן" - שהלימודים לא יושבתו. זכור לי שהגיעה לחצרנו חבורה גועשת של תלמידים מבית הספר התיכוני למסחר (מסחר, כנינויו בפי תלמידי "הרצליה"), שתבעו מאיתנו בקולי קולות לקרוא אל הרחוב (בתוכם המנהלים של התעשייה האווירית). אחדים נענו לקריאה, ואני בתוכם. זכור לי מראהו של רחוב אלנבי, שכל חנויותיו סגורות ותנועה אין בו, להוציא טנדרים של שוטרים חמושים באלות ובאקדחים החולפים בו בחפזה, והוא מופקר, למעשה, לשליטת חבורות של בני נוער המלווים את הטנדרים החולפים, מתגודדים בקרנות הרחובות בצפייה ל"פעולה", עונים מדי פעם במקהלה אחר צעקן או בעל יוזמה המנגע כפות ידיו אל פיו וקורא: "בוז לממשלת המנדט!" או "בוז למשטרה" או "בוז להבלגה".

"הפעולה הישירה" היתה היולית, בלתי מאורגנת, ודומה שהסתכמה רק בהתכשיות של מה בכך ובמספר מעצרים. אבל השבתת מהלך החיים בגולה ובערי הארץ היתה לה ודאי משמעות פוליטית בעיני השלטון, וכלי ספק הייתה לה השפעה על גיבושם של הלכי רוח אקטיביסטיים בחוגי הנוער.

ביום ההוא, למשל, בשלה בזאטוט שכמוני ההחלטה (אולי יהיה זה מוגזם "ההכרה"), שמקומו בשורות הארגון הצבאי הלאומי בארץ ישראל ("רק כך").

חרף רוח שנותי, כבר היה פירושה של החלטה זו פרישה בפועל ממש, במובנה הארגוני של המילה. שכן שבועות אחדים קודם לכן, בימי חופש הפסח, בערב שרבי מעיק ואפל, בעליית הגג של הגימנסיה, בחדר הפיסיקה שבו היינו לומדים על גלי אור וגלי קול מפני האינג'ינר ויזניסקי הזקן והרגזני, שבלורית שיבה מצהיבה שמוטה לו על מצחו ושפמותיו הלבנים מצהיבים מטבק וקולו ניחר מעישון ומשנים ארוכות של הוראה קולנית ("על שלושה דברים עומד העולם: על פיזיקה, על פיזיקה ועל פיזיקה!") - שם, בחדר ההוא שיוכלונוני השחורים, חזרתי בקול צלול ואיתן, מכסה על ספקות ואי אמון מסנוור אדיר עוצמה, חזרתי בקול צלול ואיתן, מכסה על ספקות ואי אמון סורר, אחר מילים שהשמיעני קול מתכתי מבוגר, מילות השבועה של המתקבלים כחברים בארגון ה"הגנה".

כך נסחפתי אל פלגות הנוער של ה"הגנה" בגימנסיה.

ברדתי אחרי כן במדרגות בלב הומה, נושך שפתי להבליג על התרגשותי, נתקלתי בצביה, בת כיתתי ואהבתי ה"רצינית" הראשונה, הגדולה ממני בשנתיים ויותר. יחד שטפנו-יחדנו במדרות. גם היא, משמע, הושבעה עכשיו.

יחד אנו נושאים גלילינו במעלה השומם-מאדם של רחוב אחד-העם. עכשיו, משמע, הושבעה גם היא, ורוחה הנה טובה עליה כחמול שלשום, צחוקה הצרדרד משתבר כמכיתות זכוכית, מידרדר כחצץ שפוך. אני מקנא בה על שוויון-נפשה, על יכלתה לעבור בקלילות שכזאת אל סדר-היום. אבל אף לא עמה, אנו מתלוצצים על מורים, הורים, חברים, קרובי משפחה. אבל אף לא מילה על הטכס שטיכסו לנו עכשיו לשנינו, שזכרו מחלחל כחול סמיך תחת שטף פטפוטנו המקלה. אין מדברים על הדברים ה"כלליים", אולי מפני שהם הדברים העתידיים להיות חשובים באמת. שומרי-סוד הנונו, כי כך נשבענו להיות. שנינו, משמע, הושבענו עכשיו. ועל הדברים האלה אין אנו מדברים. אחרי כן באו מסדרים בבקרי שבת עם השכמה. יש מסדרים של פלגות הגימנסיה בלבד, מאות-מאות נער ונערה בעולם הנרחב בניין-ההתעמלות הנרחב והאפור, המקורה גר רעפים. חולצות ח'אקי, מכנסי ח'אקי, גרבי ח'אקי גבוהות. המפקד העליון: הארגון ד"ר יונה שוורטפינגר, מורה לעבודת גן לכיתות ה', וכן "קצין-קשר" בין המגמה החקלאית בכיתות הגבוהות לבין

ביה"ס החקלאי מקוה-ישראל, שמגמה זו משולבת בו. תמוה מעט למצוא שגבר בלתי מזיק זה, המוכר כמי שמראה לפעוטות כיצד עובדים במגרפה או איך שותלים צנוניות, הוא הממונה על פעילותם החשאית של נערים מתבגרים שעוד מעט יועסקו, ככל הידוע, בתפקידי קישור ואיתות בעיצומן של פעולות האיבה בין תל-אביב לבין יפו השכנה ובנותיה, ואולי אפילו יתחילו בלימודים צבאיים שונים. אכן, יש אומרים שכאשר קיבל המורה-המפקד את הכשרה כאגרונום באיטליה קיבל גם הכשרה מסוג אחר באקדמיה צבאית איטלקית בבולוניה העיר.

יש גם מסדרים רבי-עם יותר. באצטדיון שלחוף הירקון. אלפיים, שלשה אלפים בני נוער לבושי ח'אקי, מחלקי עיר שונים, מוסדות חינוך שונים שכבות שונות. פירושו של דבר לקום עם זריחה כמעט, לטעום משהו בחסותה לצעוד קרוב לשעה ברגל בצינת השכמה, לראות מרגע לרגע יותר ויותר בני נוער לבושי ח'אקי, מצוחצחים ומגוהצים כמוך, שופעים וגולשים מרחבות צדדיים אל שדרות בן-ציון, רחוב המלך ג'ורג', רחוב דיזינגוף, מגרשי "היר המזרח". פירושו של דבר גם לשמוע את שתיקתם הדרוכה של אבא וסבא באפולית חדר משכבם, שאינם שואלים לאן אתה הולך ועל מה זה אתה משכים כל כך פתאום, שאינם שואלים היכן היית ועל מה כה איחרת לשוב. שאינם מדברים איתך בכל הנושא הזה מטוב ועד רע. פשוט מפני שעל הדברים האלה אין מדברים.

במסדרים האלה, בקטנים ובגדולים כאחד, יש הרבה עמידות דום ונסתיבות נוח ו"קפיצות לדום" ומעברים ל"חופשית". והרבה המתנות בין קפצות לפקודה, בין עמידה אחת לחברתה. יש צעידות בשלשות, בטורים צפופים או רווחים, ויש קפיצות-סרק וגיוחכים בטלים בתוך השורות בפרקי הכניסה הממושכים של "נוח" ו"חופשית", ויש ליחשופים והקנטות ונגיחות מרוב משועממות. אחרי הכל, עדיין אין אנו אלא בני אותה כתה או אותה שכמה-גיל, וכולנו מכירים זה את זה היטב מן החיים ה"אזרחיים", בשיעורים ולאחריהם.

יש גם דיבורים. דיבורי מפקדים גבוהים ונמוכים, המושמעים בתקופות נחרצה ו/או במתינות בוטחת, גאה. יש דברי המרצה ודיבורו, יש דברי המורה ואיום (מוסווה אך במעט), יש גם תיאורי-רקע ודברי-הסבר על "המצב" הנוכחי ובפרט, לרבות גינוי-רדת להתנגשויות הנתעבות בערבים. הולכי-סדר-לתומם, אנשי-שלום-ועמל-כמונו, התנגשויות שאותם ביצעו כורקי הירקון ומפירי המשמעת, אנשי האצ"ל היורדים לשפל דרגתן המוסרית של חיות אלה מכונפיות הפרועים. לעיתים יש אף איזה דקלום מפי תלמיד או תלמידה בלתי-חיתוך-דיבור ברור ונפעם די הצורך. אך מכל מקום, גם אז אין זו הנגיחה של מסיבות-ראש-חודש או חגיגות ביכורים בגימנסיה, לשמה ולכבודה של הקיימת-לישראל, הגואלת אדמתנו.

כן, יש גם "פעולות" בימי חול. מחלקות מסתדרות לחוד בשורות, וסרבים לארגן ולשבץ מחדש. וערכים לקראת התארגנות ושיבוץ. ושומעים שמישהו נתחיל באימונים "מעשיים", בפירוק "כלים" והרכבתם. ותוהים אם יהיה זה "תופי" או "פי.בי" או שמא "משור", או התותח-בצורת-אקדה-מאדה. יש בנו מפליגים בדמיונם ומעלים סברות שנקבל "חביות", כלומר רימונים לפירוק ולהרכבה ולזריקה, ומסיחים בנשימה עצורה על "שטאייזים" ו"ג'יפטים" ו"גרנירים" ו"רובים אנגלים", ואפילו על מכוניות-דחייס ו"ויקס" ו"מילס" ו"שווארצלוזה", ובהעמדת פנים של ידענים מוחללים בהשוואת מעלותיהם וחסרונותיהם ושימושיהם של כל אלה. ופעמים מוסיפים אותנו על ספסלים - בחדר-הפיסיקה, שמאז ליל ההשבעה לבש בכל זאת אורח לוויית הוד בעינינו, או באיזו כיתה אחרת - ושם אנו שומעים, למשל, מרד בטופוגרפיה מפי פלוני ד"ר הלל בירגר, המסביר בקול מתמסך ויבש, קטן המהומים וגמגומים, מהו "מכתש" ומהו "אוכף" בשטח ומהו "קי-עמדה" ומהו "קואורדינאטה", ומלמדנו לקרוא מפה של 1:10000 ולעשות תרגומים טופוגראפיים "בשדה".

הנה כי כן, כשלאחר אותו יום ה-29 ביוני, נגש אלי יום אחד לחוד הגמנסיה, בשעת "ההפסקה הגדולה", בחור אחד מן השביעית, נביה ומוחלת.

רדומים-למחצה, או באיחור של חצי שעה ושעה, ולשאלתו של מורה או מחנך היו משיבים שהיו להם "עניינים". הם הסתודדו ביניהם ודיברו על לילות של איתנות מעל גגות בשכונות-"ספר" או על העברת "קשרים" מסוכנים בשעות של עוצר-לילה, ואילו אני - לא כלום. בצורות שונות היה מצב זה עתיד להישנות כמה פעמים במהלך חיי עד כה.

בשעתו ודאי תמהתי על כך; ודאי גם שלא הצגתי שאלות. רק לפני ימים מספר, באיחור של כשלושים-ושמונה שנה, התברר לי הדבר באקראי כאשר שמעתי חבר-לכיתה, מאיר בראלי שמו, כיום איש מערכת "דבר", מספר לפי תומו: "למשל, ידענו שאהרן הוא איש-אצל", אבל אף פעם לא דיברנו אתו על זה. על דברים כאלה פשוט לא דיברו אז."

זהוב-תלתלים ותכול-עין ומאופק בדיבורו, וכמסיח לפי תומו שאלני אם אני הנני אני, ומשנענה בחיוב אמר ששמו דניאל דויטש, והוסיף ושאל אם הנני חושב שבמצב הנוכחי פשטה מדיניות ה"הבלגה" את הרגל, וכיוצא באלו שאלות, הבינתי מיד במה המדובר. לא היה עליו לשכנע אותי הרבה. אמרתי שאני רוצה ומוכן להתגייס לאצ"ל. הוא העלה חיוך תמים ומאומץ ופיוזל מבט הצדה ואמר שימסור על כך במקום שצריך, וכעבור זמן-מה יקראוני להתיצב בפני "ועדת-קבלה".

חדשים ארוכים המתנתי לאותה קריאה ל"ועדת-קבלה" של הארגון-הצבאי-הלאומי בינתיים הפסיקו להעביר אלי "קשר" לבוא ל"פעולות" של פלוגות-הנוער. חברי לכיתה היו באים בבוקר ללימודים אדומי-עיניים,

גם פוליטיקאים למדו כאן

שלמה הלל (כ"ט) תומר כהן יא/4

ספר לי על זכרונותיך הראשונים מהגמנסיה.

קיבוץ מעגן מיכאל. אין לי כל ספק שזו היתה השפעתו של ברוך בן-יהודה. הוא גם הדגיש את תפיסת העולם שלו שהייתה לאומית חלוצית מגשימה. בשבילו התנועה הסוציאליסטית והדגל האדום היו לזרא. הוא נטע בנו ערכים, שהביאו אותנו במידה רבה לתנועת העבודה. מצד אחד הייתה לו הסתייגות ממה שהיה לאחר מכן העולם הסוציאליסטי, אבל מצד שני הוא כיוון אותנו למה שהיו ערכי מפלגת העבודה. כמו כן היה מדריך הצופים, יעקב שפירא, שגם כיוון אותנו בכיוון זה של ההגשמה. מוסינזון, מנהל הגמנסיה דאז, גם הוא הוביל אותנו בדעותיו לזה. אחרי הכל- ההשפעה המשמעותית ביותר באה מהצופים.

כיצד השפיעו מאורעות התקופה על לימודיך בגמנסיה?

המאורעות התחילו ב-1936, אז הייתי בן 13. בתחילת המאורעות לא היינו כשירים וערוכים להתערב, למרות שכתות יא'-יב' נשלחו להגן על ישובים. אבל הבעיה הזאת הטרידה אותנו מאד. ניהלנו על זה לא מעט שיחות וויכוחים. שמרו אותנו לא להצטרף להגנה וזה די הציק לנו. אבל כשהגענו לגיל, שזה היה יכול להיות יותר משמעותית הבעיה כבר לא היתה כל כך משמעותית. הבעיה שלנו, כשסיימנו, היתה האם להצטרף לצבא הבריטי נגד הגרמנים או להגנה או להגשים עצמנו. והמטען האידיאולוגי שנטעו בנו גרם לנו ללכת לדגניה א' להגשמה.

יותר מאוחר גם הייתי מעורב בהקמת בית חרושת סודי לכדורי מקלע ל"סטנים". והייתי למעשה ממקימי המקום.

שנים עוברות ואתה נבחר לה"כ, לשר המשטרה, שר הפנים וליו"ר הכנסת. איך השפיע עליך החינוך שקיבלת בגמנסיה בהחלטות בתפקידים אלו?

אדם צובר לעצמו את כל אותם חוויות החיים שמשפיעות עליו אח"כ. אז גם הגמנסיה השפיעה עלי, אבל לא רק הגמנסיה. בית אבא השפיע עלי, נסיונות העלייה הבלתי גלית שהייתי מעורב בהם השפיעו עלי. אבל אין ספק שאחד המרכיבים בתפיסת העולם שלי זה המרכיב של הגמנסיה "הרצליה" וגם המרכיב של צופי הגמנסיה "הרצליה". אבל גם הנסיון חיים שצברתי לדוגמה בדגניה א'.

לסיום, ברבתיך לגמנסיה לכבוד שנתה ה-90.

הגמנסיה, למעשה בהיותה הגמנסיה העברית הראשונה, הקימה את הבסיס של החברה הארץ-ישראלית טרם הקמת המדינה, שגם הייתה בשנות קיום המדינה מאד משמעותית. ממנה יצאו דוד שרת ודוד הכהן. גמנסיה "הרצליה" לא רק לימדה- היא גם חייבה. היא חייבה לערכים שליוו אותנו. הגמנסיה "הרצליה" הצטיינה בזה שהיא נטעה בתלמידיה את החינוך לערכים יהודיים לאומיים ציוניים ליברליים של סובלנות לדעות אחרים. היא הקימה אנשים שהשתלבו הן בקיום המדינה והן בהקמתה. מה שאני רוצה לאחל לגמנסיה אם כי היום המציאות היא לגמרי שונה, שהיא תלמד אבל תמשיך לטעת את הערכים של הסובלנות. שכל אחד יסיים את הגמנסיה ויגיד קיבלתי שם את הכלים, את המטען, את הידע, אבל קיבלתי שם גם ערכים שאני רוצה להגשים אותם. אני יכול להגיד שאלמלא הגעתי לגמנסיה, הייתי אדם שונה היום.

אני זוכר שאני נכנסתי בגיל די צעיר. למעשה כשעליתי ארצה הייתי בן 13, כך שהמפגש הראשון שלי בצורה מעשית עם הארץ היה עם הגמנסיה. גם עם התלמידים וגם עם המורים. המורים- חלקם היו שמות שהיו אנשים מפורסמים: דוד שמעוני, אנשים שהיו שמנא וסלתא של היצירה. המחנכת הראשונה שלנו היתה דבורה אילון סירני. היא היתה למעשה גיסתו של חיים נצר סירני שנהרג יותר מאוחר. המורים- כל אחד דמות בפני עצמו, לא כולם היו מורים מעולים אבל בתור בני אדם, בתור אנשים. לדוגמה דוד שמעוני היה בן אדם נפלא, גם מבחינה אישית עודד אותי וכו', אבל אני לא יכול להגיד שהוא היה מורה שכל כולו עסק בהוראה. בשבילו זה היה למטרות קיום, היצירה שלו היתה משהו אחר.

היו לך קשיי הסתגלות לארץ החדשה? לבית הספר החדש?

כן ולא, כלומר כשכיום אני רואה איזה מאמצים עושים ואיך מתחשבים ועוזרים וכו' אז באמת זרקו אותך למים ואתה היית אמור לשחות. אני באתי לפני ההורים שלי עם שני האחים שלי, שהיו רווקים. ההורים, אבא ואמא, ואחותי באו מאוחר יותר ואני הייתי למעשה די בודד. ידעתי מעט עברית. ידעתי אבל לא מספיק. אף אחד לא חשב שהוא צריך לעשות איזה מאמץ בשביל לקלוט אותי. כיום כשישנם מצבים כאלה, עוזרים לילד להתגבר על פערים קיימים, אז לא הייתה שום הנחה לגבי העובדה שהעברית שלי הייתה חלשה- וזה היה אולי לטובה. לא יכולתי לסמוך על שום דבר. הייתי מוכרח להאבק בעצמי. הייתי מוכרח ללמוד את השפה ולהתמודד בעצמי החל בלימודי תנ"ך וכלי בלימודי ספרות. אז מבחינה זו אני יכול להגיד שעולה חדש שבא היום נקלט טוב.

היחס אלי כעולה חדש היה טוב, הייתה לי בעיה כי זה שינוי לא מבוטל. אני כשהייתי ילד קטן, למדתי בבית ספר לבנות. התחלתי בגיל חמש. אני הייתי הבן הצעיר ביותר במשפחה של 11 ילדים. בן זקונים. וכשאחותי שהייתה גדולה ממני בשנה וחצי, הלכה לבי"ס, גם אני רציתי. אז בעזרת פרוטקציה הסכימו שאני אלך לכמה ימים. נשארתי שם כמה שנים, והייתי ילד שלמד בבית ספר לבנות, אבל אחר-כך עברתי לבי"ס לבנים. כשהגעתי בגמנסיה לכיתה עם בנים ובנות, לא כל כך ידעתי איך מתמודדים עם זה. אז כבר התחילה העלייה מגרמניה, והרבה מהילדים אצלנו בכיתה היו יוצאי גרמניה, עולם מושגים שונה. מה שהיה טוב לא נתקלתי בעיונות או בזלזול. כעבור כמה זמן הייתי אחד מכולם, ולמשל כשהתחילו צופי הגמנסיה, אני באופן טבעי הצטרפתי אליהם.

איך אתה רואה את הגמנסיה כמשפיעה על הדעות הפוליטיות שלך?

למען האמת במקרה שלי הייתה הגמנסיה, והיו צופי הגמנסיה. בגמנסיה היו מורים ימנים לדוגמה בוגרשוב, שהיה ימני בדעותיו ולאחר מכן הפך לחבר כנסת. הוא היה ללא ספק דמות כריזמטית. האמת היא שאת הדעות הפוליטיות שאבתי לא רק מהמורים או מהגמנסיה אלא במסגרת תנועת הצופים שהקים ברוך בן-יהודה, עם תפיסת עולם של תנועת עבודה. הוא הפנה אותנו לכיוון של חלוציות של הגשמה. בסופו של דבר גמרתי את הגמנסיה והלכתי להגשמה לדגניה א'. אח"כ הייתי ממקימי מה שהיום הוא

גלגלי העולם

אמנון שמוש (ל"ד) פרק ראשון מתוך 4 לקוח מן הסיפור "גלגלי העולם" בקובץ "איתי מלבנון" מאת אמנון שמוש

הכניסה בשערי הגמנסיה "הרצליה" היתה בעיניו העליה האמיתית לארץ ישראל, העליה לארץ ישראל האמיתית. כאן התחיל לעלות במדרגות בקפיצות של שתיים - שתיים, כישראלי לכל דבר. כאן נכנס לא כילד עולה, אלא ככוכב עולה; תעודת הציונים שהביא אתו מבית הספר העממי, בו נאבק ארבע שנים, והסטיפנדיה בה זכה אחרי בחינות קשות העניקו לו ביטחון ונקודת זינוק. כבר היתה העברית כבושה בפיו, מתגלגלת רכה על לשונו המושחזת, בוקעת מגרונו בלא הפרזה צורמנית. כבר ידע לפנות אל נערה בלי להסמיך. כבר למד להתחצף ולחקור מורים. ובעיסקאות של לחש לי ואלחש לך, העתק לי ואעתיק לך, הלך שמו לפניו. שמו החדש. שמואל מזר. ראשון היה במשפחה הענפה שזכה להיכנס בשערי הגמנסיה ותחושת ההתעלות אחזה בקטנים ובגדולים. אחיותיו עטפו לו מחברות וספרים. אמא תפרה לו בגדים חדשים. (הימים ימי מלחמה, סמי חביבי, התנצלה מול האכזבה שבעיניו, ואני אתפור שיהיה בדיוק כמו "אתא". אתה תראה.) אבא קנה ילקוט חדש, תוצרת חוץ. והדוד ברוך הביא את המתנה המקורית והמשמחת ביותר: שם משפחה חדשה.

התכנסה כל החמולה. היו ויכוחים. עלו הצעות אחרות: קדמי ובר-קדמא וזרחי ועוד. דוד ברוך עמד על שלו: "מזר", נקי יותר, ישראלי יותר, קצר ולעניין, חד וחלק. אבא של סמי התנגד. מזרחי עברית למהדרין, למה לשנות? נתייצבה אמא מאחורי דוד ברוך, ואמרה: זה לא לשנות, רק לקצר. בראוו! אמר ברוך. אבא התעקש. שלף אחיו הצעיר אל מולו טענה ניצחת: חשוב על בנד, יא אחי, ולא על עצמך; ייכנס נא הנער בשערי הגמנסיה בלא חטוורת על גבו. ירדה מדבריו שתיקה והעיקה על כולם. גמע זה מן התה לפניו, נעץ אצבעו בחזה אחיו והמשיך: יד על הלב, אתה בעצמך - אל מי היית מתייחס יותר טוב, אל סמי מזרחי או אל שמואל מזר, אה!!

בחצר הגדולה של הגמנסיה התבהרו לו לסמי אמיתות חדשות. הקיטוב היסודי בישוב, התחיל להבין, אינו בין אשכנזים לספרדים אלא בין בורגנים לפועלים. הבורגנים הם אלה ששלחו את בניהם ובנותיהם לגמנסיה היוקרתית מכיתה ה' על חשבונם, והפועלים הם אלה שבניהם למדו בבית ספר עממי ונכנסו לגמנסיה, בחסדיה של סטיפנדיה שבררה את הטובים, ישר ל-ט' הקרויה כאן חמישית.

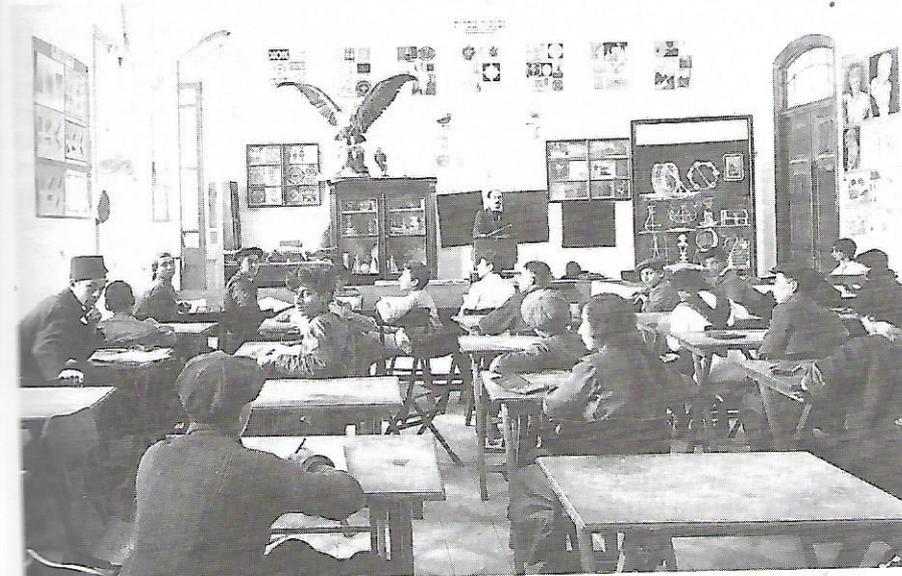
את התחושה הזאת קלט בחצר ובמסיבות הכתה וסביב הקיוסק של רובננקו. את המינוח קנה כמובן בתנועה. כניסתו השלמה לא"י של מעלה חייבה השתלבות בתנועה; שאם אינך בתנועה לעולם לא תגיע. לימים עמד הפרופסור מזר בסידרה של מחקרים (ע"ע מזר, שמואל. האנציקלופדיה העברית) על הקורלציה בין הקיטוב המעמדי לבין הקיטוב העדתי, שהלכה וגדלה דווקא אחר קום המדינה; אך בל נקדים את המאוחר.

היכן היינו? בגמנסיה. שנות הארבעים הראשונות.

תלמידי הגמנסיה נחלקו לשלוש קבוצות: החברה הסלונית, צופי הגימנסיה וחברי תנועות הנוער. הקיטוב האמיתי היה בין הראשונים, שרקדו ריקודים סאלוניים בלילות שבת והסתרקו לפני המראה ולבשו גרבי משי ואכלו שייקען מהשוק השחור, לבין חברי התנועה שרקדו הורה ויופאיידיאה-יופאיידה ויצאו למחנות עבודה בקיבוצים והדביקו כרוזים ועשו אימונים "בהגנה" וקשרו את הסוודר על המותניים ובילו רגעים ארוכים מול המראה לפרוע שערם במחאה פרולטרית. צופי הגמנסיה היו באמצע. לא בשר ולא חלב; קצת ליפסטיק וקצת פאטס; פסנתר בבית

והרמוניקה בצרף. אפילו השם ביטא זאת. "צופים" הרי הם כחברי תנועה לכל דבר, יוצאים לקיבוץ ומתרימים לקרן הקיימת ושרים "נשק בידיים / לא נטבע במים / לא נירא מבוא באש" וגם "דוגית נוסעת מפרשיה שניים". ומצד שני הם לא סתם צופים, אלא צופי "הגמנסיה". כלומר מן המיוחסים, מאלה שיש להם, אפילו בימי מלחמת העולם, יש להם כסף לשבת בבית קפה ולקנות תקליטים וספרי אומנות וללמוד אנגלית בשיעורים פרטיים כאילו הבריטים, ימח שמש, אינם האויבים שלנו וכאילו לא בגללם הסתכסכנו עם הערבים.

הבנות הכי יפות היו בצופים, כך סיכם שמואל לעצמו אחר סקר מזוקדק, אבל האף המורם קלקל הכל, פגם בעצם יופיו. בחבורה של יחסניות היו בעיניו. אפשר אפן אשם אפשר עיניו אשמות, מכל מקום התקרבויות של ממש לא היו, רק כמיהות שבלב וצמאונות רגוזים. הבנות ה"סאלוניות" היו הכי מטופחות והכי מנופחות, כפי שהביע דעתו בסוד בניס, בשירותים. מגונדרות מכף רגל (עקבים, גועל נפש!) ועד ראש (סלסול

בחדר הציור - עם מר אלדס

תמידי, כמו פרימדונות!) עוררו הללו התנגדות אידיאלוגית עזה, על רקע אמות המידה האסתטיות של היישוב במאבק ובמלחמה, ומשיכה מינית סתומה וחזקה. בתנועות החלוציות שררה אווירה של שוויוניות ופשטות במופגן.

וקסמו הבלתי מחוור של הקיבוץ האיר אותן מרחוק. והן ענו על קריאת - הדם של מרד הנעורים ועל קריאות הקרב של מרד היישוב נגד השלטון הזר. הצופים נראו לו צמחוניים מדי. הסאלוניים - שבעים מדי ובבית דיברו בשבח ההסתדרות שכל דבר טוב בארץ נעשה מיוזמתה. קנה לו שמואליק חולצה כחולה (מן הכסף הראשון שהרוויח בשיעורים פרטיים לאותם קטנים שקראו לו שמואליק) והלך לתנועה. לאיזו? לו שהיתה הכי קרובה אל ביתו בדרומה של תל-אביב. ובימים ההם כל דבר חשוב וטוב היה בדרומה של תל-אביב, הגמנסיה ואוהל שם ובית אחד-העם ו"שערי ציון" והבית הכחול והטאבו והרכבת והמוזיאון ואפילו הוועד הפועל, לפני שהתברגן והצפיין.

צרף קטן ודל היה ברחוב ג'ורג' אליוט בדרומה של תל אביב, ובו החלה שמש חדשה להאיר את עולמו של שמואליק. אמונה חדשה מילאה כאן

המורים השניים כבשה את דמיונו. יצאו איפוא מתחת ידו משולשים מדוייקים, שווי שוקיים ושווי צלעות וישרי זווית, משורטטים בטוש על דפים של מחברת חלקה עבה - מלכת מחברותיו. להפתעתו של המורה (שהסתפק בסימני שאלה אדומים) נמצאו שם משולשים שווי שוקיים שכלאו בתוכם "עלה נעלה" או ג.ע.ה. או מזר - בפיתוח המזכירים ערבסקות. והמוזר מכל היה משולש שווה-צלעות המשיק למעגל שעליו כתוב בטוש "מעגל החיים" וקודקודי המשולש מסומנים בסיסמת התנועה בראשי תיבות של הגמנסיה ובשם המשפחה החדש. השילוב הזה ייזכר עוד בגלוי וברמז בכתביו של הפרופסור מזר. ראה למשל אותה הערה אוטוביוגרפית שמצאה את דרכה אל מאמרו הידוע "עם שומרי מצוות ועוקפי חוקים" וזו לשונה: "את המעוף קבלתי בגמנסיה; את כוון התעופה נתנה לי התקווה; ובבית ספגתי את חום הקן, שממנו ואליו".

חלל שנוצר בנפשו של הנער מאז הרחיקו מעליו העיר העברית והספרות העברית את האמונה הגלותית באלוהים. קודקוד אחד של משולש ילדותו התחלף לבלי שוב. במקום בית-הכנסת, אל מול הבית ובית הספר - באה התנועה. משפחה, השכלה ואמונה - במאבק מתמיד על הבכורה ועל זכות ההכרעה. משפחה שיסודה במזרח ופניה למערב; גמנסיה שיסודה במערב ופניה למזרח (כך, לפחות, במוצהר), ואמונה נלהבת בעולם טוב יותר שהנוער העברי יקים במו ידיו בארץ הנפלאה הזאת. אמונת הילדות שאדוני יגאל את עמו ישראל פינתה מקומה לאמונה שהיד הזורעת של הנוער במולדת היא היד הגואלת. ראה "שירת הנוער".
זה הצטייר לו לשמואליק בצורת משולש. אותה שנה לימד אותם אלדמע - המורה לציור - לצייר אלפבית עברי אומנותי בתוך משולשים, וליפשיץ - המורה לגיאומטריה - שבה את לבם בנושא הזווית והמשולש. שמואליק אהב את ההגיון שבגיאומטריה ואת היופי שבציור, מה גם שאישיות

ל"הרצליה" ליובל התשעים

חנוכת הבנין החדש בו'בוטינסקי

וכך בשמחה מהולה גם בעצב, ברכות לך ישאו הבוגרים. תזכי להמשיך ולהלך כך בקצב, עד אחרית הימים.

מאת: בוגרת "הבית הראשון" רחל כנען-קייפן (גרבר) (מ"ה)

ישנה מין גימנסיה כל כך מיוחדת, כזאת היא היתה מתמיד. בזו הדעה, אם אומנם משוחדת, מחזיק כל בוגר ותלמיד. כשזו הרצליה ביפו התחילה, היו בה מנין תלמידים. חלפו הימים, לעשות היא הגדילה, עתה היא חוגגת תשעים. מיטב זכרונות בין כתלייך

יצרנו, כתלים אפורים, ישנים. ולך, הרצליה, תמיד רק שמרנו, תמיד לך נשמור אמונים.

ועת הכורת הוא עלה על הבית, גדול אז היה הכאב. כי מן הישן לא נותר אף כזית, מאז הוא נותר רק בלב.

"T.Q.B. דיסקונט"
השיטה שמתמקדת בלקוח

IMC

» בנק דיסקונט

כוחו של חינוך

ישראל ויסלר - פוצ'ו (ל"ו)

יום אחד ניתלו בחוצות תל אביב מודעות שבבית ציוני אמריקה יתנהל טקס חלוקת פרס ע"ש הסופר "אשר ברש" בהנחיית מנכ"ל משרד החינוך. הטקס היה מכובד מאד סופרים חשובים מטעם האגודה והוצאת מסדה דיברו דברים יפים בזכות הספרות העברית החדשה. גולת הכותרת של הערב היתה הופעת הבכורה של שני חתני הפרס הצעירים: אביבה ברושי, שכתבה את "איש ומעגלו" ואני עם "חבורה שכזאת". אביבה ברושי דיברה ראשונה, וריגשה את הקהל בחוויות הכתיבה שלה. אחר כך הזמין אותי כבוד המנחה, שאשא את דברי, ולא שכח לציין שאני בוגר הגימנסיה הרצליה.

היה זה הנאום הראשון שלי בחיים. התרגשתי מאד. ידעתי שאזני כל הקהל כרויות בסקרנות לשמוע את דברי "הגאון" החדש, והייתי אחוז תשוקה אדירה שלא לאכזבם. כעכעתי בגרוני, לגמתי מן המים, והתחלתי לספר סיפור משונה שקרה לי פעם, סיפור שלא היה לו שום קשר עם הספר ועם האוירה החגיגית והמרוממת ששררה באולם. האנשים הקשיבו רוב קשב ואמרו בלבם זה בטח רק המשל שבסופו הוא יסביר לנו מה הנמשל, ואכן כך היה. גמרתיו לספר ורציתי להגיד כמו דודו טופז: "ולמה אני מספר לכם את כל זה?", אבל פתאום ירדה עלי החשכה - ובשום אופן לא הצלחתי לזכור מדוע בעצם סיפרתי להם את הסיפור האידיטי הזה.

היתה דממת מתח, איש לא פצה את פיו והכל הסתכלו בחתן הפרס העומד בפה פעור ואינו מצליח להוציא הגה מפיו.

כאן המקום לגלות שחרף קלות הדעת שאני מקרין, הרי בתוך תוכי אני אדם רציני מאד, תשאלו את אמי. ידעתי שנאום הפתיחה הזה יחרוץ את עתידי ואני התיחסתי אליו בכל מלוא כובד הראש. לכן הכנתי אותו בכתב, למדתי אותו בעל פה ונשאתיו בכיס מכנסיי, כדי שאוכל לחזור על החומר בכל הזדמנות. והנה אני עומד לפני הקהל ולא יודע מה אני רוצה להגיד. אבל אני יודע שבכיסו יש דף צפוף שורות וכל מה שאני צריך זה להוציאו ולראות מה שכתבתי. הקהל המתוח עקב בעניין רב אחר כף ידי החודרת לכיס מכנסי כשחלקו חושב שאני מתכוון

להוציא מטפחת, וחלקו שאולי אני סתם רוצה להתגרד. אני מרגיש בדף המקופל ושמה שלא החלפתי את המכנסים, אבל כשאני רוצה לשלוף אותו, קופאת לי פתאום היד וכשהיא יוצאת לבסוף, היא יוצאת בלעדיו. למראה היד הריקה אני שומע את קולו של המנחה השואל בלחש אם גמרתיו אני מחזיר לו לחישה שעוד לא ומכניס שוב את היד לכיס, מנסה

למושך את הדף החוצה, והוא לא רוצה לצאת בשום אופן. אני מושך אותו החוצה והוא מושך אותי חזרה פנימה. הקהל שעקב אחרי וראה שגם בפעם השניה אני לא מצליח להוציא שום שפן מהכיס, הביע את אכזבתו במלמול קל, וכבוד המנחה דפק על השולחן, ושאל אותי אם יש לי מה להוסיף.

הפעם גימגמתי שכבר לא, והוא קם בהקלה, ואמר שאנו מודים לחתן השמחה על דבריו המאלפים ופוקחי העיניים, ובזאת תם הטקס. שנים רבות גזתי סיפור זה בקרבי, אבל היום במלאות תשעים לגימנסיה, ובתקווה שחוק ההתישנות יעמוד לצידי, הנני לגלות מדוע קפאה לי היד ולא הצליחה להוציא את הנאום. ההסבר אולי ישמע קצת דחוק, אך מי שלמד בגימנסיה באותם שנים שלי, יקבל אותו ללא עוררין, כי מי שהנחה את הערב, מנכ"ל משרד החינוך, היה לא אחר מאשר ד"ר ברוך בן יהודה, מי שהיה מנהל ומורה למתמטיקה בגימנסיה וכשהיד שלי פגשה את הפתק בכיס, חלף בי פתאום רעד של חלחלה ואני אמרתי לעצמי: בארבע שנותי בגימנסיה הקפדן הזה לא הצליח לתפוס אותי מעתיק אפילו פעם אחת, אז עכשיו כדאי לי לאבד את עולמי ברגע אחד? לא! בשום אופן לא! מאז איש לא הזמין אותי יותר לשאת נאומים, אבל אני את שמי הטוב הצלחתי..."

התעמלות בוקר
בחצר - מחזור מד'

זו היתה הגמנסיה שלי

לאה בן שחר (זלצר) (ל"ז)

אופרה בגמנסיה
אורפיאוס 1952

העשיר את עולמנו ופיתח את כישורינו להיות
מדריכים.

והיתה הדסה שרמן.

לי היה מזל גדול בחיי, הדסה היתה המורה
שלי למוסיקה. הדסה של האופרות. הדסה של
מסיבות השבת ומסיבות חנוכה, והדסה של
החוג להאזנה - אליו באנו - המתעניינים.

והדסה המלמדת שירים, ודו רה מי.

פה למדנו מוסיקה, למדנו קצבים וסולמות,
האזנו למוסיקה, דברנו על כלים ועל צורות
מוסיקליות, האזנו - ותמיד עם הרחבה. פפגנו

ואאידה, אורפיאוס ואורידיקה, וטרובדור הפכו לחלק מחיינו בזכותה.

תזמורת, מקהלה, סולנים, תפאורה, בימוי תלבושות - עם כל אלה
התמודדה. ועם הפרימדונות של להקת הבלט. ועם טרוניות המורים.

בוויכוחים עם המורים בא לעזרתה בעקשנות ד"ר בן-יהודה, שטען: "את
נשפי החנוכה ומסיבות השבת נושאים אתם התלמידים כל החיים,
מתמטיקה הם ישכחו." "אאידה" היתה השיא הגדול. עבדנו יום ולילה.
בחדשים הראשונים, היו חזרות פעמיים בשבוע למקהלה, ופעם בשבוע
לתזמורת. הסולנים למדו בבית. בפסח התחילו העניינים להתחבר.

וכמו שהיתה שבירה ועדינה התגלתה כמנוע בלתי נלאה, שרק בסוף היום,
כשהתנהלה לאיטה הביתה, חשת בעייפותה.

יום יום מבוקר עד ערב הפעילה את המשתתפים בעזרת צוות עוזרים -
אלואיל ואחוזה - בתפאורה, לביאה בתפירת הבגדים, והיא הייתה צריכה
לעמוד במערכה עם המורים. היא עם השקט שלה, ובעזרתו של ד"ר בן-
יהודה, היתה תמיד המפשרת.

אחרי ההפקה של "אאידה" פרצה מלחה"ע השניה, ועד 1945 לא היתה
פעילות מוסיקלית בגלל המלחמה. היו הפצצות בת"א, והתחילו להגיע
שירים מהמחנות - "פונאר", "אחים בעיירה שריפה". היה מאד מרגש.

בזכות הדסה האחת והיחידה, שאין בלתי ואין כמוה.

היא היתה אדם מיוחד, ידעה להקשיב, ידעה תמיד לתת עצה נכונה, אף
פעם לא כפתה עצמה, שלא לדבר על התרבות והשפע שהקרינה.

זו הייתה הגמנסיה שלי.

והדסה היתה האדם שהכי השפיע על חיי.

אשרי.

"שלום עליכם מלאכי השלום,

מלאכי השרת מלאכי העליון..."

כך בכל יום שיש במסיבות קבלת השבת- שרנו בפה מלא. מאחרינו שבוע
של בחינות ועבודות, וכעת כולנו בשעה של תרבות, של שירה, הדלקת
נרות, פרשת - השבוע ומסכת אותה קראנו בלב רוטט ובהתרגשות.

זכורים לי שני גושי התלמידים משני צידי האולם הארוך באולם מסיבות
השבת בגמנסיה ברחוב הרצל. בקומה השניה - הפונה אל החצר.

שני גושים שלפניהם שולחנות מוכסים במפה לבנה - ועליהם פמוטים
ונרות להדלקה, והקופסא הכחולה לה תרמנו מפרוטותינו קודש לישוב
ארץ ישראל.

עם השמע צלילי הפסנתר עליו פרטה הדסה שרמן, המורה למוסיקה, קמו
כל התלמידים על רגליהם, ואל האולם שדממה שררה בו, נכנסו ד"ר
בוגרשוב, ד"ר בן-יהודה, ולימים ד"ר כרמי פרידה. כולם התיישבו לצלילי
הפסנתר - והטקס התחיל.

היה ד"ר ב. בן-יהודה -

ד"ר בן-יהודה הוא זה, שיזם והתחיל את מסיבות השבת. נחום ורמל הוא
זה שהכין כל שבוע את הטקס, שנשא בעול, והדסה שרמן היתה על
המוסיקה.

מסיבת קבלת-השבת נמשכה כל השעה, והסתיימה בשירה כללית
"צאתכם לשלום מלאכי השלום...". זאת היתה התרגשות אחת גדולה.
כשהלכנו הביתה ירדה השבת.

הייתי בגמנסיה בתקופת פריחה בלתי רגילה. הייתה תנועת הצופים,
ואנחנו המדריכים היינו באים בכל שבוע לביתו של ד"ר ברוך בן-יהודה,
ברחוב חיסין בת"א, בארבע אחה"צ ללמוד פרק בתולדות הציונות. הוא

ת ו כ

ערב חגיגי לציון 90 שנה

יום ב', כ' בח

90

חלק א:

1. מקמה.
2. שיר הגמנסיה.
3. שיר המבוצע על ידי דני רובס.
5. מקמה - מבוצעת ע"י שחקן "הבימה",
בוגר הגמנסיה, יהודה עפרוני.
6. הנחיית החלק הרשמי - ישראל ויסלר
- פוצ'ו (ל"ו) + ליאת ירון, תלמידת י"א
7. יזכור.
8. מקהלת הגמנסיה מבצעת את השיר:
"האיש ההוא".
9. ברכות:
(א) ראש הממשלה
(ב) יו"ר הכנסת, מר שבח וייס.
(ג) ראש העיר, מר רוני מילוא.
(ד) יו"ר הוועד המפקח, מר משה נתיב.
(ה) נשיא הגמנסיה, דר' כרמי יוגב.
(ו) נציג התאחדות הבוגרים, מר אהרון שלוש.
(ז) מנהל הגמנסיה, מר רון חולדאי.

חלק ב:

מופע באומר ובצליל: "רק בת תשעים"
בביצוע: תלמידי הגמנסיה, מוריה, עובדיה ובוגריה.

משתתפים

- איגל ליאור - 6.י
- איתן מיכל - 3.ח
- אלגד טלי - 8.י
- אש נעמה - 4.ח
- בוחבוט גליה - 4.ח
- בוקובה מיכל - 4.ח
- ביילין אורי - 5.ב
- בן-אריה מיכל - 4.ח
- בצלאל הילי - 4.ח
- בר-און הדס - 4.ח
- בר-סלע גיל - 6.א
- ברזילי שמרית - 2.ח
- גדליהו אורית - 1.ז
- גונצירובסקי דנה - 9.ח
- גלובוס גיל - 8.י
- גרוס נטלי - 7.ב
- דואדי שחר - 3.א
- דמסקי ניב - 2.א
- דרור נטלי - 7.ט
- הראל טלי - 7.ז
- הררי רונה 2.י
- הראל מורן - 4.ח
- וייס סיון - 2.ט
- וייסבורד לימור - 5.ב
- וילנאי ענת 2.ב
- וננו נטלי - 4.ח
- וקסלר רוני - 2.ז
- זגמן אורן - 3.ז
- זוהר ריטה - 5.ב
- חי מיכל - 4.ח
- טל נטלי - 11.ז
- טלמור יעל - 4.ח
- יוסיפוב זהבה - 5.י
- יניב הילה - 1.ז
- יעקובי ניב - 8.י
- יער ענבר - 2.י
- ישעיהו מלודי - 4.ח
- ישראל אירית - 5.ב
- כבודי אלינור - 2.ט
- כהן מזי - 5.י
- כהן סיון - 3.ח

טיה העברית "הרצליה".

טנ"ו 13.11.95

- 4.ח. לבטובסקי דנה -
- 6.א. לוי אבי -
- 9.ח. לוי אלינור -
- 9.ח. לוי אפרת -
- 9.ז. ליבוביץ' איה -
- 3.א. ליננברג יונתן -
- 4.ח. מאואס ג'ודית -
- 6.י. מטלון יונתן -
- 1.ט. מירון טל -
- 8.י. מרילוס אייל -
- 4.ח. מרקמן שרית -
- 2.י. סטיץ' רונית -
- 1.ט. סמיט מיה -
- 2.ח. סמרה ניקול -
- 3.א. עזיזי מלי -
- י"א. עסיס יוסי -
- 4.ח. פסטינג דור -
- 3.י. פרחי ניב -
- 4.ח. פרי אביה -
- 4.0. פרידהיים רון -
- 1.ז. פרניליק שרלי -
- 1.ט. פרידמן מורן -
- 4.ח. פתרון דנה -
- 3.ז. צור שירה -
- 8.ז. צלר שני -
- 2.ח. צפריס דנה -
- 9.ח. צפרירי אורי -
- 1.ז. קוק יעל -
- 2.י. קורנפלד אליען -
- 1.ח. קלדרון אלית -
- 8.ז. רבינוביץ' שראל -
- 3.י. רגולנט מירב -
- 1.ז. רוזנברג שירי -
- 4.ח. רוטייר קים -
- 8.ח. רור תמר -
- 1.ז. רייך לינוי -
- 1.ח. רנן שרון -
- 2.0. שבח אלינור -
- 6.י. שוכמן אבי -
- 9.ז. שור עדי -
- 7.י. שפירא דן -
- 3.א. שרעבי ענבל -
- 4.ח. שחם שירה -

שענתה

כתב וביים - רוני אבידס.
 יהול מוסיקלי - יאיר שרגאי.
 זכנון תפאורה - רחלי אבידס.
 זאורה והגברה - "מור"
 זלבושות - "ארלקינו"
 כיצוע תפאורה - "אירגונית"
 זכנון תאורה - ג'ודי קופרמן.
 כוריאוגרפיה - קלוד דדיה.
 זוזרת כוראוגרף - לילך ענבר, י"ב 1.

צוות הפקה:

גילה בירן (נ"ד) ניר כהן, י"ב 7

ציפי הרפז (נ"ד) ליאת מוקדם, י"ב 5

איילה קיזר (ס"ה) עדי פיינטוך, י"ב 1

צוות במה - רוני גנט י"ב 7

אסף נימוי, י"ב 3

זקהלת מורים ובוגרים: אופק אריאלה, אלפנדרי חנה,

אמינוב כרמלה, בן-טל מרדכי, בנצור לילי, ברטוב

בתיה, בר-שלום מרים, גוטליב ניצה, גרבר דני, הרפז

ציפי, ניר דליה, פולימר קלמן, פינשטיין חדוה, צין

אהוד, קלמן ניצה, קרטיק עדה.

נתן וולוך... סגן ראש עיריית תל-אביב-יפו היום

תלמיד הגמנסיה בעבר / ג'ניס פולין

ביחידה קרבית הטילו עלי במקביל גם פעילות של קצין תרבות, כי אהבתי פעילות ציבורית.

בלימודי בגמנסיה הייתי יו"ר הסתדרות הסטודנטים בתל-אביב. נכנסתי לפעילות במפלגת העבודה בה אני מאמין, והייתי מזכיר המשמרת הצעירה של המפלגה. עבדתי בעירייה. הייתי מפקח פדגוגי על מוסדות הנוער. אחר כך הייתי עוזרו ויד ימינו של מי שהיה ראש העיר דאז - יהושע רבינוביץ' ז"ל.

כנראה שבזכות כישורים שונים, כושר מנהיגות ותכונות אחרות נבחרתי לראשונה למועצת העיר בשנת 1973 כנציג הצעירים. היום אני אחד משני חברי המועצה הכי ותיקים בעירייה. זו הפעם ה-5 שנבחרתי, וזה לא ניתן לי על למגש. הייתה הצבעה חשאית, וכנראה שנמצאתי ראוי על ידי הגופים שבחרו בי. באחת ההתמודדויות היו 30 מועמדים למועצת העיר, ו-8 מקומות ריאליים. נבחרתי במקום הראשון.

לפני 6 שנים ניסיתי להיבחר לראשות העירייה, והתמודדתי מול מועמד שהיה מאד פופולארי. יצאתי שני מתוך שניים...

והיום היית רוצה להיות ראש עיר?

אני רוצה להמשיך לשרת את הציבור בתחום המוניציפאלי. אני חושב שאני עדיין בכושר. אני רואה את עצמי כאיש מקצוע ולא כפוליטיקאי. בחירות פוליטיות הן אמצעי להגיע לעמדת השפעה. בחיי היום - יום הנושא המפלגתי הוא שולי בהחלט, מפני שבחינוך, תרבות, בריאות, תיקון ביוג, כבישים ועוד אין הבדל בין ימין לשמאל.

היית רוצה לחזור ולהיות תלמיד?

אנשים שכבר הקימו משפחות וכבר יש להם ילדים נשואים שכבר סיימו תיכון ואוניברסיטה כמוני מההררים לפעמים אם היינו רוצים לחזור לתקופת הילדות עם הניסיון של היום.

כיוון שזו שאלה היפותטית ותאורטית - הרי המדע לא מצא עדיין דרך לחזור אחורה - אני יכול לומר, שמחד מסתכלים בנוסטלגיה על הימים ההם, ומאידך יודעים להעריך כמה טוב לצעירים בגילך, שיש להם כ"כ הרבה שנים בפניהם - לעשות, ליצור, להקים משפחות... מילה אחרונה לתלמידים.

אני מאחל לתלמידים לספוג את הנאות גיל התיכון כל יום, כל שעה, ושידעו שציונים טובים בשנים אלה, לקראת שנות ה-2000 - הם תנאי הכרחי להמשך.

השגיות, לצערנו או לא, היא אחד הדברים החשובים בהתקדמות. בנוסף יש לדעת, שחוף מראייה אישית ודאגה לעניינים הפרטיים צריך לתת מעצמך לזולת, לעסוק קצת בהתנדבות, בעזרה לאחרים, בטיפוח החברות, שהיא מאד חשובה - אי אפשר להגיע לשום דבר לבד - וכך לעצב את האישיות.

אני יכול רק לאחל לכם שהשרות הצבאי שלכם יהיה באווירה של שלום המתפרס על פני הארץ בינינו לבין המדינות השכנות, ואם לא - שתדעו שלהגן על המולדת זו זכות! עוד מילה - עשרה הדיברות חשובות כולן, אך הדיברה החשובה ביותר לדעתי היא: "כבד את אביך ואת אמך..." ולא צריך להיות אדם דתי כדי להסכים עם זה...

כשהלכתי לראיין את נתן וולוך, סגן ראש עיריית תל אביב, כל התרגשות שייטכן וחשתי נעלמה, כי גיליתי בפגישה אדם לבבי, בעל חיוך חם ולחיצת יד מרשימה. ראוי לציין את הסבלנות שגילה ואת ההתחשבות שלו בקצב הכתיבה שלי (למרבה הצער לא הבאתי איתי טיפ מנהלים...) וולוך למד בגמנסיה במחזור מ"ב. שאלתי אותו על הגמנסיה באותה תקופה וכיום.

כשאני אומרת לך "גמנסיה", מהו הרבר הראשון שעולה בדעתך?

הרצל פינת רחוב אחד העם. שם עמדה פעם הגמנסיה - במקום בו עומד כיום מגדל שלום.

ספר על עצמך בתור תלמיד. אהבת לברא לגמנסיה?

אני לא חושב שהייתי שונה מהתלמידים הממוצעים של היום, ששמחים לכל יום חופש. למרות זאת במבט לאחור - זו היתה תקופה יפה. את המקצועות ההומנים אהבתי יותר. לא נחשבת לתלמיד מהשורה הראשונה. הייתי תלמיד בינוני פלוס. מה שכן - עשיתי דבר שמעטים עשו - בסוף כתה י"א ביקשתי לעבור מגמה. עברתי ממגמה ריאליה להומנית, כי התברר לי לאחר הבחירה של המגמות, שזה לא הכיוון שלי... היה לי יחס לא חיובי למקצועות הריאליים: פיזיקה, מתמטיקה, הנדסה תאורטית... את המשך לימודי בגמנסיה התנו במעבר בחינות למגמה ההומנית בקיץ. אז במשך כל הקיץ למדתי את כל המקצועות ההומניים. בהמשך עשיתי את המשגה הזו שנית - את התואר באוניברסיטה עשיתי בכלכלה... בחיי האישיים אני עוסק במקצועות ההומנים.

בתור תלמיד היית מעורב בנעשה בגמנסיה?

כן, הייתי פעיל בכתה - כבר אז התחילה הפעילות הציבורית שלי. הייתי פעיל בחוג לדרמה למשל, שזכור לי לטוב. בתחום פנים בית הספר היתה כמובן מועצת התלמידים - שם היה היצוג שלנו.

אתה מעורב בחיי הגמנסיה היום?

אני מעורב מכמה סיבות: פרט ליחס הסנטימנטלי - מתוקף תפקידי הייתי מופקד על תיק החינוך בעירייה במשך 5 שנים. בתוקף זה הייתי אחראי על הגמנסיה. בגמנסיה עצמה אני מבקר בארועים. עכשיו אני גם פעיל בארועי 90 שנה לגמנסיה. אני שותף בוועדות ההיגוי.

ספר על המורים בגמנסיה באותם הימים.

ישנם מורים שיש בליבי עליהם עד היום, לעומת זאת עם מורים רבים נשארים ביחסים יוצאים מן הכלל. למשל דר' כרמי יוגב, נקרא אז כרמי פרידה - שמחתי כשנבחר להיות יקיר העיר בזכות תרומתו לחיים בתל-אביב.

יחד עם זאת אני זוכר מורה בודדת שכאמור - "יש בליבי עליה" עד היום. היא עשתה לי עוול! אפילו עכשיו - כמה שאני מנסה לחשוב על העניין בצורה לוגית, אני לא מצליח להבין אותה - היא הורידה לי מ"טוב מאד" ל"לא מספיק" סתם כך! יש לי זכרונות ילדות טובים ורעים שלא נשכחים.

ואיך הגעת לבאן, למשרה המכובדת של סגן ראש עיריית תל-אביב?

בעבודה קשה! חידק הפעילות הציבורית דבק בי כבר בתקופת הגמנסיה, כשבחרו בי לוועד הכיתה, ואחר כך בצבא - נוסף להיותי קצין

ה י פ ה ה ה י ו ם

פרופסור שלמה לאניאדו (מ"ב) את המורים שגרמו לו ל"התקפי לב" תכופים, הוא ריפא ברבות הימים...

שרון מאור (י"א.6)

פרופ'
שלמה לאניאדו

פרופסור שלמה לאניאדו, מנתח לב ידוע ומנהל המחלקה הקרדיולוגית
יה"ח איכילוב, הוא בוגר הגימנסיה.
פרופסור לאניאדו הגיע לביה"ס בשנת 1949 עם פינוי ירושלים במלחמת
שחרור, הוא היה אז בכיתה ז', הגיע ללא תעודה לביה"ס ולכן לקח אותו
ר ברוך, מנהל הגימנסיה דאז, ובחן אותו בחשבון. את הבחינה הוא עבר,
נקבל לביה"ס, וכך מתחיל ספורו.

ילדים בגימנסיה היו יותר מדי חצופים וגסי רוח לעומתי, אני הייתי
ד שקט. מפני שהייתי יוצא דופן הייתי יושב תמיד בסוף הכיתה, הייתי
גוד פאסיבי". פרופסור לאניאדו היה אז תלמיד בינוני בלא שום רצון
שתפר - עד שנתקל במר יבלוקובסקי, מורה קשיש שעמד לצאת
מסיה. יבלוקובסקי (שתלמידיו קראו לו יבלו) עזר לו, והקפיץ את ציוניו
טוב מאוד! כך, חזור מוטיבציה, החל פרופ' לאניאדו ללמוד ולעבוד

שה ובמהרה הפך לתלמיד מצטיין בכל
קצועות, פרט לאנגלית ולצרפתית.
ייתו באנגלית נפתרה בעזרתו של מר
ין, מורה לאנגלית. צרפתית היתה בעיה
ולה יותר - מורתו לצרפתית הייתה
נדאם ביז'ונסקי והיא הייתה אחותו של
נהל, ד"ר בן- יהודה. היא הייתה כבר
שישה ותמיד נדמה היה לה שפרופ'
לניאדו, אז בסך הכל תלמיד צעיר,
סה לעשות ממנה צחוק. תמיד הייתה
מרת לו "לאניאדו, אני אוריד לך את
יון מארבע לאפס". כאשר הגיע לסוף
מודיו סרבה לתת לו ציון עובר בתעודת
גרות. רק לאחר התערבותו של ד"ר
רן, מורה לפיזיקה, הסכימה לתת לו
ין "סביר" יותר (5).

שתו של פרופ' לאניאדו, אילנה, בוגרת
גימנסיה. כך גם אמה ובתו של
רופסור - 3 דורות בגימנסיה. גם לאחר
זיים את ביה"ס המשיך להזכר בו. היו
תזכורות תמידיות - כאשר מוריו הפכו
אציינטים שלו.

יכום, אומר פרופסור לאניאדו
כרונותיו מהגימנסיה הם טובים, בדרך
ל. הייתה לו זכות גדולה ללמוד אצל
מים כדוגמת דבורה אילון- סירני וד"ר
זר, שהפכו למרצים ולפרופסורים
גימנסיה עם השנים. אח! איך הזמן
... נר...

התזמורת המלווה - הליל הקסם 1956
אילנה אברדר לניאדו - שניה משמאל (בעיגול)

"המורים היו כמו דודים"

רוני מור (י"א.6)

"זכיתי לי היתה הדסה שרמן."

נתיבה בן יהודה ירושלים מחזור ל"ד (46')

"אני רוצה להגיד כך:

"בן-אדם לא נולד עם ההתפעלות ממוזיקה, עם האהבה לכל הטוב שיש במוזיקה:

- "מישהו צריך לקחת אותו ביד, ובמשך שנים לטרוח ולהראות לו איך אפשר להנות מהגאוניות של מוצרט, מה כל-כך יפה באופרות של ורדי, באורטריות של הנדל, ומה יש שם בכל האוצרות שהמין האנושי כבר יצר ואגר;

- "מישהו צריך לגרום לו להתנסות באקסטזה, העילאית הזו, של ה"יחד", כשמשתתפים בהרמוניה שנוצרת ע"י שירה במקלה ב-4 קולות;

- "מישהו צריך להכניס אותנו למסגרת של הלימודים והאימונים, כדי שיעבור את החוויה של ההתקדמות, כשבכל שלב ושלב יכולים להצליח ולהשיג עוד שיפור ועוד שיפור - בדרך לשלמות;

- "מישהו צריך להביא אותו לרגעים הנהדרים האלה, של התרוממות הרוח, שנוגעים ממש בנשמה, הרגעים מהסוג שרק המוזיקה יכולה להביא, וזה אפילו גם בתקופות הכי קשות ובזמנים הכי מדכאים, ועצובים.

- "בן-אדם שיוצא לו לפגוש מישהו כזה - מתעשר ללא גבול, ונשאר עם נכסים אדירים למשך כל החיים, לכל יום, לכל שעה.

- לי יצא: זכיתי, ולי היתה הדסה שרמן, שהיתה בגמנסיה, ואתי, תמיד, מכתה א' (1934) ועד השמינית (1946) שמילאה את חלל הגמנסיה - במוזיקה - כל יום, כל שעה.

ויש מעט מאוד אנשים בעולם שלי, שאני מרגישה כלפיהם כזו אסירות תודה, כל יום, כל שעה.

נועם שריף נולד בת"א בשנת 1935. הוא בוגר גמנסיה "הרצליה" מחזור מ'. נועם נחשב לאחד המוסיקאים המוכשרים והרב צדדיים ביותר בישראל.

הוא זוכר את תקופת היותו תלמיד בגמנסיה "הרצליה" כתקופה נהדרת, יוצאת דופן ורצופת חוויות, שמלוות אותו עד עצם היום הזה. נועם למד בבית חינוך, ומשם עבר ללמוד בגמנסיה "הרצליה", ששכנה אז ברחוב הרצל, במקום בו עומד היום מגדל שלום (המגדל הראשון בת"א).

נועם שריף מתאר את מבנה גמנסיה "הרצליה" כמבנה יפהפה ומרשים הזכור בעיניו כחלק מחלומות טובים ורעים גם יחד.

לדעתו של נועם הריסת מבנה הגימנסיה היתה טעות ועד היום הוא מצטער על כך. בוקר בוקר כשהיו מגיעים התלמידים לגמנסיה היה מחכה להם צבי נשרי, המורה להתעמלות. כאשר נשרי היה תופס בידו של אחד התלמידים - ולא חשובה היתה הסיבה, היה משאיר לו סימן כחול לחודשיים.

נועם זוכר שהמורים נראו בעיני התלמידים כ"דודים", לבושים בקפידה בחליפות עם עניבה, מה שתרם למערכת להראות הרבה יותר מכופתרת מאשר בימים אלו.

נועם שריף מספר לי על שני מורים הזכורים לו לטובה: גב' הדסה שרמן, שהיתה המורה למוסיקה. היא זו ששכנעה אותו לצאת מתחום הציור והכניסה אותו לתחום המוסיקאלי. גב' הדסה-שרמן הזמינה את נועם אליה הביתה והפגישה אותו עם בעלה, שהיה כבר אז מנצח מפורסם.

המורה לתנ"ך, מר אשר וייזר, זכור לטובה כמי שהעביר את השיעורים שלו בצורה מרתקת ויוצאת דופן.

באחד הימים, התחלפו המנהלים בגמנסיה, ולגמנסיה הגיע גבר נאה ויפה תואר העונה לשם כרמי יוגב. נועם זוכר שהבנות לא יכלו ללמוד ולהתרכז בשיעורים כי היו מרוכזות רק במורה שעמד מולן. בגמנסיה של אותם בימים היו 3 מגמות עבריות: ריאלית, ספרותית וחקלאית.

נועם למד במגמה הספרותית כי היה עצלן, וכל העצלנים למדו במגמה זו.

נועם שריף מסכם את תקופת הגמנסיה כתקופה נהדרת מלאת חוויות, ושמה שמוסד נפלא כמו גמנסיה "הרצליה" משתמר כ"כ הרבה שנים, וממשיך לחנך דורות של בוגרים ששמחים להגות את עשור ה-90.

"יפתח" (1962) בניצוח הדסה שרמן (למעלה)

תזמורת כלי נשיפה לפני מלחמה הראשונה ומנצחה הניבא קרצ'בסקי (מימין)

זו הייתה הגמנסיה שלי

"תלמיד מסודר הוא תלמיד טוב"

מיה שחם (י'2)

יצאתי לראיון עם ג'ורא שפיגל, המאמן של קב' הכדורגל מכבי חיפה ובוגר גמנסיה "הרצליה".

האם שמרת קשרים עם הבריד ללימודים מתקופת הגמנסיה?

"כן, בודאי. ראשית, אישתי מרגלית למדה בכתה המקבילה. בכתה י"ב איחדו את הכיתות ה"ספרותיות", ובמקרה שנינו נבחנו באותה הבחינה. היום אנו נשואים 26 שנה. עוד חברים מאז - עו"ד יוסי שמשי, אבי פילוסוף (עו"ד ומנכ"ל חברת "עלית" לשעבר), אבי גרין ועוד רבים וטובים."

איזה מין תלמיד היית?

"לא הייתי מן המצטיינים. בכתה י"א התחלתי לשחק כשחקן מקצועי בכדורגל, והיה נורא קשה. נתפסתי יותר לא מכין שיעורים, - מאשר עם שיעורים. כל יום הייתי נוסע 4 שעות הלך חזור לאימונים, והייתי חוזר

מותש מעייפות. במשך הזמן הבנתי, ש"בלי בגרות אין עתיד", והשלמתי את לימודי. מאוחר יותר אף רכשתי תואר באוניברסיטת ת"א בכלכלה."

ספר לי על רגעים אותם לא תשכח.

"בשנת 65', כשלמדתי בשמינית, נסעתי לשחק עם נבחרת ישראל לנוער בגביע אסיה בטוקיו. בדיעבד נודע לי, שהמנהל איפשר לכיתות לפתוח רדיו ולהאזין למשחק, וביטל את הלימודים."

ספר לי על זכרונותך מהמורים. האם אתה מזדהה עם הסיסמא: "מורה טוב - מורה לחיים"?

"מכיוון שהייתי מאחר תמיד, הייתי צריך לקפוץ מעל לשער, והמורה להתעמלות "אבן זהב" היה תמיד מצדיק לי את האיחורים. המורה שהכי השפיעה עליי היתה הגברת אורינבסקי, המורה לספרות. היא הייתה הגורם שבזכותו בכלל למדתי את מקצוע הספרות ואף למדתי לאהוב אותו. השיעורים לא היו נוקשים אלא נינוחים,

והיא "טיבלה" אותם בהמון מסרים לחיים. הגב' קורנגולד לימדה אותי צרפתית, ותמיד אמרה לי שאין לי שום דבר בראש ורק ברגליים, משום שלא התרכזתי בשיעורי הצרפתית. ברבות הימים נפגשנו, אחרי שגרתי 5 שנים בצרפת. שוחחתי איתה בצרפתית שוטפת ואמרת לי לה: "אפילו צרפתית הצלחתי ללמוד". המורה למתמטיקה צדק איש קטן קומה, שהיום שמעתי שחולה מאוד. תמיד אמר שלא יכול להיות שילך מורה לעולמו בלי שתלמידיו ילכו עמו. עוד אמרה שלו: 'צדק צדק תרדוף, אבל הצדק בעולם קטן כמוני'. הוא היה אדם מבריק, שלימד יותר על החיים מאשר מתמטיקה. בימי ראשון השיעור הראשון היה 'שיעור תלמיד'. אנחנו היינו מנתחים את משחק הכדורגל של שבת, והמורה, מר איינהורן, היה מעין אותנו. אנחנו תמיד היינו הקורבנות הראשונים."

כיצד מצטיירת בעיניך תקופתך בגמנסיה? והאם אתה מרגיש שהיית רוצה לחזור?

"הגמנסיה היתה מעבר למקום לימודים, מקום מפגש. הגמנסיה היתה מקום של חברות ואיחוד המקומות שאני הכי זוכר הם המגרש בו התנהלו המשחקים בהפסקה, המזנון ו"קפה אקסודוס", שבו ביליתי את השיעורים אליהם איחרתי... ברצון הייתי חוזר!"

כיום אתה מאמן קבוצת כדורגל. האם אתה מיישם כמה מהדרכים והערכים אותם העניקו לך המורים בגמנסיה? "בודאי, המאמנים יודעים שתפקידם הראשון הוא חינוך. תלמיד מסודר הוא תלמיד טוב. כשהייתי תלמיד תפסתי את המורה כאדם קשה ולא נחמד, אבל בפרספקטיבה לאחור סה"כ צריך המורה משמעת.

אתה רוצה לבוא להגינות ה-90 של הגמנסיה? "אני נורא אשמח, אבל אני צריך לבדוק אם אין לי משחק..."

ו ה י ת ה ג מ נ ס י ה ש ל י

על הגימנסיה יש לי רק מילים טובות"

לי קרמונה

גם ברגעי שמחה לא נשכח את השבויים והנעדרים

בהצר הגמנסיה

ס: ארי מילשטיין
מחזור: ס"ד. שנת 76.

יו מילשטיין הינו גר הגמנסיה ויברית "הרצליה".

ניון איתו הוא סיפר לי, אותה תקופה הגימנסיה תה "פעילה מאד". בימי שי היו מתקיימות למביסות זיות במועדון הגימנסיה. יו רבים על מנת להכנס זיבות של ימי שישי, זתרכו תורים ארוכים. ורים אף הם היו באים".

מנסיה היתה פעילות יתית ענפה במסגרת מועצת למידים. ארי לקח חלק פעיל בד במועצת התלמידים, וישית היה יו"ר המועצה. ג היה עורך בעיתון "הדים" ידיעון".

קופתו החלה האינטגרציה

מנסיה והגיעו תלמידים מהצפון, מהמרכז ומהדרום. ארי הגיע מנסיה מבית הספר היסודי "בר-כוכבא".

ד הדברים, שארי שם לב אליהם הוא השינוי שחל בגיל המורים. היתה צערה של גיל המורים, וכמות נכבדה של מורים היו צעירים לעומת זורים קודמים, שבהם גיל המורים היה מבוגר.

יו מורים כמו הגברת אורינבסקי, מורה לספרות במגמה ספרותית, שאיירה עלינו רושם רב. היא "ישבה" לביאליק על הברכיים "ויצאה יוליס" עם טרניחובסקי. היא דוגמא לאימרה "מורה טוב מורה יים". היא היתה מכריחה אותנו ללמוד שירה צעירה ושירה חדשה "פ".

רות בצבא, כדי לא להירדם, הייתי מדקלם את השירים של נתן זך מדתי בתיכון".

גמנסיה השפיעה עלי רבות, והיותה בסיס לעיסוקי בעתיד. בגמנסיה יתי עורך העיתון "הדים" ו"ידיעון", הייתי יו"ר מועצת התלמידים וישית ועתונאי במסגרת הגמנסיה. בצה"ל קיבלו אותי ככתב בשרות גלי צה"ל. כיום הנני עו"ד.

אן שהבסיס והראשית למצוקי ככתב ומנהל מחלקת החדשות בגלי "ל החל בגמנסיה".

יו פגישות מחזור בהן נפגשנו עם חברים, אך עם האנשים הקרובים אלי נר אני בקשר עד היום. במחזור שבו למדתי ישנם מספר עורכי דין ימים אני נפגש בבתי המשפט".

י מסיים איך לא במחמאה:

ל הגימנסיה יש לי לומר רק מילים טובות."

אצל ציונה במזכירות

ליאת מוקדם (כיתה י"ב.5)

ציונה פלדמן

לסיום שאלתי את ציונה איך היא מרגישה לקראת חגיגות ה-90, כעובדת כה ותיקה בגמנסיה. "אני מזדהה עם הגמנסיה ומרגישה קשר עמוק אליה. אני שמחה שהגמנסיה שוב בכותרות בזכות מנהל חדש שתורם המון והשינוי ניכר, חיצונית ופנימית. רבים רוצים כיום להצטרף לגמנסיה. אני מרגישה שותפה במוסד הזה ושמחה על הדרך בה משתפים ומזמינים פנסיונרים לאירועים שונים".

נזכרה גם כי הגמנסיה "כיכבה" בתקופת שונות בתקשורת בזכות דברים רבים: מחזות הזמר והפסטיבלים, הנהגתן של מלגות לימודים ביזמת ד"ר יוגב וכו'. בגמנסיה היו חידושים שונים כמו מעבדות, ספרייה גדולה מעבדה לשונית, חדר כלכלת בית... ב-1966 נפתחה בגמנסיה פנימיה צבאית, וציונה שראתה את הנרשמים הצעירים בבואם לבחינות, ראתה אותם גם מסיימים בוגרים וחסונים.

אכן, שנים רבות עברו עליה בגמנסיה, איזו דרך עברנו מאז...

תארו לעצמכם 30 שנה בגמנסיה... כן, יש מי שעשה זאת - ציונה פלדמן, מזכירת הגמנסיה, היתה פה בשנה שעברה, בשנה שלפניה, ולפניה... ציונה היתה מזכירת הגמנסיה משך 36 שנים. במהלכן שמשה כמרכזנית, מזכירת המנהל ולבסוף מזכירת הגמנסיה.

היא החלה את עבודתה בנובמבר 1958. היא למדה בסמינר למורים גנות והספיקה לעבוד במעבדות. קבלן חברת הבנייה בה עבד אביה עמל באותה העת על בניית אגפה החדש של הגמנסיה "הרצליה", ושמע כי מחפשים בבית הספר עובדי מזכירות. ציונה החליטה לנסות להתקבל לעבודה, אותה חשבה לזמנית, אולם מהר מאוד היא נדבקה ב"חידק הגמנסיה" ומאז היא פה.

לדבריה של ציונה, גם המסורת קרבה אותה לגמנסיה. דברים כמו הרמת כוסית לכבוד ראש השנה, יחס למורה, יחס לתלמיד ותחושת המשפחה, הם שגרמו לה להעריך את המקום בתחילת דרכה, ולהרגיש שותפה בו. חלק מהמסורת היה קיום אירועים אומנותיים וחברתיים למיניהם. ציונה ספרה לי על אלה ועל התקופה בה התפרסמה הגמנסיה בזכות... אופרות. הדסה שרמן, מורה למוסיקה ובוגרת הגמנסיה, הכניסה למוסד אופרות ואופרטות, ייסדה חוג דרמטי וערכה את מסיבות השבת.

גם שנים אחרי, ממשיכה מסורת אומנותית בדמותם של מחזות זמר ופסטיבלים, ותלמידותה של הדסה, גילה דובקין, נוטלת חלק בעניינים המוזיקליים. מחזות זמר כמו "שורת המקלה" ו"גבירתי הנאוה" הועלו בגמנסיה. הכל היה פרי עבודתם של תלמידים ושל אביבה לוי, שניהלה גם היא חוג דרמטי.

גם יאיר לפיד המוכר כל כך לקח חלק פעיל בכתיבה ובעריכה. שאלתי את ציונה על אירועים מעניינים ומצחיקים, ונענית בקובץ סיפורים שבוודאי יזכיר לבוגרים משהו...

לאה קורנגולד, מורה לצרפתית בביה"ס, היתה מורה מטופחת ומרשימה, מודל לחיקוי ממש, אבל עם עברית לא כל כך טובה. ד"ר יוגב הנהיג בסוף כל שליש דו"ח שיחה של מורה עם תלמיד.

ציונה נתקלה בדו"ח של לאה, שמלאה אותו רק במילה "קטסטרופה" כתשובה לכל שאלה, אפילו לשמו של התלמיד...

צדק, שהיה מורה למתמטיקה, העיף מהכיתה תלמיד שהחל לפהק. צדק אמר לתלמיד "אני רוצה אישור מהורים שלך שאתה צמחוני". הוא היה נמוך מאוד, וכשהתלמידים באו אליו בטענות על ציונים לא גבוהים, ענה: "תסתכלו עלי ותגידו אם יש צדק או אין צדק".

ציונה נטלה גם חלק בחינוך. חלק מעבודתה היה ליצור קשר עם תלמידים.

"אנה פרנק" - בביצוע החוג הדרמטי (תסכ"ה)

זמן שעובר לאחר...

ג'ניס פולון י' 1

ס רחום. מחזור נ"ח, מלמד היום בג.ע.ה. פיסיקה ומתמטיקה - גם הוא למד את זה, באותו מקום, אותו בי"ס. כמו כל המורים בוגרי הגמנסיה שהכרתי עד היום, התגלה שום חם ולבבי, מופת למורי המדעים המדוייקים... ניתן את רשות הדיבור לעמוס: על הגמנסיה בתקופתך.

מנסיה נודעה כמוסד חינוכי לא רק בשל רמת ההוראה והתלמידים, גם בזכות הרקע ההסטורי של תולדותיה (תולדות החלוצים), יות והתפתחות הישוב העברי בא"י. רבים ממנהיגי הישוב בתחומי המדע והמדינאות התחנכו בג.ע.ה. ! זיתה נהוגה תלבושת אחידה אפור המכנס ותכלת החולצה. כמו הרבה ניסו לגנון בסגנון אישי ובתוספות, שלעיתים התעמתו עם ות הגמנסיה.

רים התאמצו יותר מאיתנו שנוכש ידע ונאמץ כללי התנהגות דה. מאמצנו, לעומת זאת, הופנו במיוחד לתחום החברתי... על שנות ה- 60 העליזות נערכו טיולים, מסיבות, מפגשים מסוגים...

לי טקס קבלת שבת בימי שישי בצהריים, שירה בציבור בליווי תר באולם הקרקע...

ור ללימודים אז והיום - מקצועות הלימוד דומים בבסיסם עם פות (אופנתיות?) וחיידשים טכנולוגיים ומדעיים הכרחיים.

רים, עם אותן כוונות טובות ורצון ללמד (מי כמוני יודע), וודדים עם עיסוק מורכב ומאמץ הרבה מעבר לנראה ולמובן למי נמצוי בתחום זה".

מקצועות אהבת במיוחד?

בתי ספורט, ורתקו אותי המקצועות הריאליים: מתמטיקה ויקה. במיוחד נהניתי מכך שהם לא דרשו שינון רב ולימוד בע"פ. חייב לציין שבמחשבה / הבנה מאוחרת יותר, הסתבר לי שכל ס אלמנטים נמצאים, גם אם בצורה ומינון שונים, במקצועות מנים. היום אני מלמד מתמטיקה ופיסיקה... מפתיע?

מיטב זכרוני (והציונים) הייתי תלמיד די טוב, למרות מה שנאמר (בספר מחזור, זה נכון!): "אף פעם לא ידע מה לומדים היום", ה שיעורים היה צריך להכין...".

נהיית מורה?

ה זמן רב הבחנתי שכאשר אני מסביר או מרצה לאנשים על אים אחרים שאני בקיא בהם, קורה אחד מן השניים: או שהם נים או שהם נרדמים... מכאן הגעתי להוראה".

היה מורה שמשמש לך השראה עד היום?

יוחד השפיע עלי (ועל רבים בכיתתי) אברהם כשר, מחנכי בכיתות ורות ומורה לפיסיקה. הערכתי את תפיסת עולמו, אופן יחסותו לתלמידים כלאנשים בוגרים, צורת החשיבה וההתבטאות ש שהפגין ודרבנו למאמץ לרכשו. אני זוכר לטובה את ההומור "

ה תקופה היית מעדיף ללמוד? ללמד?

ן תשובה חד משמעית. די מקביל לשאלה: "באיזו תקופה היית יף לחיות?" אם אטיל לתוכה את כל מחשבותיי בנושא, לא אצא עלונטר.

ד בצורה בנלית: לכל תקופה המעלות והחסרונות שלה בעיני נבונן ועל כך כבר נאמר - הכל יחסי".

מה דעתך על החטיבה האקדמית שנפתחה בג.ע.ה.?

"זהו "קיצור תולדות הזמן". החטיבה האקדמית מהווה הזדמנות מצויינת למי שמוסוגל ורוצה להתמודד עם עומס לימודים נוסף, וע"י כך להשיג בגיל צעיר יותר את רמת ההשכלה והידע הוא חותר אליה, שמאפשרת לו פיתוח יכולת יצירה וביטוי עצמי בתעסוקה ובתרומה לעצמו ולחברה".

מילה אחרונה לתלמידים.

"נצלו את הרגע! כי זמן שעובר לא חוזר. נצלו את כל הטוב והיפה שהגמנסיה שופעת ומשפיעה עליכם, ואת התקופה בה אתם זוכים לסביבה תומכת.

רק בעתיד תבינו שלחיים בגיל צעיר יש איכויות והתנסויות שלא תחזורנה בהמשך. זכרו את המקום שחונכתם והתפתחתם בו, וחזרו אליו בעתיד".

בהצלחה !

משני צידי המתרס ג'ניס פולון

דסי (דפנה) קורן, מורה לחינוך מיוחד בחט"ב בגמנסיה היתה, כמו כולם, גם תלמידה. שלא ככולם - היא חזרה לביה"ס בו למדה בעבר. הפעם - לא בתור תלמידה... עכשיו היא ב'צד השני': היא מורה לחינוך מיוחד. דפי מדברת על הימים ההם' בגמנסיה כאילו קרו אתמול. למעשה הם באמת התרחשו לא מזמן - דפי סיימה את לימודיה כאן ב- 1977! (המחזור הראשון של האנטגרציה - 1971).

בתקופה זו בניין חטיבת הביניים, כך היא מספרת, עדיין לא היה קיים. מספר הכיתות היה מצומצם מאד (5 כיתות ז' בלבד!), ובמקום לימודי המחשב ועבודה במולטימדיה למדו מלאכה (תפירה וכ"ו), מוסיקה ואומנות.

הפנימיה הצבאית עדיין היתה בגימנסיה (מי שלא יודע במה מדובר - מוזמן לבדוק בספרי ההיסטוריה!)

החיים החברתיים היו כיף לא רגיל!

במסגרת פעילות חברתית היו כמובן הטיולים השנתיים. המתלוננים והגונחים למיניהם בטיולים השנתיים בימינו יכולים להודות על מה שהם מקבלים! אז התלמידים ישנו באוהלים שבנו בעצמם(!). למורים לעומת זאת היה אוהל גדול ואוהל מטבח. התלמידים, אגב, דאגו למזון בעצמם...

היום דפי מעירה בודאי לתלמידים על התנהגות בלתי הולמת, הטפות שהיא מכירה בודאי על בשרה. אתם מבינים - דפי לא מתביישת להודות בזה שהשתייכה בימים ההם לקבוצת ה'ברדקיסטים'. רצו לפרק את הכתה שלה, מפני שהיתה כתה יותר מדי מופרעת...

מכאן משתמע הברור מאליו - דפי אפילו לא חלמה להיות מורה!

מה שכן - היא התענינה בנושא החינוך המיוחד (כל המקצועות פרט להתעמלות, אנגלית וידע הארץ כלולים בכך) - למדה אותו להנאתה... חלק מהמורים שלמדו אותה בעבר היא פוגשת היום בחדר המורים (מוזר, לא?) היום היא חלק מהצוות.

עד שהגיעה דפי למקצועה הנוכחי היתה לה קריירה מגוונת - בין השאר היא עבדה כאחות, עובדת סוציאלית וכ"ו.

היום דפי עושה עבודה נפלאה עם ילדים רבים שיעידו על כך.

בהצלחה בהמשך, דפי!

גמנסיה של תלמידים

ג'ניס פולון י'1

למה אני מעריכה כל כך את הגמנסיה? פשוט מאד:

צוות ההנהלה, המורים וכל שאר העובדים - כולם כל כך 'מפרגנים', הוגנים, חזורים ברצון טוב לעזור והכי חשוב: תמיד מתייחסים למה שלנו יש לאמר.

הלימודים-הם ברמה גבוהה. בית הספר מלמד אותנו את חומר הלימודים בהתאם לרמה, מעודד להשגים (תחרויות בנושאים שונים: לשון, מתמטיקה וכו') וגומל עליהם.

תרבות-המגע של התלמידים עם הגמנסיה לא מסתכם בשום פנים ואופן בלימודים בלבד. לבית הספר חיי תרבות עשירים. ביה"ס מעודד ספורט ומקיים תחרויות בנושא, בין השאר גם עם בתי ספר אחרים.

בביה"ס קיים גוף ששייך לנו ופועל בשבילנו: מועצת התלמידים. אין גבול לנושאים בהם המועצה עוסקת. היא מהווה את הכח שלנו להשפיע, לגרום לדברים לקרות. הגמנסיה מארגנת פסטיבל-זמר, מוציאה עיתונים שאנחנו כותבים, לוקחת אותנו להצגות, סדנאות ופעילויות מגוונות נוספות.

הגמנסיה מספקת לנו שרותים לא רק בתחום הכיתה - יש לנו חדר מולטימדיה מתקדם שהולך ומתפתח עם הזמן, חדרי מחשבים, אודיטוריום, מעבדות חדשות למקצועות הראליים: פיזיקה, ביולוגיה וכימיה, מזנון...

רדיו התלמידים שאנו מנהלים במשך ההפסקות מקנה להן אוירה "קופצנית" למדי-בהתאם לרוח הלהיטים המושמעים... וזה לא רק אני, השנה שמעתי גם תלמידים, שבדרך כלל לא מעזים להודות ש'יש משהו בבית הספר', מודים ש'הוא לא רע בכלל'. יש כמובן גם את ה'אמיצים' שלא מתביישים לאמר בפה מלא שהגמנסיה נהדרת. ובכן, אני אחת מהם - לדעתי הגמנסיה היא מוסד נהדר! (ואני לא האמיצה היחידה...)

"הגימנסיה שלי"

דפנה זילברג ח'1

בפעם הראשונה בה ידעתי בבירור שאני עתידה ללמוד בכיתה ז' בחטיבת הביניים של הגימנסיה העברית "הרצליה", לא ידעתי בדיוק מה טיבו של בית הספר הזה. היו לי המון חששות: החל מהחברה אליה אתוודע בבית הספר וכלה בפרטים הקטנים יותר, כגון היכן נמצאת הכיתה שלי, ובאיזה שעה בדיוק מגיעה ההסעה. על כל אחת משאלותי קבלתי תשובה עוד לפני שהגעתי לגימנסיה, ע"י היועצת נחמה נבון, שערכה ביקור מקיף בבית הספר היסודי שלי בשכבת ו'.

היום הראשון שלי ושל כל שכבת ז' החדשה בגימנסיה היה יום הגיבוש - יום לפני תחילת הלימודים התכנסנו כל השכבה יחד, קצת מתרגשים וקצת חוששים, שולחים מבטים מהוססים לכל הכיוונים ומחפשים ללא הרף אחרי פנים חדשות - אותם מצאנו שם בשפע. אחר כך כל כיתה כשלעצמה ביצעה הכרות חטופה בין התלמידים לבין עצמם ובין התלמידים למחנכת - קבוצה של 30 ילדים מכל קצוות תל אביב המצפים בכליון עיניים להכיר האחד את השני. מיד אחרי יום הגיבוש הגענו ליום הלימודים הראשון בגמנסיה. לא למדנו הרבה, אבל היתה לנו שיחה מענינת עם המנהל, והיה מסדר של כל התלמידים בחצר.

עכשיו מגיעים לדבר האמיתי - לימודים רציניים בלי הפסקות. בנוגע לנושא זה, אני מוכרחה לדבר קצת בשבח הגימנסיה. זה בית ספר שמספק לתלמידיו את התנאים הטובים ביותר ללמידה, וגם מי שלא בא עם רצון ללמוד מקבל את כל הגירויים לכך, ומתחיל לעבוד במרץ. אני אישית הוקסמתי מהצידוד הרב שנרכש ומההשקעה הכוללת בבית הספר.

מעבדות משוכללות למדעים, מעבדות מולטימדיה לאנגלית וערבית עם מחשבים חדשניים, ספרים ומשחקים.

מעבדות טכנולוגיה עם מיכשור מתוחכם - מחרטות, רמקולים, רובוטים, -מאוזורים - כולם מופעלים באמצעות המחשב ע"י התלמידים. מטפחים פה את דור העתיד, ועושים את זה טוב. יש גם סוג אחר של תנאים בסיסיים וחשובים לא פחות - סדר, נקיזון ונחוחות. הכיתות ובית הספר כולו נקיים ומסודרים, הגינה מטופחת, יש מזגנים כמעט בכל הכיתות, השירותים נקיים ומצוידים תמידית בסבון ובנייר טואלט - דברים טריוויאליים לכאורה, אך חשובים.

עוד דברים מהם התרשמתי לטובה הם צוות המורים המוכשר והיחס האישי המוענק לכל תלמיד. הדבר הטוב ביותר שראיתי אצל המנהל הוא הגישה הישירה, וההתייחסות אלינו התלמידים כשווים. אני מרגישה בטוחה במקום בו יש לנו חופש ביטוי ובמקום בו מעריכים את מה שאני עושה, ובגימנסיה יש לי הרגשת ביטחון מלאה.

דבר אחרון ובהחלט חביב בגימנסיה הוא... המזנון, מקום אהוב עלי במיוחד, בו התלמידים מבלים את ההפסקות.

עברה עלי התנסות נהדרת בשנה האחרונה בגימנסיה, ואני מקווה להמשיך ללמוד בבית ספר הזה, שעושה הכל למען התלמידים.

סיפורה של גמנסיה

לילי קרמונה י"ו

תלמידים הגיעו לגמנסיה מרחבי הגולה, ועלו לארץ במיוחד כדי ללמוד בה. משם עברה הגמנסיה לרחוב אילת, מול המושבה הגרמנית דאז.

לאחר מכן הוחלט להקימה באחוזה בית על הגבעה, כדי שכל מי שיעבוד ברחוב הראשי יביט בה. כעבור 50 שנה גדלה תנועת כלי הרכב בעיר, והמעבר ברחובות נעשה צפוף ובלתי סדיר. בניין הגמנסיה העברית "הרצליה" נסגר, במקומו הוקם מבנה חדש ברחוב ז'בוטינסקי, והישן נמכר.

ת"א התפתחה וגדלה, והגמנסיה איתה, ומאז סיימו תלמידים רבים את לימודיהם בה. הגמנסיה שהיתה פעם קטנה ובעלת מספר מועט של תלמידים ומורים, הפכה למקום גדול ושוקק חיים. אכן - מלאו לגמנסיה כבר 90 שנה - אך בלבנו היא עדיין צעירה.

הגמנסיה הינה אחד מהמוסדות החינוכיים החשובים ביותר בזכות ההווה, אך במיוחד העבר שאת הנשימה עוצר. בניינה כיום ברחוב ז'בוטינסקי הינו מרשים, גודלו עצום, והוא בנוי לאורך מטרים רבים. אך לא תמיד היתה הגמנסיה כזאת, היא השתנתה רבות במשך הדורות.

בזמן העלייה השנייה היה בית ספר לבנים ובית ספר לבנות, והתעורר הצורך להקים בית ספר עברי לילדי הארץ והתפוצות. משכנה הראשון הוקם ביפו, שהיתה מרכז המושבות ואל הגמנסיה הגיעו ילדים וילדות. לאחר שנה מספר התלמידים גדל, והמקום בגמנסיה אזל.

הגמנסיה עברה למשכנה השני והחלה למלא אחר צורך לאומי.

על סף פרידה מהגמנסיה

ע. הולצר

מרגיש כולא בתוך גוף של גדול. ניצני הילדות מאיימים לפרוץ מתוך לוע הבגרות הטומן בחובו אחריות, מוסר וציפייה, נמהל במערכת קרב, מערכה של רגשות טיפוסיים כ"כ לגיל, המשתנים מאדם לאדם, מאישיות לאישיות. אתה מתנהג "גדול", מדבר "גדול" וחושב "גדול".

לפני חודש קיבלת תאריך גיוס, ועולות ממך ספקולציות, דמיונות, וידויים ושיחות על העתיד לבוא, על המחר. אתה פוסע על סף לא ידוע: משהו בין תקווה ליאוש, חרדה לאופטימיזם. פרקי הזמן מתמוססים בין כפות ידיך, בורחים ממך, ואתה מפחד לאבד דברים שכ"כ רצית לזכור. הילדות הקרובה כ"כ נותרת בדד מחייכת אליך מן התמונות, מן החוויות - והכל נמחק ככתב עפרון. מעגלים נסגרים לך ושוב נפתחים. תמיד קיים הפער המרגש הזה בין מדרגה למדרגה בשלב "החיים העצומים", אדם בראשית ימיו, בראשית תקופה. קשה ההתנתקות הזו, אך טמונה בה מתקתקות של משהו מתחדש. אבל רגע, עוד שניה, אתה הרי לא "גדול" באמת, לא ממש... אתה במצב צבירה של בין לבין, עוד זקוק ליד מלטפת ורכה, אוהבת ותומכת, ומאידך לעצמאות ולהבנה, לפרוש כנפיים אל הלא נודע, לטעום הכל, לגעת בכל, לשאול. ובשלב האלה של בין לבין באופן טבעי אתה מתחיל לסכם מה אתה לוקח איתך לדרך: המטען ההומאני הרוחני, המטען ההגיוני, הרגשות, דרך הביטוי, מה אתה... שק האישיות צועד עמך פסיעה אחר פסיעה מדודה, ואז אתה מבין שכל סיום מתנגש לרוב בנקודת התחלה. מראשית הזינוק, בהתאם לכללים, אדם קובע לעצמו את העתיד לפוקדו. ההכרה הנ"ל היא למעשה תוצר של תהליך. תהליך אשר אנו, המסיימים השמיניסטים, חייבים ל"מפעל" אותו אנו פוקדים מדי יום ביומו זה 6 שנים. בחרתי לכנות את בית ספרי בשם מפעל, משום שהובאנו אליו פרי בוסר, ילדים נמוכי קומה אך נשואי עיניים, צמאים לידע, אך עם זאת מוכים בשובבות נעורים, צועדים חסרי בטחון במסדרונות ארוכים, גדולים, טועים לרוב בדרך המובילה לשירותים, חוששים מן העתיד, מוצפי אושר על הקיים. יצאו ממנו אנשים בוגרים, אינדבדואליסטים, חושבים, מבינים יותר, יודעים יותר, מועשרים מכל הבחינות הקיימות החל בידע כללי דרך יכולת ביטוי, תברה, וכלה בנסיון חיים. (ולא, אנו כבר לא טועים בדרך לשירותים.)

השנים שחלפו להן הותירו בכל אחד מאיתנו זכרונות נעימים וטובים של הווי חברתי: החל מרדיפות "תופסת" במסדרון ועד ישיבה תחת אחד העצים, על הדשא, בקפיטריה, וגלגול של שיחות על ענייני היום. הגענו כולנו מקצוות שונים של העיר, והתגבשנו יחד לחבורות. חבורות בעלות מרקם מסוים של תחומי עניין משותפים שראשיתם, התפתחותם וזכרונם קשור קשר הדוק ל"מפעל".

השנים, החודשים, הימים והשעות כבר ניצבים מאחור, תומכים בנו. הזמן עבר כ"כ מהר. היום הרי כבר התחיל והנה תם, נגמר. אותו היום הינו שבריר קל מתקופה בה קיבלנו הרבה מביה"ס: תמיכה מהמורים, הענקה, הדגש על האספקט החינוכי: חינוך לשוויון, לתשיבה, לתרבות, לנימוס ולהיות בן אדם כחלק מהמערכת הכוללת הנורמטיבי של החברה בה אנו חיים. ההרגשה היא של משהו שהוא מעל ומעבר לבי"ס - למקום שהוא

מעין תחנת מעבר לחיים, משום שבאותה תקופה בת 6 השנים גיבש כל אדם ואדם את זהותו, את אישיותו, את מהות השאלה "מי אני?".

תוך תהליך החינוך והלימוד, הדגש החברתי לא הוזנח - שולבו בתוך מסגרות השיעורים פעולות מגוונות ונעימות שהשרישו בנו את התחושה כי לא מדובר בסתם ב"ס: טיולים שנתיים, מוזיאונים, ימי אומנויות, ביקור באתרים הסטוריים, ימי כיף שכבתיים, פגישות עם אנשי ציבור, הפנינגים, פורימונים, הופעות, הצגות, הרצאות, ימי ספורט וכו' - כל הנ"ל משרת את המטרה של טיפוח האספקט החברתי, שמטרתו ליצור קידום בתחום החינוכי. אהבתי ללמוד בביה"ס שלי ואני גאה ב"מפעל": ה-גימנסיה ה-עברית "הרצליה". בטוחה שאיש לא שכח ולא ישכח תקופה מאושרת, מלאה בזוהר נעורים ואחוה. בהצלחה לכל תלמידי הגמנסיה. יישר כוח. יישר כוח.

שיר אהבה לגמנסיה

בת תשעים - אורי ביילין
(י"ב.5)

בת תשעים אבל צעירה
זה שיר אהבה לבית הספר. זו לא בדיחה.
חברים ומורים נותנים כאן תמיכה.
כאן אהבתי. שנאתי ואחרתי לכתה.
תלמידים עם חיוך על הפנים.
אפילו אם הם לא יודעים חשבון
כאן תמיד הם אנשים.
עם חיוך על הפנים
אפילו אם הם לא יודעים חשבון
כאן תמיד הם אנשים.
הגמנסיה בת 90.

כרון לראשונים

כ. יוגב (כ"ד)

הציונית, עלה לארץ ב-1906 והחל ללמד בגמנסיה. הוא בקש תמיד להקנות לתלמידיו להט ציוני. במפקדי הבוקר היה נואם לפני התלמידים נאומים חוצבי להבות על "גדודי הנער שלנו" ועל "הים התיכון שלנו". בטילוי הגמנסיה צעד תמיד בראש טור התלמידים בגן זקוף ותמיר. עלה על תלים שנקרו בטילוי, והסביר לתלמידיו את הנוף שמסביבם. הוא היה בין מייסדי מסורת הטילוי של הנוער בארץ. סייע לקבע בגמנסיה את המסורת של נשפי חנוכה, בהם העלו התלמידים מחזות בעלי תוכן ציוני. במלחמת העולם הראשונה נאלץ לרדת מצרימה מאימת רדיפת התורכים. היה ציר לקונגרסים הציוניים ולאסיפת הנבחרים בארץ. נבחר לעיריית תל אביב. ארגן את מחוסרי הדירות בת"א, ויזם למענם את בניית שכונת נורדיה בת"א.

ד"ר בן ציון מוסקטון (1878-1942). נולד ברוסיה, למד באוניברסיטה בברן שבשווייץ, עלה לארץ ב-1907 והחל ללמד בגמנסיה "הרצליה". תלמידיו זוכרים אותו במראהו היפה הדומה להרצל ובנאומיו המבריקים והמקסימיים בפני התלמידים במפקדי הבוקר. התלמידים שזכו ללמוד אצלו תנ"ך, זכרוהו כנביא הניצב ליד הקתדרה ומלמד את איוב או את אחד הנביאים. אלה הן חוויות בלתי נשכחות. שעורי בקורת המקרא שלו הקנו לתלמידיו גישה חדשה להבנת המקרא. השתתף כציר בקונגרסים ציוניים אחדים. היה חבר מועצת עיריית תל אביב ובשנת חייו האחרונה נקרא לנהל את מערכת החינוך בארץ של הועד הלאומי. אבות הגמנסיה הטביעו את חותמם על הגמנסיה ועצבו את דמותה לשנים רבות. זכותו של ד"ר י.ל. מטמן - כהן בעצם הקמת המוסד התיכון העברי הראשון בארץ. ד"ר ח. בוגרשוב, יחד עם חברו ד"ר ב.מוסינזון נהלו את הגמנסיה החל בשנתה השניה. ד"ר ח. בוגרשוב שמש בהנהלת הגמנסיה עד 1950 וד"ר ב.מוסינזון עד 1940. שניהם בקשו לעצב מוסד חינוכי המקנה לחניכיו תרבות יהודית שורשית רחבה והשכלה כללית באווירה של זיקה וקדחת למולדת ולהט ציוני.

מנהלי הגמנסיה לפי סדר כהונתם היו:
ד"ר י.ל. מטמן, ד"ר ח. בוגרשוב, ד"ר ב.מוסינזון והמנהל הרביעי ד"ר ב. בן יהודה.

ד"ר בן יהודה ברוך (1894-1990) נולד בליטא. עלה לארץ ב-1911 ללמוד בגמנסיה וסיים אותה במחזור השני. היה מורה בגליל במלחמת העולם הראשונה. למד באוניברסיטה בבריסל, ולימד בגמנסיה מתמטיקה ולעתים תנ"ך. לימד גם בסמינר לוינסקי. טיפל במסירות רבה בצופי הגמנסיה, ממייסדי תנועת הנוער "חוגים". יסד את מועצת המורים למען הקק"ל, והיה נשיאה כל השנים. נבחר כסגן המנהל בגמנסיה, ומ-1951 נהל את הגמנסיה במשך 14 שנה. כתב ספרי לימוד במתמטיקה ובתולדות הציונות, ופרסם מאמרים רבים בענייני חינוך. הוא היה ברוך כשרונות ואיש אשכולות, נאומיו בפני תלמידים והורים היו מלאכת מחשבת, היה איש עקרונות ודבק בהם. בשנים 1948-1951 היה מנהל משרד החינוך. הורה שנים רבות בבית הספר לחינוך באוניברסיטה בירושלים על הוראת המתמטיקה. חתן פרס ישראל.

אנשי ציבור בגמנסיה
מימיה הראשונים נחלצו אישי ציבור רבים והשתלבו בפעולות למען הגמנסיה, בעיקר במסגרת הועד המפקח של הגמנסיה. יקצר המצע מלהזכיר את כולם בשל היותם רבים, אך נציין בהערכה ובהוקרה את אלה ששימשו כיושבי הראש של הועד המפקח של הגמנסיה, ונתנו מזמנם וממרחם במסירות רבה לביסוסה של הגמנסיה ולקידומה.

הראשון בהם הוא ד"ר הלל יפה (1864-1936). יליד אוקראינה. עלה לארץ ב-1891 ושמש כרופא בטבריה, ביפו, בזכרון יעקב, בחדרה ובחיפה. בנוסף לעיסוקו ברפואה היה עסקן ציוני ויו"ר הועד הפועל של חובבי ציון. היה חבר במשלחת הציונית שנתמנתה ע"י הרצל לחקירת סיני ואל-עריש, ועמד לימינה של הגמנסיה בעת מצוקה. סייע רבות לתלמידים ולמורים בעת הגרוש מיפו לזכרון יעקב על ידי התורכים.

השני - מנחם שינקין (1871-1925). עסקן ציוני, מייסד האגודה הציונית הראשונה "בני ציון" באודסה (1898). עלה לארץ ב-1906 ועסק בתפקידים שונים מטעם "חובבי ציון". ממייסדי

מלאת לגמנסיה העברית "הרצליה" 90 שנה חש אני חובה להזכיר לרבים את ראשוני האישים (אנשי הציבור והמורים), שהיו להם העוז, ההעזה, ומעל לכל, החזון לשאת בעול החינוך בגמנסיה שית ימיה במסירות ובנחרצות, ולהקים וליסד את החינוך התיכון בארץ אל. דומני כי אני בין היחידים, ואולי אף היחיד, שהכיר אישית כמעט את הייתי תלמידם של חלק ניכר מהם, הייתי עמיתם של חלק מהם, ואף י מנהלם של חלק (קטן) מהם.

י כי יש באיזכורם של הראשונים תרומה צנועה, העשויה אולי למנוע את י של אנשי בראשית, כפי שאמר החכם מכל אדם: "אין זכרון לראשונים לא לאחרונים שיהיו לא יהיה להם זכרון" (קהלת א' 11). גר המצע נאלץ אני להזכיר רק את אישי הדור הראשון בגמנסיה ב-25 ים הראשונות לקיומה (עד 1930) ומביניהם רק את המורים שהורו יסה לפחות 8 שנים.

ורות שעמדו לרשותי לקו בחסר, ומצוקת הזמן הכבידה עלי, לכן חסרים ים אצל חלק מהאישים ובקשתי שטוחה בפני כל מי שיכול להאיר את יום, להשלים את החסר ולתקן טעויות שטעיתי, להביא דבריו לידיעתך, "בשגגה בא המעשה לידי".

החינוך התיכון העברי בארץ היה ד"ר יהודה ליב מטמן כהן (לימים יו). תחילה בקש ד"ר מטמן ליסד את ביה"ס התיכון בראשון לציון, אך י שהוא נדחה ע"י איכרי המושבה, הוא פתח את ביה"ס ביפו (ת"א טרם ה א) ברחוב צדדי ליד ככר השעון ביפו דהיום. היה זה בכ"ה בתשרי י"ו (1905).

שת המורים הראשונים של "בית הספר הבינוני ביפו" - כפי שהוא נקרא היו: ד"ר י.ל. מטמן-כהן (לימים מטמן), רעיית פניה מטמן כהן ודב י מוסינזון.

יהודה ליב הכהן מטמן-מטמן (1890-1939). בחבל פודוליה שבאוקראינה. למד בחדר בישיבה ובאוניברסיטאות יסה ושויץ. היה חבר ב"בני משה" (אגודה חשאית ציונית מיסודו של ה-עם). יסד באודיסה את "אגודת צבא התחיה", שכללה נבחרים מהחוג ידמי הציוני, וחבריה התחייבו לעלות לא"י עם סיום לימודיהם. עלה י ב-1904, והיה מורה בראשון לציון. היה מנהלו של ביה"ס הבינוני ירי שנה אחת בלבד, אך המשיך להורות טבע בתקופת גרוש היהודים מתל י ב ע"י התורכים. היה אחראי לפלג אחד של תלמידים שנדדו צפונה. יסדי תל אביב ורמת גן. סייע להקמת הגמנסיה "רחביה" בירושלים, י ספרי לימוד בטבע בעברית.

זו פניה הורתה חשבונו, ציור, קריאה וזמרה רק בשנותיה הראשונות של יגנסיה. האריכה ימים ונפטרה בת 105.

ינזון דב ברנד (1882-1956) בסרביה, אך לאחר הפוגרום ביהודים ב-1886 היגרה משפחתו לשוויץ. באוניברסיטה בג'נבה מדעי החברה והיה פעיל ציוני בג'נבה. עלה לארץ 1900, לימד בגמנסיה צרפתית ומלאכת יד. צנוע עניו ונחבא אל הכלים.

שת אבות הגמנסיה "הרצליה" - כמטבע הלשוני שטבע ב. בן יהודה - היו י.ל. מטמן-כהן, ד"ר ח. בוגרשוב-בוגר וד"ר ב. מוסינזון. שלושתם היו ימדינו ומנאמניו של מ.אוישיסקין עוד בגולה. שני האחרונים נשלחו על ידו י ב-1904 לברר את האפשרות לפתיחת ב"ס תיכון בארץ כיסוד להקמת ירסיטה בארץ. לאחר שהיה בארץ בת 4 חודשים הם חזרו לחו"ל, ודווחו י לחם על הצורך להקים בארץ גמנסיה עברית, משום שלבני היישוב שלמדו י ספר עבריים בארץ אין אפשרות לקבל חינוך עברי גימנסיאלי בארץ, ידך, הקמת גמנסיה עברית בארץ תהא בסיס להקמת אוניברסיטה עברית י שתאפשר לבני הגולה ללמד באוניברסיטאות, ולימוד זה נמנע ממנו י הנמרוס קלאוזוס.

י"ים בוגרשוב - בוגר (1876-1963). למד באוניברסיטה בברן שבשוויץ. מנעוריו היה פעיל בתנועה בקרים,

תל-אביב. פעל רבות לביצורה הספי של הגמנסיה, וזמן קצר היה גם חבר הנהלתה. במלחמת העולם ה-1 גורש ע"י התורכים מהארץ. נדד לארה"ב ושם מת.

השלישי - ד"ר חיים חיסין (1865-1932).

עלה לארץ ב-1882 כאיש ביל"ו. חזר לחו"ל ולמד רוקחות ורפואה. חזר לארץ ב-1905 כבא-כח הועד האודסאי של חובבי ציון. מבוניה הראשונים של ת"א ומייסדי "אחוזת בית". תמך בהקמת מושבי הפועלים עין גנים ונחלת יהודה. שנים מספר היה אחראי לתקציב הגמנסיה.

הרביעי - מרדכי בן הלל הכהן (1856-1936).

מראשוני חובבי ציון, ציר בקונגרס הציוני הראשון והציר הראשון שנאם בו בעברית. עלה לארץ ב-1907. מייסדי תל-אביב. הרבה לדאוג לגמנסיה ולחניכיה בשנות מלחמת העולם הראשונה. היה סופר פורה בחו"ל ובארץ. פרסם ספרים, זכרונות ומאמרים על משפחתו ועל הנעשה בארץ. כתב גם על הגמנסיה, ודברים אלה מהווים מקור חשוב לתולדותיה של הגימנסיה.

החמישי - אליהו ברלין (1866-1959).

עלה לארץ ב-1907. היה ציר בקונגרסים ציוניים רבים. מייסדי אחוזת בית. חבר הנהלת הועד הלאומי וגזברו. חבר הנהלת בנק הפועלים ומנהל בנק אוצר הישוב. חבר מועצת העם בימי מלחמת השחרור. כהן שנים רבות כיו"ר הועד המפקח, והרבה לדאוג לביסוסה של הגמנסיה.

השישי - שמואל רפפורט (1880-1968)

נולד בברדיצב. עלה לארץ ב-1914. למד בחדר. נהל את בנק קופת עם, מייסדי בית המשפט השלום העברי. קונסול כבוד של בלגיה. מבקר הסוכנות. חבר הועד המפקח 48 שנים ויו"ר הועד המפקח למעלה מ-30 שנה. בחן, באצילות ובתקיפות נווט את פעולות הועד המפקח.

כאן המקום להזכיר את יעקב מוזר, שופט בריטי יהודי מברדפורד שתרם את מלוא הסכום הדרוש לבנין הגמנסיה "הרצליה" שהוקם ברחוב הרצל. דרש שהמוסד החינוכי יקרא ע"ש הרצל.

דור המורים הראשון (1905-1930)

אבינועם (גרסמו) ראובן (1905-1974).

יליד ארה"ב, אביו סופר ותלמיד חכם, הקנה לבנו חינוך עברי מיום הולדתו. בגיל צעיר החל לפרסם שירים וסיפורים בעברית. הורה עברית בארה"ב. ב-1929 הוזמן ללמד אנגלית בגמנסיה. בארץ פרסם שירים ותרגומים רבים. בנו נועם נפל במלחמת השחרור. לאחר עזובו את הגמנסיה, בראשית שנות החמישים, התמסר להוצאת "גיולי אש" לזכרם של הנופלים במערכות ישראל.

אלדמע (איזנשטיין) אברהם (1884-1963).

נולד בברדיצב שברוסיה היה חבר המפלגה ה"סוציאל דמוקרטית (ס"ד) ברוסיה. בהשפעת ב.בורוכוב הצטרף למפלגת "פועלי ציון" והיה בין מארגני ההגנה העצמית באודיסה. עלה לארץ ב-1906, היה צלם נודד, הורה ציור בגמנסיה, מייסדי "מכבי" ביפו (1907). מיוזמי השמירה על הרכוש היהודי בתל-אביב בעת גרוש היהודים מתל-אביב. ממארגני המשטרה העברית בתל-אביב עם ראשית הכיבוש הבריטי. מייסדי "הבמה העברית" בת"א. מייסדי שכונת בורוכוב. בחצרו בשכונת בורוכוב התקיימו הצגות הבימה, האהל והמטאטא.

אשריקי חיים (1884-1948).

יליד ירושלים, למד בתלמוד תורה ובבית המדרש "דורש ציון" בירושלים. בהיותו בן 18 החל להורות (בעיקר) ערבית בבתי ספר שונים בירושלים. ב-1921 החל ללמד ערבית בגמנסיה ובבית הספר למסחר בת"א.

ביזנסקי חנה (1895-1976).

נולדה בפולניה. למדה בורשה בבי"ס פולני, למדה בלשנות באוניברסיטה בווינה ופילוסופיה, ספרות צרפתית ובלשנות רומנית בסורבון בפריז. לימדה בירושלים ובבית ספר למסחר בת"א. בשנים 1921-1954 לימדה צרפתית בגמנסיה. תרגמה לצרפתית את שיר השיחים וקהלת: הוכתרה כקצינת האקדמיה הצרפתית. אחותו של ד"ר א. ברוך (רוזנשטיין).

ברגר משה (1943-)

מעטים הפרטים הידועים עליו. לימד בגימנסיה טבע, כימיה, פיסיקה ומתמטיקה. עם פטירתו התקבלו בגמנסיה מכתבים מתלמידיו לשעבר שספרו

בשבחו כאדם וכמורה. "נעים הליכות, שופע טוב-לב, איש יקר שלא ידע מעולם כעס".

ד"ר ברוך (רוזנשטיין) אברהם (1881-1950).

נולד בפולין, למד בחדר, בגמנסיה ממשלתית בוורשה ובאוניברסיטת וורשה (מתמטיקה). עסק בענייני ספרות, במערכת "היום". למד גם באוניברסיטה בווינה, היה ראש הקלוב "עבריה". עלה לארץ ב-1910 להורות בגמנסיה מתמטיקה, פיסיקה וכימיה. בעת גרוש יהודי תל אביב ע"י התורכים עמד בראש הנהלת הגמנסיה בגולה משום שד"ר מוסינזון וד"ר בוגרשוב נרדפו ע"י התורכים ונאלצו לעזוב את הארץ. מאז היה חבר הנהלת הגמנסיה. מ-1912 עסק בתצפיות מטאורולוגיות ופרסם ספרים במתמטיקה ובפיסיקה.

ברכוד שמואל חיים (1955-)

עלה לארץ ב-1911. החל ללמד בגמנסיה ב-1912 בכתות היסוד מקצועות עבריים. חיבר ופרסם ספורים ושירים לילדים וכן ספרי לימוד בדקדוק עברי. אהב ילדים. פדגוג הלכה ולמעשה. בתו יהודית ובנו משה הורו אף הם בגמנסיה.

גרינשפון קואה (1899-1966).

נולד באודסה. עלה לארץ ב-1904. למד בגמנסיה ובהיותו בכתה י"ב היה בח מגורשי תל-אביב. למד מוסיקה בבי"ס "שולמית" בת"א ולאחר מכן בקונסרבטוריון ע"ש ורדי במילנו. ב-1928 החל להורות מוסיקה בגמנסיה. הקים בגמנסיה תזמורת כלי נשיפה שהופיעה בשתי המכניות. הודריך גם את המקהלה שבגמנסיה. ב-1940 פרש מעבודתו בגמנסיה. הלחין כשמונים שירים וביניהם: ואף על פי כן, צעוד נצעוד המכנית, אל ראש ההר ועוד.

דושמן ישראל (1884-1947).

למד בוילנה בחדר ובישיבה והשתלם בהשכלה כללית. עלה לארץ ב-1905 והורה בבתי"ס בראש-פינה ובמטולה. ב-1909 התקבל להוראה בגמנסיה. תחילה לימד תנ"ך, עברית ומשנה. אך לאחר מספר שנים התרכז בהוראת הלשון העברית. תמיד חפש דרכים להקלת לימוד הלשון. תלמידיו זוכרים את אמרתו: בתים אלה, למה המה שמה, הנה תיכף! היה בין מייסדי "חובבי הבמה העברית" יחד עם ד"ר ח.הררי ומנחם גנסי. ביים הוצגות תלמידים רבות בגימנסיה. תרגם לעברית למעלה מ-50 מחזות מרוסית, צרפתית, אנגלית וגרמנית. כתב שירים רבים שהולחנו ע"י ח.קרציבסקי ופ.גרינשפון. ידועים שיריו:פה בארץ חמדת אבות, השקדיה פורחת ועוד.

ד"ר חיים הררי (1883-1940).

נולד בלטביה. אביו היה מראשי חובבי ציון. בצעירותו החל מפרסם מאמרים. בן 15 עלה לבדו לארץ ללמוד בביה"ס החקלאי מקווה ישראל. הוא המשיך בפרסום מאמרים. ב-1903 החל ללמוד באוניברסיטה בג'נה פדגוגיה, פסיכולוגיה, ספרות צרפתית וכללית והמשיך בפעילות ציונית. ב-1906 חזר לארץ והחל ללמד בגמנסיה צרפתית, אך לאחר זמן קצר התרכז בהוראת תנ"ך ועברית. עמד בראש אגודת "חובבי הבמה העברית". היה מעורב כתב העת "מולדת" ב-1913 המשיך לימודיו בסורבון בפריז. בחזרתו לארץ המשיך בהוראה בגמנסיה, פרסם ספרים ועסק בבקרת הצגות התיאטרון. היה פעיל בלשכת הבונים החופשיים. יפה תואר ויפה נפש, מרוב למזפת.

יזנסקי אהרון (1874-1948).

נולד בקלוז'ה בפולין. קבל חינוך תורני והשתלם בהשכלה כללית. למד והוסמך כמהנדס מכונות. הורה בציריך מתמטיקה ופיסיקה. היה פעיל באגודות ציוניות. עוד ב-1891 חיבר ספר בעברית בפיסיקה בשם "עץ הדעת". עלה לארץ ב-1923 והורה פיסיקה בגמנסיה עד יומו האחרון. פרסם ספרים בפיסיקה ומאמרים בעיתונות שהצטיינו בשפה עברית עשירה. היה מסור מאד לתלמידיו.

ויניק מאיר (1885-1966).

נולד באודיסה. השתתף בהגנה היהודית בפרעות באודיסה. למד בוורשה בפוליטכניון, עלה לארץ ב-1906. שימש ככימאי של היקב בראש"ל. שיב את תהליך התסיסה של הענבים ביקב ודאג להגדלת פוריות הכרמים. שרש בגזורים העבריים במלחמת העולם הראשונה. לימד כימיה ותורת הקרקע בגמנסיה ובמקווה ישראל. היה בין מייסדי המגמה החקלאית המשותפת לגמנסיה ולמקווה ישראל. חידש ויצר מונחים עבריים בכימיה. חתן פרס ישראל. הוריש את רכושו למחקר החקלאי, לגמנסיה "הרצליה" ולמקווה ישראל. שיעוריו היו מלאי התלהבות ועניין. צנוע ועניו.

בחינוך גופני וביניהם "מילון למונחי התעמלות". שכל את בנו דוד במאורעות תרצ"ו.

סברדלוב רפאל זאב (1885-1965).

יליד רוסיה, למד בחדר ובישיבה. נמשך לצינונות משחר נעוריו. עלה לארץ ב-1904 ועבד כפועל במושבות יהודה והגליל. לימד בביה"ס לבנות בנווה צדק. השתלם בגיאוגרפיה בשוויץ. החל ב-1913 לימד גיאוגרפיה ומינרלוגיה בגימנסיה ובסמינר לוינסקי. היה ציר בקונגרסים ציונים. תלמידו יזכרוהו גם בשל ספורי המסעות הרבים שלו שהיו משובצים בגוזמאות.

סופרמן רפאל (1879-1956)

נולד באוקראינה. מנעוריו היה פעיל בתנועה הציונית. למד באוניברסיטה בווינה. מייסד ונשיא הסתדרות המורים העבריים באוסטריה. עלה לארץ ב-1912. ניהל ביי"ס בצפת ולימד בירושלים בסמינר לגנות. מ-1917 לימד בגמנסיה תנ"ך והסטוריה. חבר במועצת עיריית ת"א. כתב ספרי לימוד ומאמרים.

ד"ר צפרוני אברהם (1883-1933).

יליד אוקראינה. סיים גמנסיה רוסית. למד באוניברסיטה בווינה פילולוגיה שמית וקלסית, ובבית המדרש לרבנים בווינה יהדות וספרות עברית עתיקה. החל ב-1912 עד יומו האחרון הורה בגמנסיה תנ"ך, תלמוד, לטינית וספרות עברית. התמסר לעבודה מדעית, פרסם בהוצאה מדעית את ה"כוזרי" ליהודה הלוי ואת "חובות הלבבות" לרבנו בחיי. ערך את הרבעון "לשוננו". חבל שלא תמיד השכילו לתלמידיו לדלות ממורם את הידע הרב והמקיף שלו.

קרצ'בסקי חנינא (1877-1926).

יליד סרביה. למד בתלמוד תורה. השתלם במוסיקה בורשה והתמחה בנצוח על מקהלות. עלה לארץ ב-1905. לימד מוסיקה בבית ספר לבנות בת"א והיה ראשון המורים למוסיקה בגמנסיה. למד גם בסמינר לוינסקי, מאבות החינוך המוסיקלי בארץ. ארגן את המקהלה של הגמנסיה שהשתתפה בפתחת האוניברסיטה העברית בירושלים 1925. חיבר לחנים רבים לשירי ילדים, שירי עם ותפילות. ידועים מאד לחניו לשירים: "בשדמות בית לחם", "על שפת ים כנרת" ועוד. הרנין לבבות רבים ורק את נפשו לא ידע להרנין.

שמעוני (שמעונוביץ) דוד (1886-1956).

נולד בבוברויסק ברוסיה הלבנה. למד בחדר ומפי מורים פרטיים לימודים כלליים. בן 16 החל לפרסם שירים בעברית. ב-1909 עלה לארץ ועסק בשמירה ובעבודה חקלאית. חזר לחו"ל, למד באוניברסיטאות ברלין והידלברג והמשיך ביצירתו הספרותית. ב-1920 חזר לארץ וגר בראשון לציון וברחובות. היה חבר באגודת הסופרים ובוועד המרכזי של ועד הלשון. קבל פרס ביאליק ופרס אוישישקין על יצירותיו. לימד בגמנסיה תנ"ך וספרות. עדין נפש, צנוע ועניו.

עובדים אחרים בדור הראשון

בן אהרון ראובן (1896-)

נולד ברוסיה. עבד בגמנסיה 33 שנים (1928-1961) במזכירות הכספית ולבסוף כאחראי על המערכת הכספית בגמנסיה. ישר-דרך, עניו וצנוע.

בן ארי הרצל (1904-1967).

בוגר המחזור העשירי של הגמנסיה. בשנות העשרים היה מפקד "גדוד מגיני השפה העברית" ומייסדי הצופים העברים בת"א. שנים רבות שימש כיועץ המשפטי של הגמנסיה. ידיד נאמן לגמנסיה. נחלץ לכל משימה למען הגמנסיה ככל שנתבקש.

ולפסון חנה

בוגרת מחזור הגמנסיה. עבדה בגמנסיה 60 שנים תמימות (1912.31-1979). תחילה כפקידה אך מרבית הזמן כמזכירה הפדגוגית. יעילה, מסודרת ומאורגנת להפליא. אישיות מקסימה נחבאת אל הכלים, צנועה וענווה.

עובדי המשק בדור הראשון היו: האהוב בהן אהרון ובהן זכריה, ניצן יצחק וזיוניק מנהם.

הרופאים בדור הראשון: ד"ר בנימיני אהרון, ד"ר ברוך-שלום נחמה וד"ר משרפיקוב אריה.

לצערי הרב תכנתי, רצייתי וביקשתי להזכיר גם את מורי הדור השני (1948-1930), אך בשל קוצר המצע לא עלה הדבר בידי, ואני נאלץ להסתפק בציון שמותיהם בלבד. אני מקווה, כי עוד יעלה בידי לתקן מעוות זה, ואוכל להרחיב את הדיבור על כל אחד מהם כפי שהיה עם ליבי.

אוריבסקי-רבינוביץ מילכה. ד"ר אילון-סירט דבורה. ד"ר ברכוז משה. ברכוז-לוימן יהודית. ויזר אשר. וכסמן-סלפטר לביאה. ליפשיץ ישראל. מדניצקי - קראוס הדסה. סמואל יוחנן. פרחיוו אפרים נחום. שרמן-פריאל הדסה.

ולדשטיין אברהם שלמה (1874-1932).

ד"ר בליטא. למד בישיבת סלובודקה. בן 16 הגר לארה"ב. למד באוניברסיטאות הרווארד וקולומביה בארה"ב. היה ממייסדי "פועלי ציון" ו"ה"ב. חסיד נלהב של השפה העברית. ב-1912 עלה לארץ. לימד בגמנסיה נים 1913-1925 - תנ"ך דבה"י, עברית ואנגלית. בעת הגרוש מיפו נשאר מור בת"א, אך לאחר מכן נדד עם הגמנסיה לצפון הארץ. השתתף בשילוח וב"החינוך". חיבר את המילון הראשון עברי-אנגלי ואנגלי-עברי. נפטר, שאף להקמת חברה צודקת.

מל נחום (1888-1964).

ד"ר ברוסיה הלבנה. למד בחדר בישיבה ובקורסים העבריים בגרודנו. עלה לארץ ב-1920. לימד שנה אחת בביה"ס למלאכה בנווה צדק והחל ב-1922 ונסיה, בכתות היסוד, את המקצועות העבריים. היה ממעצבי מסיבות בית והחג בגמנסיה. כתב יחד עם ד"ר ב.בן-יהודה את הספר "מסיבות ת ומועד". היה ענו, צנוע ומסור מאד למשימות שנטל על עצמו.

יפסון יחזקאל (1886-1967).

ד"ר בפלונסק. למד בחדר ובבית הספר העירוני ברוסית. קבל בשוויץ תעודת יאה למלאכה. עבד בגימנסיה בשנים 1921-1950 הן בתיקון עבודות העץ ונסיה והן כמורה לנגרות בכיתות היסוד. היה בעל קול ערב והנעים ירתו את מסיבות המורים.

יסתי נסים (1881-1932)

ד"ר ביפו. השתלם בפריז בשנים 1906-1904. ניהל ביי"ס בראשון לציון ולאחר אן את ביה"ס של הקהילה היהודית באלכסנדריה. החל ב-1911 ועד יום זו לימד בגמנסיה ערבית. היה גאה במוצא משפחתו רבת המורשת.

ר לוי דוד (1881-1961).

ד"ר ליד קייב. למד בחדר ובישיבה. בצעירותו היה פעיל בחינוך עברי וסיה. המזכיר הראשון של חברת "תרבות" במוסקבה. ב-1921 עבר לפולין הל בפעילות ב"תרבות" בוורשה. יסד את "הספריה לבני הנעורים" השה. ב-1923 למד באוניברסיטה בשוויץ.

גמנסיה לימד ב-1923 שנה תנ"ך, תלמוד וספרות עברית ובאותה עת לימד גם מינר לוינסקי. לאחר מכן ניהל את סמינר לוינסקי במשך 12 שנה. היה יל בהסתדרות המורים ותקופה מסוימת היה יו"ר המרכז של הסתדרות וורים ונשיא כבוד של הסתדרות המורים. היה איש שיחה שנון ומקורי. ל ידע רב במקורות ישראל.

ויין מרק (מרדכי) (1887-1972)

ד"ר בליטא. בילדותו היגרה משפחתו לדרום אפריקה. האווירה בבית היתה ורה עברית. בדרום אפריקה למד בסמינר למורים באוניברסיטה. ב-1921 ה לארץ והחל להורות אנגלית בגמנסיה. פרש מהוראה בגמנסיה והוא בן במלחמת השחרור שכל את בנו יהונתן. היה צנוע וענו, דרש הרבה למידי ומעצמו.

כטשנשטיין - ויצמן חיה (1879-1959).

דה במוטיל שברוסיה. למדה בחדר עם בנים ובבית הספר הריאלי בפנינסק. עירותה התמסרה לעבודה ציונית. עלתה לארץ ב-1921. היתה פעילה בויצו ננות-ברית. לימדה תפירה בגמנסיה ובסמינר לוינסקי. אחותו של ד"ר ים ויצמן. חברה טובה לכול.

זשון (קיפר) משה (1887-1977).

ד"ר ברוסיה. למד בגמנסיה רוסית. הצטיין בלימודיו וזכה במדליית זהב. למד גימטיקה באוניברסיטאות קייב וסנט פטרבורג. עלה לארץ ב-1906, אך חזר וסיה ונתקע בה במלחמת העולם הראשונה. לימד בבתי ספר "תרבות" וסיה, בפולין ובליטא. ב-1921 עלה לארץ והחל ללמד מתמטיקה בגימנסיה. קופה קצרה היה חבר בהנהלת הגמנסיה. ב-1934 טבע בנו עמנואל בירקון ת טיול הגמנסיה והאסון העיב על חייו. היה ענו, צנוע ומסור לתלמידיו.

שרי צבי (1878-1973)

ד"ר בחדר ברוסיה. גויס לצבא הרוסי. השתתף בפעולות ציונות ברוסיה. עלה לארץ ב-1905 ועבד כפועל חקלאי בפתח תקוה. הוזמן להורות חינוך גופני בגמנסיה בראשית ימיה, אך הסכים לכך בתנאי שיוכל להשתלם בחינוך גופני ו"ל. סיים את לימודיו בברן (שוויץ).

רה חינוך גופני בגימנסיה ובסמינר לוינסקי. מראשוני מכבי יפו. ממייסדי ועת הצופים בארץ. בעת הגירוש מיפו, יצא עם תלמידי הגימנסיה לשפיה אג לרווחתם. הנהיג בגמנסיה את מפקדי הבוקר לכל תלמידי הגימנסיה. יע לד"ר בוגרשוב ליצור את מסורת הטיולים בארץ. חיבר ספרים בעברית

הגמנסיה "הרצליה" היום

הגמנסיה "הרצליה" החוגגת בימים אלה 90 שנה היא ב"ס תיכון מהטובים בת"א. זקנה - צעירה, משמרת את מורשת העבר, ועם זאת פניה קדימה לקראת המאה ה-21.
1750 תלמידים מכיתות ז'-י"ב חובשים את ספסליה, ו-160 מורים מרביצים בהם תורה.

על שלושה יסודות עומדת הגמנסיה:
א. איכות ההוראה ועבודת המורה.

המורים בעבודה קשה ומפרכת ובעזרת תוכניות לימודים חדשות, עדכניות ומגוונות יוצרים מסגרת תוכן המיועדת לעצב בוגר משיכל, לומד עצמאי המממש את הפוטנציאל האישי ותורם לעם ולמדינה. רמת הלימודים הגבוהה ואיכות עבודתם של מורי הגמנסיה יוצרות ביקוש הולך וגואה לביה"ס.

ב. מיטב הטכנולוגיה בשירות החינוך.

הגימנסיה בנויה היום על מרכזי למידה התורמים לגוון וגרוי ומשלבים טכנולוגיה ואסתטיקה.

I. מרכז מולטימדיה לשפות-אנגלית, ערבית, צרפתית.

II. מרכז מדעים-מעבדות (ממוחשבות) להוראת פיסיקה, כימיה וביולוגיה.

III. מרכז טכנולוגיה-אוטומציה, רובוטיקה, תיב"מ, חומרים.

IV. מרכז מחשבים-ללימוד מדעי המחשב, לימוד יישומים, שינון מקצועות הלימוד השונים באמצעות מחשב. 160 מחשבים אישיים עומדים לרשות התלמידים.

V. מרכז אינפורמציה ומידע-מרכזיה פדגוגית המחליפה את הספרייה הישנה.

VI. מרכז תקשורת - אולפן

צילום (הפקה + עריכה).

VII. מרכזי תרבות - חדרי

הקרנה ומוסיקה.

VIII. מרכז ספורט הכולל שני

אולמות וארבעה מגרשי

ספורט.

ג. איכות השירות לאדם -

לתלמיד, למורה ולהורה.

כל חדרי הכיתות לתלמידים

וחדרי המורים ממוזגים.

לרשות התלמידים מועדונים

ממוזגים ומאובזרים (טלביזיה

ווידאו לשעות הפנאי)

שירותים משופצים ונקיים,

וברחבי הגימנסיה פזורות

מכונות שתייה. גינה מטופחת

בקידמת ביה"ס ודשא מטופח

רחב ממדים, עליו כסאות

ושלחנות לשעות הפנאי

מנעימים את ההפסקות.

לרשות

התלמידים לוקרים אישיים, טלפונים ציבוריים ומזנון. בקיצור - קמפוס המתאים ליעודו.

למורים - חדרי עבודה, המאפשרים ניהול ישיבות, עבודה פרטנית ומנוחה, עומדים לרשותם בכל עת.

על כל אלה אנו מקפידים להוסיף פעילות חברתית ותרבותית עשירה ומגוונת: הצגות תאטרון, ימי אומנויות, ימי קולנוע, הפנינג, פסטיבל זמר, מסיבת כתר ושכבה, יום תלמיד, עיתוני תלמידים, הרצאות ומפגשים עם אישים מתחומי הפוליטיקה, הכלכלה, האומנות, הצבא, המורשת היהודית וכדומה.

פנינו קדימה - להמשיך ולעשות.

כל אלה הושגו ע"י:

א. עבודה מאומצת ומסורה של המורים והעובדים.

ב. שיתוף פעולה מתמשך עם עיריית ת"א.

ג. תמיכה ומעורבות של ועד ההורים המוסדי.

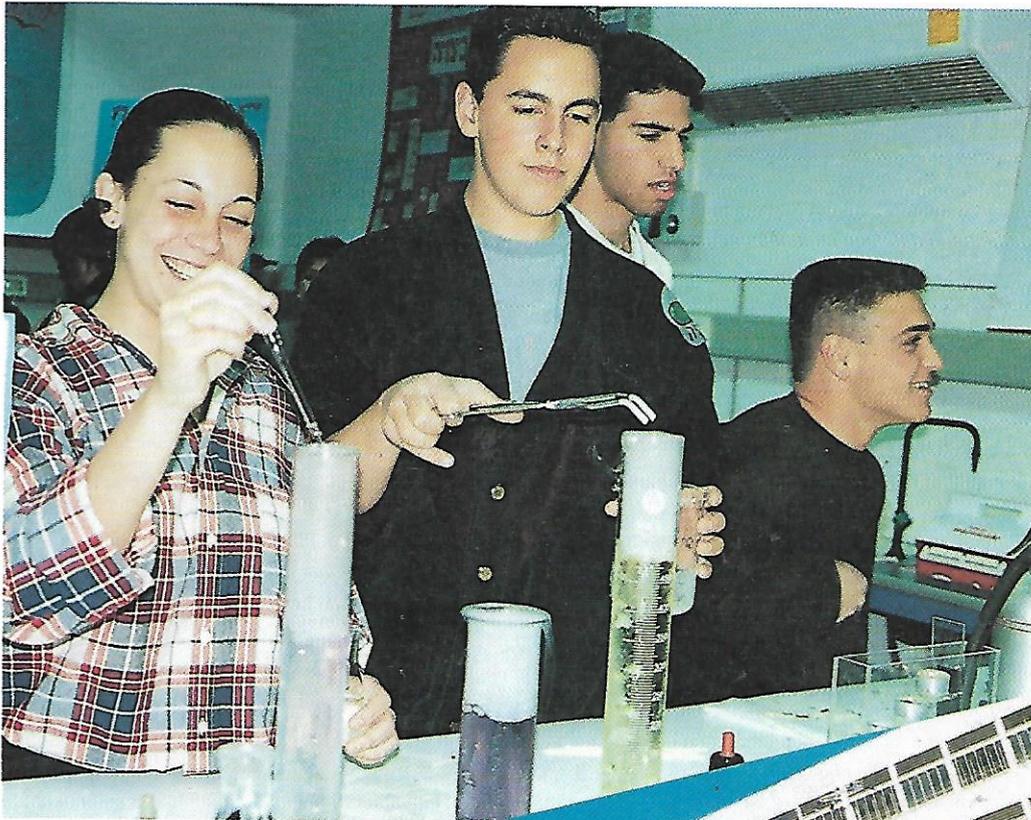
ביום הולדתה ה-90 של הגמנסיה "הרצליה" יבואו כל אלה על התודה ועל הברכה.

רון חולדאי

מנהל הגימנסיה

המנהל וצוות המורים שרים
ביום ההולדת של הגמנסיה

במעבדות
המשוכללות
לכימיה

על הרשא

לפני תחרות
כדור-יד בין
בוגרים
לתלמידים

מרכז המוליטמדיה הממוחשב להוראת שפות

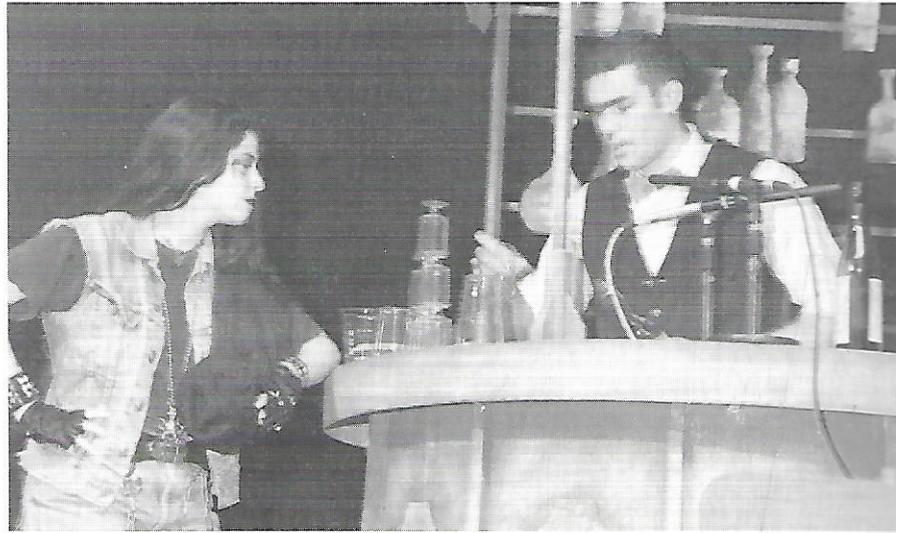
מתוך פסטיבל הזמר 1994

הגמנסיה עוטה חג. תלמידה - "על הגובה"

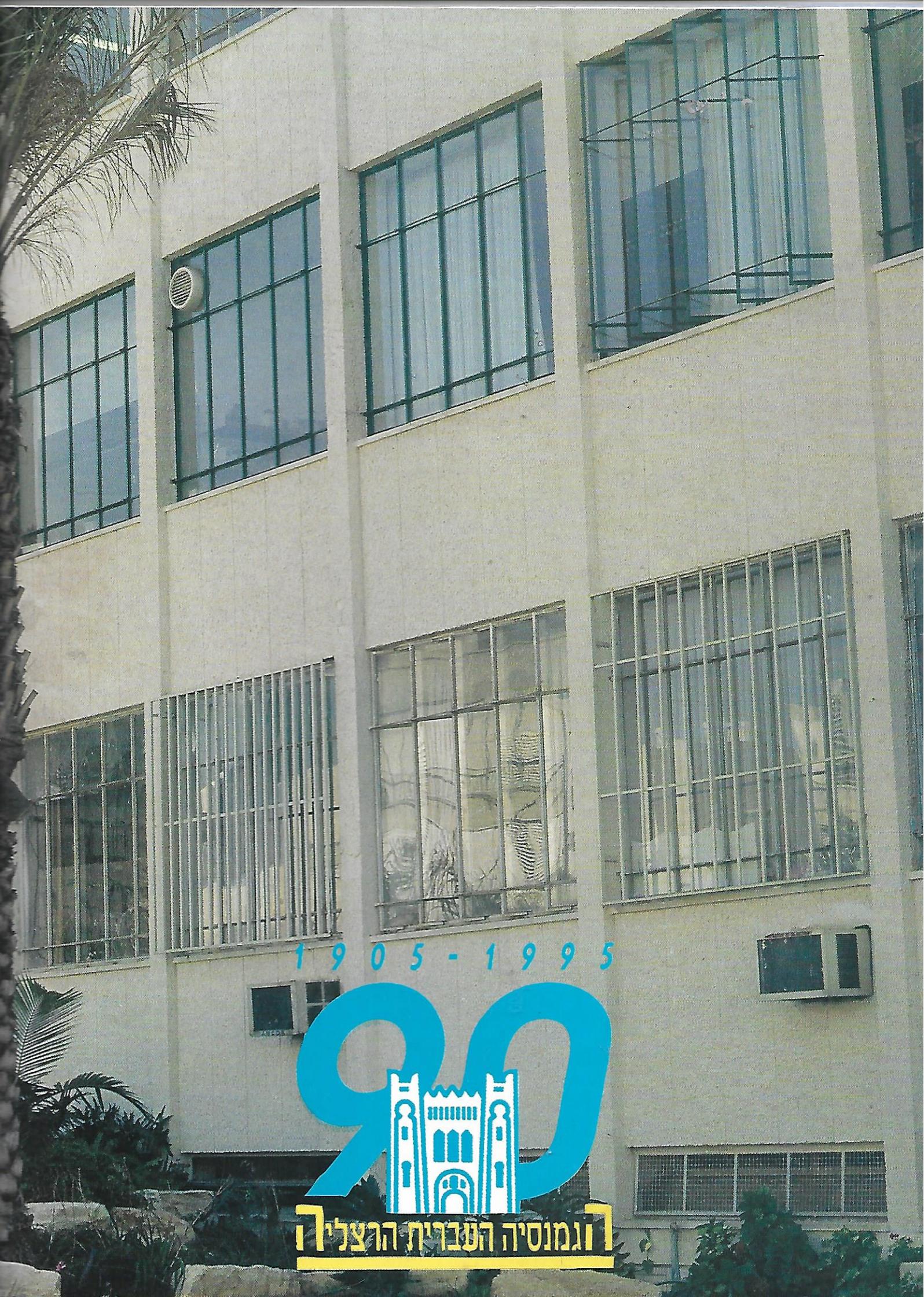

תלמידי חטה"ב לומדים ונהנים במרכז הטכנולוגי המשוכלל

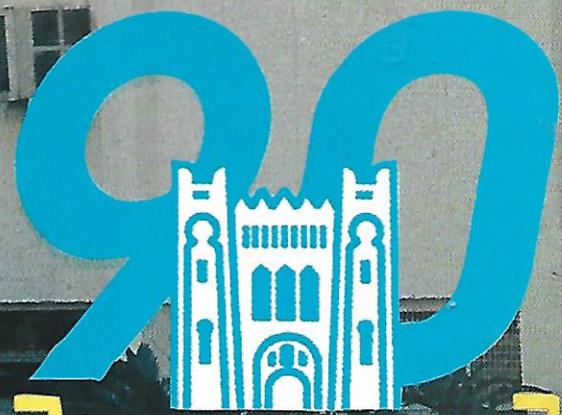

**"הרצליה"
גמנסיה שלנו.**

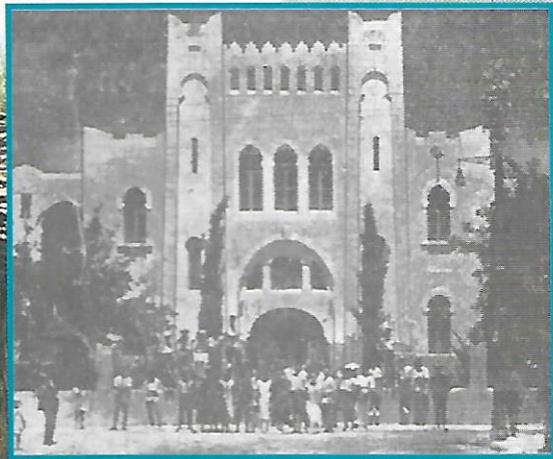
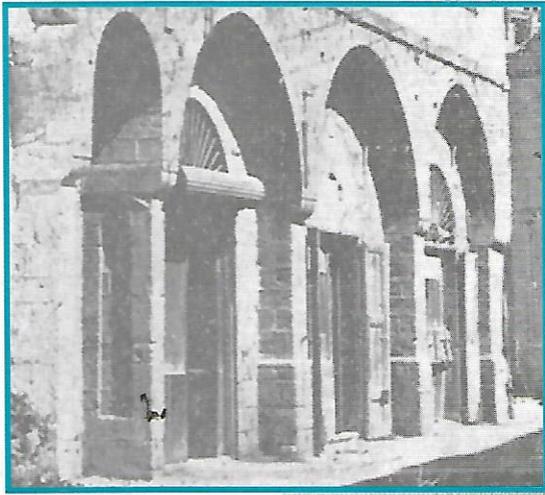

1905 - 1995

וגמוסיה העברית הרצליה

הגמנסיה העברית הרצליה-90 שנה

1905 - 1995